

KUNGÖRELSE

Ledamöter kallas
Ersättare underrättas

Kommunfullmäktige sammanträder den 26 mars 2026, kl.
18:30, Tjörnsalen, kommunhuset i Skärhamn

Inledning

- 1 Mötets öppnande
- 2 Val av protokollsjusterare (protokollet justeras digitalt)
- 3 Fastställande av närvaro
- 4 Fastställande av dagordning

Beslutsärenden

5	Entledigande av Thomas Lindskog (L) från uppdraget som ersättare i kommunstyrelsen	2026/79
6	Val av ersättare i kommunstyrelsen	2026/3
7	Val av ledamöter och ersättare i rådet för pensionärsfrågor 2026	2022/97
8	Val av ledamöter och ersättare i rådet för funktionshinderfrågor 2026	2025/316
9	Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser	2025/31
10	Utökat verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen vid Svanviks industriområde	2022/165

11 Utökat verksamhetsområde för den 2026/52
allmänna VA-anläggningen vid
Fridhem, del av Hövik 5:1

12 Ny styrmodell 2026/58

Anmälningssärenden

13 Motion från Emma Lennholm (S) och 2026/102
Göran Hermanson (S) om
pendelparkering/evenemangsparkering i
korsväg Sundsbyvägen - Länsväg 160

14 Motion från Anette Johannessen (S) om 2026/107
att upphandla anropsstyrd närtrafik till
delar av Tjörn som kommer sakna
kollektivtrafik från december 2026

För kännedom

15 Granskning av 2026/109
samhällsbyggnadsnämnden 2025

16 Årsredovisning SOLTAK AB 2025 2026/75

Välkomna!

Robert Mattsson (C)
ordförande

Clara Sundell
administrativ
koordinator

From: Carina Eliasson
Sent: 2026-02-27 10:29:37
To: Carina Eliasson
Subject: VB: Entledigande KS

Från: Thomas Lindskog <thomas.lindskog@tjorn.se>
Skickat: den 27 februari 2026 09:44
Till: Lovisa Klason <lovisa.klason@tjorn.se>
Ämne: Entledigande KS

Hej Lovisa,
ber härmed om att bli entledigad från Kommunstyrelsen per nedanstående datum.

Tjörn 2026027

Thomas Lindskog ersättare L

Skickat från [Outlook för iOS](#)

§ 66

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

2025/31

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå *Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.*
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.*
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård.*
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende.*
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.*

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland reglerar ansvarsfördelningen avseende primärvård och hur samverkan inom hälso- och sjukvård kan ske. Samtliga kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har fått förslag till nytt avtal och tillhörande överenskommelser för undertecknande. Det nya avtalet och tillhörande överenskommelser kommer, om samtliga 49 kommuner och regionen säger ja, att börja gälla 2027-01-01.

Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser var ute på remiss mellan februari och juni 2025. Kommunstyrelsen beslutade 2025-06-05 om Tjörns kommuns remissvar, efter beredning av socialnämnden. De synpunkter som framfördes från kommunens sida har i huvudsak beaktats i det reviderade avtalsförslaget.

Socialnämnden har i aktuellt ärende föreslagit fullmäktige att ingå nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Det noteras att det inom vissa områden fortsatt kan finnas risk för oklar ansvarsfördelning mellan huvudmännen. Avtalet kan dock skapa bättre förutsättningar för långsiktig verksamhetsplanering och en mer jämbördig samverkan.

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot socialnämndens förslag till beslut om att ingå nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-02-26, § 26

Socialnämnden 2026-01-19, § 3

Kommunstyrelsen 2025-06-05, § 114

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-22, § 125

Socialnämnden 2025-04-28, § 61

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-02-10

Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Överenskommelse – Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård

Överenskommelse – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård

Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Remissvar – Svarsenkät, Tjörns kommun

Tjänsteutlåtande socialförvaltningen 2025-12-11

Förslag till beslut på sammanträdet

Ludwig Andréasson (S) föreslår att kommunstyrelsen ska besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Västra Götalandsregionen

VästKom

§ 26

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

2025/31

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå *Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.*
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.*
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård.*
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende.*
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.*

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland reglerar ansvarsfördelningen avseende primärvård och hur samverkan inom hälso- och sjukvård kan ske. Samtliga kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har fått förslag till nytt avtal och tillhörande överenskommelser för undertecknande. Det nya avtalet och tillhörande överenskommelser kommer, om samtliga 49 kommuner och regionen säger ja, att börja gälla 2027-01-01.

Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser var ute på remiss mellan februari och juni 2025. Kommunstyrelsen beslutade 2025-06-05 om Tjörns kommuns remissvar, efter beredning av socialnämnden. De synpunkter som framfördes från kommunens sida har i huvudsak beaktats i det reviderade avtalsförslaget.

Socialnämnden har i aktuellt ärende föreslagit fullmäktige att ingå nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Det noteras att det inom vissa områden fortsatt kan finnas risk för oklar ansvarsfördelning mellan huvudmännen. Avtalet kan dock skapa bättre förutsättningar för långsiktig verksamhetsplanering och en mer jämbördig samverkan.

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot socialnämndens förslag till beslut om att ingå nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.

Tidigare beslut

Socialnämnden 2026-01-19, § 3

Kommunstyrelsen 2025-06-05, § 114

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-22, § 125

Socialnämnden 2025-04-28, § 61

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-02-10

Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Överenskommelse – Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Överenskommelse – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård

Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Remissvar – Svarsenkät, Tjörns kommun

Tjänsteutlåtande socialförvaltningen 2025-12-11

Förslag till beslut på sammanträdet

Ludwig Andréasson (S) och Björn Möller (KD) föreslår att kommunstyrelsens arbetsutskott ska besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Västra Götalandsregionen
VästKom

2026-02-10

Dnr 2025/31-741

Kommunstyrelseförvaltningen

Johan Nilsson
Avdelningschef
0304-60 10 27
johan.nilsson@tjorn.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå *Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.*
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.*
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård.*
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende.*
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård.*

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland reglerar ansvarsfördelningen avseende primärvård och hur samverkan inom hälso- och sjukvård kan ske. Samtliga kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har fått förslag till nytt avtal och tillhörande överenskommelser för undertecknande. Det nya avtalet och tillhörande

2026-02-10

Dnr 2025/31-741

överenskommelser kommer, om samtliga 49 kommuner och regionen säger ja, att börja gälla 2027-01-01.

Hälso- och sjukvårdsavtalet med tillhörande överenskommelser var ute på remiss mellan februari och juni 2025. Kommunstyrelsen beslutade 2025-06-05 om Tjörns kommuns remissvar, efter beredning av socialnämnden. De synpunkter som framfördes från kommunens sida har i huvudsak beaktats i det reviderade avtalsförslaget.

Socialnämnden har i aktuellt ärende föreslagit fullmäktige att ingå nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Det noteras att det inom vissa områden fortsatt kan finnas risk för oklar ansvarsfördelning mellan huvudmännen. Avtalet kan dock skapa bättre förutsättningar för långsiktig verksamhetsplanering och en mer jämbördig samverkan.

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot socialnämndens förslag till beslut om att ingå nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser.

Tidigare beslut

Socialnämnden 2026-01-19, § 3

Kommunstyrelsen 2025-06-05, § 114

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-22, § 125

Socialnämnden 2025-04-28, § 61

Bilagor

Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland

Överenskommelse – Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Överenskommelse – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård

Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Remissvar – Svarsenkät, Tjörns kommun

Tjänsteutlåtande socialförvaltningen 2025-12-11

2026-02-10

Dnr 2025/31-741

Beslutet skickas till

Socialnämnden
Västra Götalandsregionen
VästKom

Evike Sandor
Kommundirektör

Remissversion

Hälsa- och sjukvårdsavtal, remissversion

Avtal som reglerar hälsa- och sjukvårdsansvaret mellan
Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra
Götaland

Innehåll

1. INLEDNING	4
1.1 SYFTE OCH MÅL MED AVTALET	4
1.2 LÄS- OCH TILLÄMPNINGSANVISNING	5
1.3 MÅLGRUPP	5
1.4 OMFATTNING	5
1.5 AVTALSPARTER	6
1.6 AVTALSTID	6
2. HÄLSO- OCH SJUKVÅRD I HEMMET	7
2.1 PRIMÄRVÅRD	7
2.2 SPECIALISERAD VÅRD I HEMMET	7
2.3 INFORMATIONSOVERFÖRING	7
2.4 TEAMSAMVERKAN	8
2.5 SAMORDNAD INDIVIDUELL PLAN, SIP	8
2.6 EGENVÅRD	8
3. ANSVAR	9
3.1 GEMENSAMT ANSVAR	9
3.2 VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN	9
3.3 KOMMUNERNA I VÄSTRA GÖTALAND	10
3.4 LÄKEMEDEL	11
3.5 PERSONLIGA HJÄLPMEDEL INKLUSIVE FÖRBRUKNINGARTIKLAR OCH NUTRITIONSPRODUKTER SAMT ANDRA MEDICINTEKNISKA PRODUKTER SOM ANVÄNDS I VARDAGSMILJÖ	12
4. UTÖKAD OMFATTNING AV PRIMÄRVÅRD	14
4.1 INSATSER KVÄLL, NATT OCH HELG	14
4.2 PERMISSION	14
4.3 TJÄNSTEKÖP	14
5. PATIENTSÄKERHET	15
5.1 AVVIKELSER I SAMVERKAN	15

5.2 TVISTER	15
6. GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR	17
6.1 KUNSKAPSSTYRNING OCH KOMPETENSUTVECKLING I SAMVERKAN	17
6.2 INFORMATIONSSKYLDIGHET VID FÖRÄNDRING	17
6.3 VÅRDSAMVERKAN – VÅR GEMENSAMMA STÖDSTRUKTUR	17
6.4 LÄNSGEMENSAMMA STYRDOKUMENT	17
6.5 LAGSTIFTNING	17
6.6 LAGREGLERADE ÖVERENSKOMMELSER	19
7. UPPFÖLJNING	20
8. DEFINITIONER	21

1. Inledning

Sedan regionbildningen år 1999 har kommunerna i Västra Götalands län och Västra Götalandsregionen (VGR), reglerat ansvarsfördelning avseende primärvård och hur samverkan inom hälso- och sjukvård ska ske.

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götalands län är idag huvudavtal för denna samverkan och grundar sig på vad som överenskoms i samband med regionbildningen. Det nedtecknades i det som benämns regionbildningsavtalet, som då slöts mellan regionen och kommunerna i västra Götalands län, där primärvårdsavtalet från 1999 utgör en del av denna överenskommelse¹.

Hälso- och sjukvårdsavtalet vilar på regionbildningsavtalet i dess vida bemärkelse och är ett övergripande avtal som beskriver ansvarsfördelning och samverkan i de delar där VGR och kommunerna i Västra Götaland samarbetar och delar hälso- och sjukvårdsansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen. Det beskriver även samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst. Till detta huvudavtal finns ett antal lagreglerade överenskommelser, dessa är underordnade huvudavtalet.

VGR och kommunerna i Västra Götaland ansvarar för att följa barnkonventionen och principen för barnets bästa.

1.1 Syfte och mål med avtalet

Avtalet ska bidra till att parterna ger en god och säker vård till dem som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommun och region. Avtalet ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelningen. Invånarna ska möta en samordnad och sammanhållen vård som utgår från samarbete oavsett huvudmannaskap, där patienten sätts i centrum. Målet är att erbjuda varje invånare en god och nära vård utifrån den enskildes behov, där den enskilde är en självklar part och medskapare av sin hälso- och sjukvård. VGR och kommunerna i Västra Götalands län har en gemensamt framtagen strategi, *Färdplan - läns gemensam strategi för god och nära vård* och enligt den ska vården:

- utgå från individuella förutsättningar och behov.

---

¹ Huvudavtal om reglering av ansvar och finansiellt gränssnitt mellan landsting och kommuner i Västra Götalandsregionen (regionbildningsavtalet)

- bygga på relationer och vara hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv-
- bidra till jämlik hälsa, trygghet och självständighet, samt grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Arbets sättet ska vara personcentrerat och parterna ska tillsammans stödja individen i att ta ansvar för sin egen hälsa och nyttja sina egna resurser. Invånaren i Västra Götaland har ett eget ansvar för sin hälsa. När behov av stöd uppstår ska i första hand egenvård och digitala alternativ väljas, och fysiska alternativ erbjudas när de behövs.

1.2 Läs- och tillämpningsanvisning

Avtalet är indelat i åtta avsnitt. Efter inledning och syfte följer avsnitt om hälso- och sjukvård i hemmet och den ansvarsfördelning som finns mellan VGR och kommunerna i Västra Götaland. Utökad omfattning av primärvård beskrivs i ett eget avsnitt.

Efter det följer ett avsnitt om patientsäkerhet där både avvikelser i samverkan och tvistehantering regleras. Avtalet avslutas med grundläggande uppgifter om informationsskyldighet, lagstiftning och lagreglerade överenskommelser, samt uppföljning och definitioner.

Tillämpningsanvisningarna med vägledande patientfall fastställs och revideras av det länsövergripande organet för vårdssamverkan i Västra Götaland och utgår från den ansvarsfördelning som regleras i detta avtal. Syftet är att ge stöd och vägledning för jämlik och patientsäker vård samt underlätta samarbetet mellan huvudmännen.

1.3 Målgrupp

Målgruppen är alla som behöver hälso- och sjukvårdsinsatser och samordning från både region och kommun, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning, förutsatt att de ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap 1 § och 2 § HSL (2017:30). Avtalet gäller även för de barn som är närstående.

1.4 Omfattning

Avtalet omfattar ansvarsfördelningen mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR inom områden där parterna har ett delat hälso- och sjukvårdsansvar. Kommunen har ansvar på primärvårdsnivå, regionen har ansvar för primärvårds- och specialistnivå. Ansvarsfördelningen bygger på en lagstadgad

reglering kompletterad med en grundöverenskommelse från regionbildningen 1999.

Avtalet reglerar inte hur respektive part organiserar sitt åtagande. Avtalet reglerar inte heller elevhälsa.

1.5 Avtalsparter

Avtalsparter i detta avtal är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen och benämns i avtalet som parterna.

Om regionen eller någon av kommunerna tecknar avtal med annan aktör och överlåter uppgifter de har ansvar för, ska hälso- och sjukvårdsavtalet tillämpas.

1.6 Avtalstid

Avtalet gäller under förutsättning att det godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Avtalet gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan avtalstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp avtalet. Om ingen part skriftligen sagt upp avtalet förlängs det med tre år i taget, med arton månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av avtalet upphör avtalet att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp avtalet för att det ska upphöra att gälla för samtliga avtalsparter. En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet får till följd att även de lagreglerade överenskommelserna sägs upp då de är underordnade avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av det politiska samrådsorganet (SRO) där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götalands län och VGR.

2. Hälso- och sjukvård i hemmet

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården. Hälso- och sjukvård i hemmet ställer krav på god samverkan mellan vårdaktörer. För att förhindra undvikbar slutenvård bör samtliga vårdnivåer delta i vården i hemmet.

2.1 Primärvård

Primärvårdens roll är att vara navet i hälso- och sjukvården och den vårdnivå som verkar nära invånarna. Både VGR och kommunerna i Västra Götalands län är huvudmän för primärvården och ansvarar för att genomföra primärvårdens grunduppdrag.

Regionen ska erbjuda vård till alla invånare, medan kommunernas uppdrag är avgränsat till vissa boendeformer och verksamheter. Grundprincipen är att regionen genom den regionala primärvården har det medicinska ansvaret för vård i hemmet.

2.2 Specialiserad vård i hemmet

Regionen har det medicinska ansvaret för specialiserad nivå och för att utföra de insatser som inte bedöms kunna utföras på primärvårdsnivå.

Vid insatser som kan utföras på primärvårdsnivå kan både specialistnivå och primärvårdsnivå ansvara för utförandet.

Hälso- och sjukvårdspersonal i regional och kommunal primärvård kan *medverka i* och *utföra* hälso- och sjukvård som regionens specialistvård ansvarar för, under förutsättning att:

1. den som har ordinerat insatsen har bedömt att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå
2. huvudmännen har haft dialog och enats om ansvar och förutsättningar för insatserna

Gränsen är dynamisk, inte statisk, med behov av kontinuerlig uppföljning för att upprätta patientsäkerheten.

2.3 Informationsöverföring

Planering och skriftlig informationsöverföring sker i samband med utskrivning från den slutna hälso- och sjukvården alternativt i öppenvårdsprocessen.

2.4 Teamsamverkan

Invånare som behöver hälso- och sjukvård i hemmet från olika aktörer ska ha tillgång till teambaserad vård över huvudmannagränserna. Teamets sammansättning bestäms utifrån patientens individuella behov av olika kompetenser. Strävan ska vara kontinuitet för den enskilde, även om teamets sammansättning kan variera över tid. De olika professionerna ska komplettera varandra och skapa en gemensam helhet baserad på patientens behov, kan de tillsammans hålla samman vårdkedjan och öka patientens engagemang.

2.5 Samordnad individuell plan, SIP

En samordnad individuell plan, SIP, ska säkerställa en god och samordnad vård och omsorg för personer som är i behov av insatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård. SIP ska alltid tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna, oavsett personens ålder eller behov. Planen ska tydliggöra vem som gör vad och när.

2.6 Egenvård

Den närmsta vården är den som den enskilde kan ge sig själv och ta ett eget ansvar för. Egenvård syftar till att underlätta och ge patienten förutsättningar för ett mer självständigt liv, där denne inte blir beroende av hälso- och sjukvårdens insatser.

I lagen om egenvård definieras egenvård som en hälso- och sjukvårdsinsats som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal, med legitimation eller särskilt förordnande, har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan. Vilka åtgärder som är egenvård är inte reglerat utan bedöms i varje enskilt fall.

3. Ansvar

3.1 Gemensamt ansvar

För patienter med kommunal primärvård har parterna alltid ett gemensamt ansvar genom att kommunen ansvarar för professionerna sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut, medan VGR ansvarar för läkare och övriga kompetenser. Ansvarsfördelning och samverkan ska alltid grundas i patientsäkerhet och baseras på identifierade risker utifrån varje patients behov och förutsättningar. Organisatoriska gränser får inte hindra eller försena hälso- och sjukvårdsinsatser.

VGR och kommunerna i Västra Götalands län ansvarar för att planera och organisera sin hälso- och sjukvård. I detta ingår att skapa förutsättningar för samordning av vården, så att patientens vårdbehov tillgodoses samordnat.

Rehabilitering och habilitering följer hälso- och sjukvårdsansvaret och bedrivs av både VGR och kommunerna i Västra Götalands län i enlighet med detta avtal.

Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Gränsen förändras kontinuerligt och i takt med utvecklingen, vilket påverkar både den regionala och den kommunala primärvården.

Huvudmännen har ett gemensamt och särskilt ansvar att uppmärksamma och tillgodose behov hos barn med anknytning till målgruppen för avtalet.

Ansvar för omhändertagande av avliden ingår i hälso- och sjukvårdsansvaret enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Parterna har ansvar för att bemanna med de professioner som krävs för att utföra uppdraget utifrån ansvarsfördelning i avtalet.

3.2 Västra Götalandsregionen

VGR ska erbjuda en god hälso- och sjukvård till dem som är bosatta eller vistas i Västra Götaland. Hälso- och sjukvårdsansvar omfattar både primärvård och specialiserad vård, och förekommer i öppen och sluten vård, samt inom akuta och planerad vård. Regionen har överlåtit skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet i ordinärt boende (hemsjukvård) till kommunen.

Regionen har ansvar för specialiserad vård som kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional eller kommunal primärvård.

Västra Götalandsregionens hälso- och sjukvårdsansvar omfattar:

- patienter som utan större svårighet (somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning) kan besöka VGR:s mottagningar och tillgodogöra sig insatser
- hälso- och sjukvård när insatserna är kortvariga eller sällan förekommande
- läkaransvar, läkarinsatser, samt andra professioner vars uppdrag inte ingår i kommunens ansvar
- hälso- och sjukvårdsinsatser enligt hälso- och sjukvårdslagen för personer som vistas i hem för vård och boende (HVB) eller hem för viss annan heldygnsvård
- rehabiliteringsinsatser inom primärvård och på specialistnivå
- habiliteringsinsatser
- medicinsk konsultation i enskilda ärenden och kompetensöverföring till kommunens legitimerade personal i vård, omsorg och rehabilitering
- specialiserad vård till patienter inom kommunal primärvård enligt medicinska riktlinjer, enligt upprättad plan eller SIP
- att tillhandahålla hälso- och sjukvård till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd (papperslösa) oavsett boendeform.
- bistå kommunerna med vårdhygienisk experthjälp
- förvaring och transport av avlidna patienter inskrivna i slutenvården eller som enbart omfattas av regional primärvård
- transport till och från sjukhus för obduktion eller för att ta bort implantat även om patienten ingår i kommunens hälso- och sjukvårdsansvar

3.3 Kommunerna i Västra Götaland

En kommun ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt personer som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar, enligt 12 kap 1 § HSL. Kommunens ansvar är på primärvårdsnivå.

Kommunen ansvar för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) i ordinärt boende.

Kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret omfattar:

- patienter som på grund av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte kan ta sig till VGR:s mottagningar utan större svårighet
- patienter där det på grund av insatsernas omfattning och frekvens är motiverat att vården ges i patientens hem
- patienter som, oavsett ålder eller diagnos, har långvarigt och frekvent behov av hälso- och sjukvårdsinsatser och där dessa kan ges med bibehållen patientsäkerhet i patientens hem
- rehabiliterings- och habiliteringsinsatser på primärvårdsnivå
- patienter som enligt ovanstående punkter har behov av hälso- och sjukvård i hemmet kan samtidigt få vissa hälso- och sjukvårdsinsatser utförda på regional mottagning, baserat på upprättad plan eller SIP
- förvaring och transport av avlidna patienter som omfattas av kommunens hälso- och sjukvårdsansvar och vid tillfället inte är inskrivna i slutenvården

3.4 Läkemedel

Läkemedelsbehandlingar är en integrerad del i hälso- och sjukvården och ingår därmed i regelverk för samverkan mellan VGR och kommunerna i Västra Götalands län. I partsgemensamt forum hanteras gemensamma läkemedelsfrågor. Gruppen samverkar i läkemedelsfrågor avseende kommunala akutläkemedelsförråd (KAF) och öppenvårdsdos. Läkemedelsgenomgång ska utföras enligt VGR:s regionala medicinska riktlinje.

För patienter med kommunal primärvård med övertaget läkemedelsansvar ska ansvarig sjuksköterska i kommunen medverka vid läkemedelsgenomgång. VGR ansvarar för kostnader, exklusive patientens egenavgift, avseende läkemedel som omfattas av läkemedelsförmånen och som är förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner till enskild patient.

Regionen har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götalands län. Huvudmännen hanterar aktuella vaccinationsinsatser i samverkan. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för de gemensamma vårdtagarna. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske inför varje vaccinationsinsats.

Kommunala akutläkemedelsförråd (KAF)

VGR tillhandahåller akutläkemedelsförråd avsedda för patienter inskrivna i kommunal primärvård. Läkemedlen i förrådet kan användas för akut ordination eller för behandling under en begränsad tidsperiod (till exempel antibiotikakur). KAF och dess sortiment beslutas av VGR, som också ansvarar för läkemedels- och transportkostnaderna till förråden.

Användning och ansvarsfördelning beskrivs i rutin för KAF. Regionen ansvarar för rutinen samt kvalitetsgranskning enligt regelverk och rutin. Kommunen/stadsdelarna tillhandahåller och ansvarar för lämpligt låsbart förråd.

Öppenvårdsdos

Öppenvårdsdos beslutas av läkare som tar ställning till att gällande kriterier enligt regional medicinsk riktlinje för öppenvårdsdos är uppfyllda. Samråd ska ske med patienten, alternativt närstående och/eller sjuksköterska.

3.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter som används i vardagsmiljö

Personliga hjälpmedel som är avsedda att användas i vardagsmiljö av patienter och brukare i Västra Götaland regleras i Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård och i parternas samarbetsavtal.

Förskrivning av personliga hjälpmedel är en del av vård och behandling, och kan inte frikopplas från andra vård- och behandlingsinsatser.

Förskrivningsrätten kan inte delegeras utan förskrivaren har ett helhetsansvar som inte kan överlåtas till någon annan. Förtroendeförskrivning kan ske på annan sjukvårdshuvudmans kostnadsansvar enligt handboken.

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvaret för aktuell funktionsnedsättning är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.

VGR har kostnadsansvar för personliga hjälpmedel för barn och ungdomar upp till artonårsdagen. Det finns även andra undantag då kostnadsansvaret för hjälpmedel inte följer hälso- och sjukvårdsansvaret, vilket ska framgå i handboken för personliga hjälpmedel. Principer för och utbud av personliga hjälpmedel hanteras i partsgemensamt forum där alla beslut ska fattas i enighet.

Medicintekniska produkter som inte regleras i Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård

Den huvudman som lämnar ut/lånar ut medicintekniska produkter har motsvarande ansvar gällande uppföljning och kostnader som vid förskrivning.

För sårläkningsartiklar och kompressionsförband finns en förteckning där det framgår för vilka produkter parterna har kostnadsansvar.

REMISSVERSION

4. Utökad omfattning av primärvård

Hälso- och sjukvårdsinsatser som ska ges i patientens hem kan utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Det förutsätter att parterna har kommit överens om detta genom dialog, att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå och att informationsöverföring skett skriftligt som stöd för hälso- och sjukvårdsinsatserna.

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen får regioner och kommuner sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som regionen eller kommunen ansvarar för enligt denna lag. Av avtalet skall framgå vad som gäller för överlämnandet. 15 kap 1 § HSL.

4.1 Insatser kväll, natt och helg

Kommunen kan efter överenskommelse i enskilda ärenden utföra planerade hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet under kväll, helg och nattetid för patienter där det formella behandlingsansvaret ligger på VGR.

4.2 Permission

Både regional och kommunal primärvård kan utföra hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet för patienter på permission från sluten vård som inte kan ta sig till mottagning.

4.3 Tjänsteköp

Tjänsteköp är möjligt men ligger utanför den ansvarsfördelning som regleras i detta hälso- och sjukvårdsavtal.

5. Patientsäkerhet

Parterna har ett gemensamt ansvar för att vården ska vara god och säker.

5.1 Avvikelser i samverkan

Händelser där gemensamt framtagna avtal, överenskommelser, riktlinjer eller rutiner inom vård och omsorg inte följs, betraktas som avvikelser i samverkan.

Avvikelser i samverkan identifieras, registreras och hanteras i gemensam IT-tjänst. Avvikelserna ska hanteras skyndsamt och återkoppling ges så snart händelsen är analyserad och det finns en plan för åtgärder.

Huvudmännen ansvarar för att regelbundet sammanställa registrerade avvikelser och använda resultatet för ett systematiskt förbättringsarbete, för att på det sättet bidra till ökad patientsäkerhet, kunskapsutveckling och lärande i samverkan på alla nivåer.

Huvudmän har ett ansvar för analys, åtgärder och uppföljning för att förhindra oenighet. Avvikelser i samverkan som inte kan lösas mellan berörda parter går vidare till tvistehantering.

5.2 Tvister

Huvudmännen har en skyldighet att följa hälso- och sjukvårdsavtalet och de lagreglerade överenskommelserna. Parterna har gemensamt ansvar för att den enskildes situation löses skyndsamt, och att komma överens om vem som har ansvar för de olika hälso- och sjukvårdsinsatserna. Vid oenighet om tolkning eller tillämpning ska det i första hand lösas lokalt i dialog mellan huvudmännen. Huvudmännen har en skyldighet att följa det som överenskoms i tvisteförhandlingar.

Eskaleringstrappa för tvister

Brister i uppfyllelse av åtagande enligt detta avtal och lagreglerade överenskommelser, eller tvister om tolkning av avtalets eller överenskommelsernas innebörd, hanteras i följande steg:

Steg 1

Om oenighet konstateras kring respektive huvudmans åtagande ska händelsen rapporteras till den huvudman som har ansvar för aktuell händelse. Första linjens chef hos ansvarig huvudman ska utan fördröjning utreda och åtgärda ärendet.

Steg 2

Om rättelse enligt steg 1 uteblir eller oskäligt fördröjs, ska det aktuella ärendet hänskjutas till överordnad ansvarig uppåt i linjen hos ansvarig huvudman för hantering och avgörande.

Steg 3

Tvister om tolkning av avtalets innebörd där enighet inte kan nås i steg 2, ska hänföras till högsta nivå hos respektive huvudman som har tolkningsföreträde gällande avtalet.

Upprepade återkommande allvarliga avvikelser, som inte åtgärdas ska eskaleras till högsta nivå hos respektive huvudman, och kan komma att regleras ekonomiskt mellan huvudmännen.

Om ovanstående steg har följts och oenighet fortsatt kvarstår finns möjlighet för parterna att vända sig till allmän domstol.

5.3 Uppföljning av tvister

Huvudmännen ansvarar för att sammanställa registrerade tvister och använda resultatet för ett systematiskt förbättringsarbete, kunskapsutveckling och lärande i samverkan på alla nivåer.

6. Grundläggande förutsättningar

6.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Huvudmännen har ett gemensamt ansvar för att stödja ett kunskapsbaserat arbetssätt och ska samverka i dessa frågor genom den vårdssamverkansstruktur som finns i länet.

Respektive huvudman bär ansvaret att det finns grund- och specialistutbildad personal i tillräcklig omfattning för utförandet av de åtaganden som omfattas av detta och andra ingångna avtal.

Huvudmännen har ett gemensamt ansvar att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar mellan huvudmännen.

6.2 Informationsskyldighet vid förändring

Huvudmännen har ett åtagande och en skyldighet att samverka för att kunna utföra vården på ett patientsäkert sätt. Huvudmännen ska omgående informera varandra om akuta och planerade förändringar i den egna verksamheten som påverkar samverkan, samverkanspartnerns verksamhet och/eller den enskilde.

6.3 Vårdssamverkan – vår gemensamma stödstruktur

Den samlade vårdssamverkan i Västra Götaland är en gemensam stödstruktur, med uppdrag att förvalta och utveckla intentionerna med det gemensamma hälso- och sjukvårdsavtalet. Vårdssamverkan finns på lokal nivå, delregional nivå och på länsnivå.

6.4 Länsgemensamma styrdokument

Samverkan regleras i lagstiftning och i länsgemensamma styrdokument som avtal, överenskommelser och riktlinjer. Parterna ansvarar för att det som är reglerat i de länsgemensamma styrdokumenten är känt och efterföljs.

6.5 Lagstiftning

Hälso- och sjukvårdslagen, HSL (2017:30), är den lag som reglerar grundläggande skyldigheter för VGR och kommunen. Även övriga lagar och förordningar som berör området ska beaktas.

Hälso- och sjukvårdsansvaret för VGR och kommunen regleras i 8 kap. 6 § och 12 kap. 1–3 §§ samt 14 kap. 1 § HSL (2017:30) och ansvaret omfattar även rehabilitering, habilitering och hjälpmedel samt sjuktransporter och

omhändertagande av avlidna. För tandvård finns särskilda bestämmelser, i Tandvårdslagen (1985:125) och tandvårdsförordningen (1998:1338).

Sedan 1 juli 2021 finns ett förtydligande i HSL kring primärvårdens grunduppdrag, 13a kap. 1 § HSL (2017:30).

Med primärvård avses hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens, 2 kap. 6 § HSL (2017:30).

Rätten till vård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändigt tillstånd regleras i Lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande med flera, samt lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap. 1 § HSL (2017:30):

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2 Socialtjänstlag (2001:453), SoL
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 8 och 9 § 9 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet (3 kap. 6 § SoL) samt daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- Sedan regionbildningen 1999 har kommunen även ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende enligt 12 kap. 2 § HSL

Sedan den 1 januari 2020 gäller barnkonventionen som svensk lag (2018:1197 om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter). Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som rör barn.

Samordnad individuell planering ska enligt lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (4 kap. 1–3 §§) erbjudas den enskilde, om hen efter utskrivningen behöver insatser från både kommunen och VGR i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst.

Vid samordnade individuell planering (SIP) ska enheterna upprätta en individuell plan i enlighet med bestämmelserna i 16 kap. 4 § tredje och fjärde

styckena hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och 2 kap. 7 § andra och tredje styckena socialtjänstlagen (2001:453).

För att stärka individens integritet, självbestämmande och delaktighet kompletterar Patientlag (2014:821) regelverket för hälso- och sjukvård.

6.6 Lagreglerade överenskommelser

Till hälso- och sjukvårdsavtalet finns fyra lagreglerade överenskommelser som är underordnade avtalet:

- Överenskommelse - kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Överenskommelse - Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse - samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende
- Överenskommelse - munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

7. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett individuellt ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av hälso- och sjukvårdsavtalet samt tillhörande överenskommelser. Uppföljningen baseras på framtagna indikatorer som belyser resultat och effekter, med fokus på att stödja hälso- och sjukvårdens utveckling i riktning mot uppsatta mål.

Systematisk uppföljning ska stärka samverkan och därför ska avvikelser regelbundet följas upp och hanteras för att kontinuerliga förbättringar och ett gemensamt lärande ska ske. Patienten och invånarens bästa ska alltid vara i fokus.

Huvudmännen samverkar i ett länsövergripande politiskt organ och har ansvar att följa upp detta hälso- och sjukvårdsavtal med dess överenskommelser. Det länsövergripande organet för vårdssamverkan i Västra Götaland ansvarar för samordning och genomförande av uppföljningen.

Resultatet av den gemensamma uppföljningen är en nödvändig grund för att parterna ska kunna driva utvecklingen framåt i samsyn och i takt med varandra.

8. Definitioner

Det är ett gemensamt ansvar att tolka de olika definitionerna, det vill säga ingen huvudman har tolkningsföreträde.

Hälso- och sjukvård

Åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador enligt 2 kap. 1§ första stycket 1 HSL (2017:30).

Hälso- och sjukvård i hemmet

Hälso- och sjukvård när den ges i patientens bostad eller motsvarande. Huvudman kan vara både kommun och region

Patientens hem eller motsvarande

Kan exempelvis vara, ordinärt-, särskilt boende, bostad med särskild service såsom gruppboende och korttidsplats.

Primärvård

Hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper, enligt Socialstyrelsens termbank.

Kommunal primärvård

Hälso- och sjukvård som utförs med kommunen som huvudman. Kommunens ansvar som huvudman är alltid på primärvårdsnivå.

Regional primärvård

Hälso- och sjukvård som utförs med regionen som huvudman, såsom vårdcentral och annan öppenvård på primärvårdsnivå.

Specialiserad vård

Hälso- och sjukvårdsverksamhet som kräver mer specialiserade åtgärder än vad som kan ges i primärvård, enligt Socialstyrelsens termbank.

Specialiserad vård är en vårdnivå för hälso- och sjukvårdstjänster, vilket omfattar både slutenvård och öppenvård. Regionen är huvudman.

Långvarigt behov och frekvent behov

Ett långvarigt och frekvent behov av vård, stöd eller insatser innebär att en person under en längre tidsperiod är i behov av återkommande eller kontinuerliga insatser från vården, socialtjänsten eller andra stödsystem.

Utan större svårighet

Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd. Utgångspunkten är att patientens bästa ska tillgodoses.

Öppenvårdsprocess

Informationsöverföring och samverkan kring personer som är i behov av samordning i öppenvård.

Politiskt samrådsorgan (SRO)

Här hanteras samverkans- och ansvarsfrågor mellan Västra Götalandsregionen och länets 49 kommuner. SRO består av förtroendevalda från Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.

REMISSVERSION

Remissversion

Överenskommelse

Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning	3
2. Parter.....	3
3. Giltighetstid.....	3
4. Målgrupp.....	4
5. Syfte.....	4
6. Kriterier för kommunens betalningsansvar	4
7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret.....	5
8. Uppföljning	5

REMISSVERSION

1. Inledning

Denna överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet.

Överenskommelsen reglerar hur ersättningen ska beräknas för en patient som vårdas inom den slutna vården, efter det att den behandlande läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar. Detta i enlighet med 4 kap. 5 § Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

Formerna för samverkansprocessen vid in- och utskrivning beskrivs i läns gemensam riktlinje.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen, VGR, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen benämns som parterna.

3. Giltighetstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget, med arton månaders uppsägningstid. Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut, alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte hälso- och sjukvårdsavtalet eller övriga lagreglerade överenskommelser.

En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet omfattar även denna överenskommelse då den är underordnad avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningar för överenskommelsen kan initiativ till en ny översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO, där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR.

4. Målgrupp

Målgruppen är patienter i alla åldrar som är kvar inom slutenvården efter att behandlande läkare har bedömt att patienten är utskrivningsklar, och där samordnade insatser kan komma att behövas efter utskrivning från slutenvården.

5. Syfte

Överenskommelsen reglerar hur kommunernas betalningsansvar ska beräknas.

6. Kriterier för kommunens betalningsansvar

En kommuns betalningsansvar inträder som huvudregel när det genomsnittliga antalet dagar i slutenvård efter utskrivningsklar överskrider 3,0 kalenderdagar per kommun under en kalendermånad. Villkoren enligt Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvården och den länsgemensamma riktlinjen för in- och utskrivning från slutenvården ska vara uppfyllda.

Dessa villkor är att:

- slutenvården ska ha skickat inskrivningsmeddelande (2 kap. 1–3 §§ 2017:612)
- slutenvården ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 2017:612)
- slutenvården ska - senast samma dag som utskrivning sker - överföra information som är nödvändig för att ge patienten socialtjänst eller hälso- och sjukvård (3 kap 2 § 2017:612)
- patienten ska ha erbjudits en samordnad individuell plan, SIP, vid behov av insatser från både region och kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst (4 kap 1-3 §§ 2017:612)
- för patienter som behöver insatser i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård ska planeringen, genomföras enligt bestämmelserna om en samordnad vårdplan 7a § (1911:1128) om psykiatrisk tvångsvård respektive 12 a § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård. Lag 2019:979).
- vid behov av SIP ska den fasta vårdkontakten i regionfinansierad öppen vård ha kallat till sådan (4 kap. 3 § (2017:612).
- planering och insatser från den regionfinansierade öppna vården är tillgängliga för en patientsäker vård i hemmet (5 kap 5 § 2017:612).
- användning av gemensamt IT-stöd

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvaret

Kriterierna för kommunens betalningsansvar ska vara uppfyllda innan betalningsansvaret kan träda in.

- Kommunens betalningsansvar inträder om man har ett genomsnitt över 3,0 kalenderdagar under en kalendermånad
- En kommun betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden * Antal utskrivna personer som omfattas av denna överenskommelse * Fastställt belopp).
- Genomsnittet summeras efter varje månad.
- För patienter inskrivna inom slutenvården längre än 7 kalenderdagar efter bedömning om utskrivningsklar övergår genomsnittsberäkningen till individuell beräkning från dag 8. Kommunen betalar då för de dagar som överskrider 3 kalenderdagar, det vill säga från dag 4, per individ. Dessa personer ska inte räknas med i månadens genomsnitt.

Beloppet fastställs årligen av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och motsvarar genomsnittskostnaden i riket för ett vårddygn i den slutna vården.

8. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för årlig uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet.

Remissversion

Överenskommelse

Om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Parter	3
3. Giltighetstid	3
4. Målgrupp.....	4
5. Syfte	4
6. Gemensamt ansvar	4
7. Parternas ansvar	5
7.1 Regionens läkaransvar	5
7.2 Kommunens ansvar	5
8. Uppföljning	6

REMISSVERSION

1. Inledning

Denna överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet.

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka mellan region och kommun, både när det gäller målgrupper och på individnivå. Överenskommelsen baseras på 16 kap. 1 § och 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, som reglerar samverkansformerna och omfattningen mellan kommun och region.

I överenskommelsen regleras regionens läkaransvar för patienter med kommunal primärvård. Formerna för hur vården runt patienten ska samordnas regleras i närområdesplan.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen, VGR, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen benämns som parterna.

3. Giltighetstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton månaders uppsägningstid. Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut, alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp överenskommelsen för att det ska upphöra att gälla för samtliga parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte hälso- och sjukvårdsavtalet eller övriga lagreglerade överenskommelser.

En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet omfattar även denna överenskommelse då den är underordnad avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningar för överenskommelsen kan initiativ till en ny översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO, där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR.

4. Målgrupp

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen och hälso- och sjukvårdsavtalet ansvarar VGR för läkare till de patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar, enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, (2017:30).

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service som avses i 5 kap. 5 § andra stycket, 5 kap. 7 § tredje stycket eller 7 kap. 1 § första stycket 2:a punkten Socialtjänstlag (2001:453), SoL.
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 kap.8 § och 9 kap. 9 § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet (3 kap. 6 § SoL), samt daglig verksamhet enligt LSS.
- I Västra Götaland har kommunerna ansvaret för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) sedan regionbildningen 1999, avtal 12 kap. 2 § HSL (2017:30).

5. Syfte

Överenskommelsen reglerar omfattningen av och formerna för regionens läkaransvar i kommunal primärvård.

6. Gemensamt ansvar

Samarbetet mellan professioner, verksamheter och huvudmän är en förutsättning för att kunna bedriva en patientsäker, proaktiv och personcentrerad vård. Så långt som möjligt ska vården planeras och ske under kontorstid.

Huvudmännen samverkar genom att:

- årligen upprätta gemensamma närområdesplan med syftet att stärka teamarbetet kring patienten.
- varje patient ska ha en namngiven läkare och namngiven fast vårdkontakt. Uppgifterna ska finnas i patientjournalen hos respektive vårdgivare
- utifrån medicinsk bedömning upprätta, revidera och följa upp den individuella planen, enligt hälso- och sjukvårdslagen

- säkerställa informationsöverföringen mellan alla verksamheter, och använda gemensamt IT-system för kommunikation och informationsöverföring
- tillämpa teambaserat arbetssätt
- beakta närståendes delaktighet
- respektive vårdgivare ansvarar för att bemanna och avsätta tid för uppdraget
- utbyta information vid personal-, verksamhets- eller organisationsförändringar som kan påverka det lokala samarbetet.

7. Parternas ansvar

7.1 Regionens läkaransvar

Västra Götalandsregionen tillhandahåller fast läkarkontakt. Utifrån patientens behov kan vården utformas i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård.

Tillgång till läkare ska finnas dygnet runt, veckans alla dagar, för kommunal primärvård.

Läkarens patientansvar

I läkaransvar ingår bland annat att:

- fast läkarkontakt inom primärvård ska utses enligt 6 kap. 3 § Patientlag (2014:821).
- fast läkarkontakt samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt är delaktig vid vårdövergångar
- utföra medicinska bedömningar, utredningar, behandlingsinsatser och uppföljning, planerat och oplanerat, för vård, hela dygnet, samt beskriva det i en medicinsk vårdplan
- ha läkemedelsansvar, genomföra läkemedelsgenomgång och upprätta läkemedelsberättelse
- genomföra brytpunktssamtal vid allvarlig sjukdom, vid övergång till palliativ vård och vid vård i livets slutskede
- ta ställning till vårdbegränsningar
- ge medicinsk konsultation och kompetensöverföring i det enskilda ärendet till kommunens legitimerade personal.
- fastställa dödsfall samt upprätta dödsbevis och dödsorsaksintyg

7.2 Kommunens ansvar

Tillgång till sjuksköterska ska finnas dygnet runt, veckans alla dagar.

I legitimerad personals hälso- och sjukvårdsansvar ingår bland annat att:

- bedöma, utreda, åtgärda och följa upp vården utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen
- informera fast läkarkontakt vid förändringar i patientens hälsotillstånd
- utföra ordinationer, samt utvärdera och återrapportera resultat
- meddela aktuella mottagningar vid uppstart och avslut av kommunal primärvård
- tillgodose behovet av palliativa insatser vid vård i livets slutskede
- sjuksköterska kan, efter överlåtelse från ansvarig läkare, utföra klinisk undersökning vid förväntat dödsfall. Iakttagna kriterier samt tidpunkt för dödens inträde förmedlas till läkare

8. Uppföljning

Parterna har ett gemensamt ansvar för en årlig uppföljning av följsamheten till överenskommelsen samt avvikelser.

Uppföljning ska också ske årligen av Närområdesplan med bilaga vilket är underlag till uppföljning av lokal samverkan.

REMISSVERSION

Remissversion

Överenskommelse

Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Parter	3
3. Giltighetstid	3
4. Målgrupper	4
5. Parternas ansvar	4
6. Personer med psykisk funktionsnedsättning	5
6.1 Regionens ansvar	5
6.2 Kommunens ansvar.....	5
7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet.....	6
7.1 Regionens ansvar	6
7.2 Kommunens ansvar	7
8. Personer med placering utanför hemmet	7
8.1 Gemensamt ansvar.....	8
8.2 Regionens ansvar	8
8.3 Kommunens ansvar	8
8.4 Gemensam planering	8
8.5 Kostnadsansvar	9
8.6 Uppföljning av placering.....	10
9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård.....	10
9.1 Regionens ansvar	10
9.2 Kommunens ansvar	11
10. Uppföljning	11

1. Inledning

Denna överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet.

Överenskommelsen reglerar samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet eller är placerade i ett skyddat boende. Detta i enlighet med 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, samt 5 kap. 8 a och 9 a § Socialtjänstlagen, SoL.

Överenskommelsen reglerar även samarbete kring personer med tvångsvård. Huvudsakliga rättsregler återfinns i lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och i lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV.

För barn och unga till och med 20 år, som behöver samordnade insatser och tvärprofessionell kompetens, ska även länsgemensam överenskommelse "Samverkan för barns och ungas hälsa" beaktas.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen, VGR, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen benämns som parterna.

3. Giltighetstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget, med arton månaders uppsägningstid. Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp överenskommelsen för att det ska upphöra att gälla för samtliga parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte hälso- och sjukvårdsavtalet eller övriga lagreglerade överenskommelser.

En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet omfattar även denna överenskommelse då den är underordnad avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningar för överenskommelsen kan initiativ till en ny översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO, där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR.

4. Målgrupper

Överenskommelsen omfattar personer, oavsett ålder, där samordnade insatser kan komma att behövas. Målgrupperna för överenskommelsen är:

1. personer med psykisk funktionsnedsättning
2. personer som med skadligt bruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar
3. barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet eller är placerade i ett skyddat boende.
4. personer inom psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Syftet är att ge personer inom målgruppen möjlighet till behandling, återhämtning och delaktighet i samhällslivet. Vård, stöd och insatser ska bidra till att individen behåller och/eller förbättrar sin hälsa samt sina funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänniska relationer.

5. Parternas ansvar

Parterna har ett gemensamt ansvar för att samarbeta kring målgruppen. Samarbetet ska ligga till grund för att öka den enskildes möjlighet att ta ansvar för sitt eget liv.

Gemensamt ansvar är att:

- arbeta hälsofrämjande och förebyggande med målgrupperna
- arbeta för att stärka individens förutsättningar att använda digitala hjälpmedel och kommunikationsvägar
- identifiera somatisk ohälsa liksom ohälsa i munnen hos patienter med psykisk funktionsnedsättning
- underlätta och stödja personens återhämtning och rehabilitering genom huvudmännens samlade ansvar för sammanhållna, kunskapsbaserade och personcentrerade insatser
- tillämpa teambaserat arbetssätt
- minimera risken för att personens rättighet att få vård och stöd av respektive huvudman uteblir på grund av osämja

6. Personer med psykisk funktionsnedsättning

Personer med psykisk funktionsnedsättning har svårigheter att utföra eller delta i aktiviteter inom viktiga livsområden. Detta medför begränsningar i relation mellan personen och omgivningsfaktorer.

6.1 Regionens ansvar

- årligen erbjuda hälsosamtal och somatisk kontroll för personer med långvarig psykisk sjukdom
- ansvara för hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård
- bistå med intyg/bedömning av individens funktion, förutsättningar och behov av anpassning

6.2 Kommunens ansvar

Socialtjänstens ansvar

- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personerna behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, och lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM.
- kan innefatta sysselsättning, boende och stöd till arbete eller studier.
- socialtjänst och skola/förskola som bedriver utbildning i kommunen ska samverka med varandra gällande fullföljda studier.

Kommunal primärvårds ansvar

- erbjuda kommunal primärvård enligt hälso- och sjukvårdsavtalet

7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet

Personer med skadligt bruk och beroende omfattar personer, oavsett ålder, med skadligt bruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel samt spel om pengar.

Skadligt bruk påverkar individen eller dennes omgivning negativt, och går ut över individens sociala liv, såsom hem, familj, arbete och skola, men leder också till ökad risk för fysisk skada. Eftersom narkotikainnehav/-bruk är kriminaliserat, så anses bruk generellt som skadligt, oberoende av mängd eller omfattning.

Samsjuklighet innebär att man har två eller flera sjukdomsdiagnoser, psykiska och/eller somatiska samtidigt. Samsjuklighet fördröjer och försvårar många gånger behandling och återhämtning. Samsjuklighet är vanligt vid psykisk sjukdom och skadligt bruk. Personer med samsjuklighet löper en större risk för allvarliga skador, sjukdomar och förtida död.

Kommunens socialtjänst, skola och VGR har ansvar för att tidigt identifiera samsjuklighet, och att särskilt uppmärksamma denna problematik hos målgruppen, samt då specifikt uppmärksamma ungdomar. Parterna ska säkerställa att behandling och stöd vid skadligt bruk och samtidig psykisk sjukdom sker parallellt och integrerat. Samsjuklighet får aldrig vara ett skäl till att inte ge vård, eller till att vård och behandling försenas. Uthållighet och kontinuitet ska prägla vården och insatserna.

7.1 Regionens ansvar

- identifiera somatisk ohälsa liksom behov av tandvård hos patienter med psykiatrisk ohälsa
- ansvara för hälso- och sjukvårdsinsatser enligt HSL, för personer som vistas i hem för vård och boende, HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård
- ansvara för avgiftning
- initiera samverkan kring tillnyktring
- bistå med intyg/bedömning av individens funktion, behov och förutsättningar
- fullfölja anmälningsskyldighet enligt gällande lagar
- ge tvärprofessionella behandlingsinsatser
- erbjuda stöd till närstående
- särskilt beakta barns rätt till information, råd och stöd

7.2 Kommunens ansvar

Socialtjänstens ansvar

- uppmärksamma somatisk ohälsa liksom ohälsa i munnen hos patienter med psykiatrisk ohälsa
- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personerna behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM
- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- erbjuda stöd till boende och arbete/studier
- arbeta med återfallsprevention
- ge motiverande och familjeorienterade insatser
- socialtjänst och skola/förskola som bedriver utbildning i kommunen ska samverka med varandra gällande fullföljda studier
- erbjuda stöd till anhöriga och närstående
- ge stöd till barn som har en förälder eller annan närstående med missbruks- och beroendeproblem

Kommunal primärvårds ansvar

- erbjuda insatser enligt hälso- och sjukvårdsavtalet

8. Personer med placering utanför hemmet

Hem för vård och boende, familjehem och hem för viss annan heldygnsvård

Hem för vård och boende, HVB-hem, är en verksamhet som bedriver behandling, omvårdnad och stöd till barn, ungdomar, vuxna eller familjer med någon form av behov inom kommunens ansvarsområde. Hem för viss annan heldygnsvård är ett tillfälligt boende som ger möjlighet till avlastning för närstående eller till rehabilitering för individen.

En placering utanför hemmet görs då det bedöms vara nödvändigt utifrån personens behov efter en:

- ansökan från den enskilde, inom ramen för SoL
- bedömning av socialnämnden utifrån LSS, SoL, LVU eller LVM med placering i familjehem, på HVB eller Statens institutionsstyrelses, SIS, institutioner

Skiljelinjen mellan parternas ansvar i lagstiftning är inte alltid tydlig. Insatserna ska präglas av ett helhetsperspektiv, och av att flera insatser kan göras samtidigt. Behovet kan därmed omfatta ett brett spektrum av vård och stödinsatser, som faller inom både det sociala och det medicinska området.

8.1 Gemensamt ansvar

Varje part ansvarar för bedömning, utredning, insatser och uppföljning utifrån sitt uppdrag. Båda parterna ska sträva efter att minska behovet av placeringar genom att själva tillhandahålla individanpassade vård- och stödinsatser.

En gemensam process för hantering av ansvar vid placering är central när den enskilde har behov av insatser från både kommun och region. Dessförinnan ska parterna ha kommit fram till att resurser i närmiljön är uttömda samt att den enskildes behov inte kan tillgodoses på annat sätt än genom placering utanför hemmet. Resurser i närmiljö/Västra Götaland ska alltid övervägas före placeringar utanför regionen, för att resurserna på bästa sätt ska tillgodose den enskildes insatsbehov, samt skapa förutsättningar för kontinuitet. I vissa fall kan det dock vara till den enskildes fördel att placering sker utan hänsyn till geografi, då kvalitet och inriktning på insatsen kan väga tyngre.

Båda parterna har rätt att själva utföra insatserna. Båda parterna har också rätt att träffa avtal med annan part som har kompetens att utföra uppdraget. Denna rätt omfattar enbart det ansvarsområde som respektive part ansvarar för enligt gällande lagstiftning.

8.2 Regionens ansvar

Regionen har ansvar för läkarinsatser, oavsett boendeform, och har dessutom ansvar för övriga hälso- och sjukvårdsinsatser i boendeformerna HVB, Familjehem och Hem för viss annan heldygnsvård. Personer som har behov av fortsatta insatser, och som placeras i boenden, ska därmed inte avslutas hos aktuell verksamhet inom regional hälso- och sjukvård.

8.3 Kommunens ansvar

Kommunens socialtjänst har det yttersta samordningsansvaret för placeringen i sin helhet. Vid placering av barn är barnens hälsa och skolgång de enskilt viktigaste faktorerna att ta hänsyn till.

8.4 Gemensam planering

Inför en placering, där båda parterna är delaktiga, ska en samordnad individuell plan, SIP, så tidigt som möjligt upprättas, där ansvarsfördelning tydliggörs.

Vid placering ska särskilt beskrivas:

- målsättning med placeringen och planerad placeringstid
- den enskildes behov och önskemål
- respektive parts ansvar för de insatser som ska utföras och på vilket sätt detta tillförsäkras individen
- hur skola/förskola och/eller sysselsättning tillgodoses

Vid akut placering har parterna ett gemensamt ansvar att skyndsamt genomföra planering, och komma överens om en tillfällig ansvarsfördelning. Den enskildes behov av insatser ska alltid säkerställas.

8.5 Kostnadsansvar

Kostnadsansvaret följer respektive parts ansvarsområde, oavsett om insatserna utförs av parten själv eller om avtal med annan part upprättats.

Avtal och insatser som även omfattar den andra partens ansvarsområde ska föregås av ett godkännande från denne, för att kostnadsansvar ska uppstå.

Varje placering ska föregås av en skriftlig överenskommelse om kostnadsansvar mellan parterna, oavsett vilken part som gör placeringen.

I den skriftliga kostnadsfördelningen ska det framgå:

- respektive parts ansvar för de insatser som ska utföras
- hur hälso- och sjukvårdsinsatser ska tillgodoses
- fördelning av kostnader i kronor eller procent
- tidsperiod

Då placering sker akut bör kostnadsfördelningen vara klarlagd senast 30 dagar efter placeringen. Kostnaden för akutplaceringen ligger kvar på placerande huvudman till dess att ansvars- och kostnadsfördelning fastställts.

Oenigheter som uppkommer vid upprättandet av överenskommelse om kostnadsansvar mellan parterna, ska lösas i linjeorganisationen. Det innebär att chefer i respektive verksamhet/organisation har i uppdrag att i samverkan hitta en lösning. Parterna har gemensamt ansvar för att via SIP, eller annan gemensam plan, omgående komma överens om tillfällig kostnadsfördelning i väntan på lösning. Det beslut som slutligen fattas i linjeorganisationen kan innebära en justering i efterhand.

I de fall den enskilde är i behov av både kommunens socialtjänstinsatser och regionens hälso- och sjukvårdsinsatser, kan parterna dela på kostnaden. Detta görs då utifrån en schablon där VGR betalar en tredjedel och kommunen två tredjedelar av placeringskostnaden (33% VGR, 67% kommun), om inget annat

är överenskommet. Denna schablon ska användas restriktivt och enbart i de fall då kostnadsfördelningen är oklar och inte på annat sätt kunnat definierats.

8.6 Uppföljning av placering

Uppföljning av den enskildes placering ska ske gemensamt och regelbundet av parternas berörda verksamheter.

När den enskildes behov förändras ska parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras.

Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras.

9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

En person som lider av en allvarlig psykisk störning och som motsätter sig nödvändig vård kan bli föremål för psykiatrisk tvångsvård. Även en person som lider av en allvarlig psykisk störning och som begått brott kan, i stället för att dömas till kriminalvårdspåföljd, dömas till rättspsykiatrisk vård.

Vården påbörjas alltid i sluten vård men kan omvandlas till öppen psykiatrisk tvångsvård (ÖPT) respektive öppen rättspsykiatrisk vård (ÖRV) via beslut i förvaltningsrätt. Förvaltningsrätten fastställer de särskilda villkor som den enskilde ska följa utanför sjukhuset. En samordnad vårdplan som beskriver olika parter insatser ska justeras av psykiatri och kommun.

Om patienten har behov av åtgärder från den regionala eller kommunala primärvården, den psykiatriska öppenvården eller insatser från socialtjänsten, ska vårdplanen upprättas i samråd med dessa.

En samordnad vårdplan beskriver olika parter åtgärder respektive insatser. Planen ska justeras av vårdgivarens slutenvård, den fasta vårdkontakten i öppen vård, kommunens socialtjänst och i förekommande fall regional och kommunal primärvård. En förutsättning är att patienten bedöms vara utskrivningsklar av ansvarig läkare, samt att förvaltningsrätt fattat beslut om ÖPT respektive ÖRV, vilka inte är valfria för. Det ska även vara klarlagt att den regionfinansierade öppna vården är tillgänglig för den enskilde.

9.1 Regionens ansvar

- utföra medicinsk specialistpsykiatrisk behandling, omvårdnad och åtgärder i sluten vård, under permission, samt vid ÖPT eller ÖRV
- samplanera med socialtjänst, regional fast vårdkontakt och andra aktörer vid upprättande av vårdplan

- upprätta samordnad vårdplan inför utskrivning från slutenvård i samplanering med Socialtjänst, den regionala öppna vården och andra inblandade aktörer.
- ansöka hos förvaltningsrätt om övergång till ÖPT eller ÖRV, och då föreslå vilka särskilda villkor rätten ska besluta.
- i förekommande fall stå för utförande av särskilda villkor fastställa av förvaltningsrätt
- följa upp åtgärder vid permission, ÖPT eller ÖRV, med socialtjänst och andra inblandade aktörer.
- vidta åtgärder för återintagning i slutenvård om förutsättningar för ÖPT eller ÖRV inte längre finns
- erbjuda en SIP vid utskrivning från ÖPT eller ÖRV till frivillig vård, om behov finns av insatser från båda huvudmännen.

9.2 Kommunens ansvar

Kommunens uppdrag bygger på frivilligt.

Socialtjänstens ansvar

- utreda och fatta beslut om, samt verkställa och följa upp insatser enligt relevant lagstiftning SOL och LSS vid permissioner och ÖPT eller ÖRV.
- medverka vid vårdplanering inför utskrivning från slutenvård och vid upprättande av samordnad vårdplan
- påbörja planering av insatser när inskrivningsmeddelande inkommit och fast vårdkontakt i öppen vård är utsedd, för att den enskilde tryggt ska kunna lämna slutenvården (*Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård*).
- bidra med information om socialtjänstens planering och beslut vid upprättande av vårdplan i slutenvård och öppenvård med innehåll enligt HSLF-FS 2022:62
- medverka vid vårdplanering inför utskrivning från slutenvård och vid upprättande av samordnad vårdplan

Kommunal primärvård

- Kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.

10. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet.

Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende tillämpning, följsamhet samt rapporterade avvikelser. Uppföljning av följsamhet sker på såväl individ- som systemnivå.

Remissversion

Överenskommelse

Samverkan om Munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Bilaga till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Parter	3
3. Giltighetstid	3
4. Målgrupp.....	3
5. Syfte	4
6. Gemensamt ansvar	4
7. Parternas ansvar	5
7.1 Regionens ansvar	5
7.2 Kommunens ansvar	5
8. Utbildning.....	6
9. Uppföljning.....	6

REMISSVERSION

1. Inledning

Denna överenskommelse är underordnad Hälso- och sjukvårdsavtalet. Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i hälso- och sjukvårdsavtalet.

Överenskommelsen reglerar samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård enligt 8 och 8a §§ Tandvårdslagen (1985:125).

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen, VGR, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen benämns som parterna.

3. Giltighetstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton månaders uppsägningstid. Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte hälso- och sjukvårdsavtalet eller övriga lagreglerade överenskommelser.

En uppsägning av hälso- och sjukvårdsavtalet omfattar även denna överenskommelse då den är underordnad avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningar för överenskommelsen kan initiativ till en ny översyn tas av det politiska samrådsorganet, SRO, där samverkan sker mellan kommunerna i Västra Götaland och VGR.

4. Målgrupp

Målgruppen är personer i alla åldrar med särskilda behov av tandvårdsinsatser, och med behov av särskilt stöd enligt 8 § lagen (1985:125).

Vid tillämpningen av 8 § ska regionen särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som:

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller
2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som
  - a) omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
  - b) får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller
  - c) är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Regionen ska också se till att nödvändig tandvård erbjuds dem som beskrivs i grupperna ovan.

Målgruppen beskrivs utförligt i VGR:s regler för särskilt tandvårdsstöd i Västra Götaland.

5. Syfte

Syftet är att upprätta och bibehålla en god munhälsa hos målgruppen, samt att skapa bästa möjliga förutsättningar för individen att klara den dagliga munvården.

Målet är att identifiera och förskriva N-tandvårdsintyg (intyg om nödvändig tandvård) till alla personer inom målgruppen. De som har rätt till N-intyg ska identifieras och även erbjudas munhälsobedömning.

Målsättningen är att de som har behov av N-tandvård även ska ha N-tandvårdsintyg. Målet är att minst 3 procent av befolkningen över 20 år i Västra Götaland ska ha N-tandvårdsintyg för att tillgodose en god munhälsa.

6. Gemensamt ansvar

Enligt tandvårdsförordningen (1998:1338) ska VGR och kommunen samverka beträffande målgruppen.

Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter.

7. Parternas ansvar

7.1 Regionens ansvar

Västra Götalandsregionen har enligt tandvårdslagen (1985:125) ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för individer som har rätt till denna insats.

VGR tillhandahåller tandvårdsleverantör som ska ansvara för den uppsökande verksamheten i samverkan med kommunen.

VGR ansvarar för att:

- vägleda kommunens intygsutfärdare med bedömning av underlaget för intyg om N-tandvård
- årligen tillhandahålla regelbunden utbildning digitalt eller fysiskt, samt aktuellt informationsmaterial för kommunens intygsutfärdare
- ge kommunen information om förändringar inom N-tandvård och uppsökande verksamhet
- tillhandahålla informationsmaterial om N-tandvård och munhälsobedömning. Informationsmaterialet ska rikta sig till individer med intyg om N-tandvård, deras anhöriga och närstående, patientföreningar, vårdpersonal med flera
- tillhandahålla ett IT-stöd för kommunen, för all administration som krävs gällande intyg om N-tandvård och munhälsobedömningar
- ansvara för att uppgifter från Intygsbeställningen förs över till tandvårdsleverantörens IT-system

Tandvårdsleverantören ansvarar för att:

- tillhandahålla årliga munhälsobedömningar till individer med intyg om N-tandvård
- behovet av hjälp med daglig munvård beskrivs av tandhygienisten i ett individuellt dokument. I dokumentet beskrivs förutsättningen att klara daglig munvård utifrån ett individuellt perspektiv
- återrapporera till personal/närstående om eventuellt vårdbehov vid munhälsobedömning

7.2 Kommunens ansvar

Kommunen tillhandahåller den personal, så kallad intygsutfärdare, som ska identifiera individer berättigade till nödvändig tandvård och munhälsobedömning. Kommunernas intygsutfärdare ansvarar för att utfärda N-tandvårdsintyg och erbjuda munhälsobedömning.

Intyg om nödvändig tandvård - kommunerna ansvarar för att:

- utse kontaktperson för kommunikation och informationsutbyte med VGR
- utse intygsutfärdare med kompetens att identifiera målgruppen för N-tandvårdsintyg
- bevaka aktuell information och vid behov delta på utbildning som VGR tillhandahåller
- registrera och upprätthålla uppgifter om N-tandvårdsintyg och munhälsobedömning i det IT-stöd som tillhandahålls av VGR

Munhälsobedömning – kommunerna ansvarar för att:

- uppgift om individens vårdgivare av tandvård (folktandvård eller privat) finns dokumenterad och tillgänglig för omvårdnadspersonal
- erbjuda en årlig munhälsobedömning till avsedd målgrupp, även till dem som tackat nej tidigare
- omvårdnadspersonal deltar vid munhälsobedömningen
- individen ges daglig munvård enligt tandvårdens ordination och instruktioner. Tid för daglig munvård ska ingå i personlig hygien

8. Utbildning

I den uppsökande verksamheten ingår utbildning till personal inom vård och omsorg i allmän munhälsovård. Den tandvårdsleverantör som VGR tillhandahåller ansvarar för utbildningarna.

Genom rätt utbildning ges förutsättning för ett gott omhändertagande av daglig munvård. Kommunen ansvarar för att berörd omvårdnadspersonal genomgår de utbildningar i allmän munhälsovård som VGR genom tandvårdsleverantör erbjuder.

9. Uppföljning

Parterna har både ett eget och ett gemensamt ansvar för uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med hälso- och sjukvårdsavtalet. Överenskommelsen ska följas upp årligen avseende följsamheten samt avvikelser.

VGR ansvarar för att regelbundet, minst en gång per år, sammanställa statistik kring munhälsa från IT-stödet som rapporteras till SKR.

Per kommun redovisas antal individer som:

- tackat ja till munhälsobedömning
- som fått munhälsobedömning

- har N-tandvårdsintyg
- vid munhälsobedömningar har med sig personal
- har rätt till munhälsobedömningar och får en munhälsobedömning

Per kommun redovisas även:

- samtliga enheter i kommunen som under en treårsperiod har genomgått utbildning i allmän munhälsovård
- antal intygsutfärdare som deltar i utbildningar som VGR årligen erbjuder

REMISSVERSION

Remissenkät Hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande lagreglerade överenskommelser

Under våren 2025 pågår remiss för Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande lagreglerade överenskommelser mellan länets 49 kommuner och Västra Götalandsregionen.

Avtalsparter och tillika remissinstanser är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen. Ett samlat svar ska lämnas från respektive kommun samt enligt särskild ordning i Västra Götalandsregionen.

Remissvaren ska vara inlämnade senast kl. 12:00 19 juni, 2025, via [digitalt formulär](#).

1. Inledning

Gradera er bedömning på avsnitt

- Delvis

Av inledningen framgår att avtalet är övergripande och beskriver ansvarsfördelning och samverkan i de delar där region och kommun delar hälso- och sjukvårdsansvar enligt HSL och en liknande formulering återkommer under 1.1. Endast frågor som hamnar i gränssnittet region och kommun bör därmed hanteras i avtalet. Frågor som endast rör en av huvudmännen behöver alltså inte vara med. Se även 1.4 Omfattning, sista meningen. **Det bör alltså förtydligas att avtalet enbart gäller primärvårdsnivåerna, för att undvika oklarheter kring dess omfattning och syfte.**

Ovanstående resonemang har varit Tjörns kommuns utgångspunkt för remissvaret och förväntas kunna korta ner avtalsförslaget vilket kommunen också uppfattat varit en av målsättningarna med omarbetningen.

1.1 Syfte och mål med avtalet

Avsnittet bör kunna kortas ner. Se nedan.

Förslag: Avtalet ska bidra till att parterna ger en god och säker vård till de som har behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från både kommun och region.

Avtalet ska stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelningen. VGR och kommunerna i Västra Götalands län har en gemensamt framtagen strategi, Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård som också ska beaktas.

1.2 Läs- och tillämpningsanvisningar

De två första styckena är onödiga och kan tas bort, detta framgår av innehållsförteckningen. Det som möjligen kunde framgå av detta avsnitt är vilka andra dokument som ska läsas samlat med huvudavtalet; överenskommelserna, färdplanen samt kommande handling om kommunal primärvård. I så fall kan den tidigare föreslagna meningen om färdplanen i inledningen tas bort.

Avsikten med eventuella tillämpningsanvisningar och vägledande patientfall bör rimligen vara att underlätta tolkningen av avtalet, där behov uppstår. Givet det kan dessa få stor betydelse för den praktiska verkligheten när ett avtal är undertecknat. Därmed bör parterna ta ställning även till frågan om eventuella tillämpningsanvisningar och vägledande patientfall, den kan inte lämnas till ett vårdssamverkansorgan.

1.3 Målgrupp

Vi ser ett behov av att förtydliga beskrivningen av målgruppen i avtalet. Primärvården har vissa insatser riktade till barn, men barns vårdbehov är ofta av specialiserad karaktär. Det är viktigt att tydligt klargöra primärvårdsansvaret och dess avgränsningar.

Vi föreslår att målgruppsbeskrivningen justeras genom att ändra formuleringen: "Målgruppen är alla som behöver hälso- och sjukvårdsinsatser och samordning från både region och kommun, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning" till "Målgruppen är alla som behöver hälso- och sjukvårdsinsatser och samordning från både region och kommun, oavsett ålder, diagnos eller vanligt förekommande vårdbehov. Det är också avgörande att ta hänsyn till anhörigas roll och behov i dessa insatser."

Denna justering syftar till att tydligare definiera att avtalet omfattar personer med vanligt förekommande vårdbehov, i enlighet med 13 kap. 1 § HSL (2017:30), samt att betona vikten av anhörigas delaktighet. Vi anser att denna förändring är nödvändig för att göra avtalet mer tydligt, begripligt och inkluderande.

1.4 Omfattning

Avtalet omfattar ansvarsfördelningen mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen (VGR) inom områden där parterna har ett delat hälso- och sjukvårdsansvar, med särskilt fokus på primärvården.

Avtalet reglerar inte hur respektive part organiserar sitt åtagande och omfattar inte elevhälsa.

Vi anser att formuleringen "Ansvarsfördelningen bygger på en lagstadgad reglering kompletterad med en grundöverenskommelse från regionbildningen 1999" är felaktig. Avtalet kan endast bygga på den lagstadgade regleringen. Vi föreslår därför att formuleringen ändras till "Ansvarsfördelningen bygger på den lagstadgade regleringen" för att säkerställa tydlighet och korrekthet i avtalet.

1.5 Avtalsparter

Ingen kommentar

1.6 Avtalstid

Ingen kommentar

2. Hälso- och sjukvård i hemmet

Gradera er bedömning

- **Delvis**

Inledande text

Vi ser behov av en tydligare formulering av avsnittet om undvikbar slutenvård. Den nuvarande meningen "För att förhindra undvikbar slutenvård bör samtliga vårdnivåer delta i vården i hemmet" är otydlig och väcker frågor om ansvarsfördelning.

Vi föreslår att formuleringen ändras till: "För att främja vård på rätt vårdnivå bör samtliga vårdaktörer samverka för att möjliggöra vård i hemmet när det är medicinskt och praktiskt lämpligt."

Det är också viktigt att klargöra att vårdtagare har rätt att söka vård utifrån sina behov och att en effektiv vårdkedja kräver gemensamt ansvar och uppföljning. Att förebygga onödig slutenvård handlar om att erbjuda rätt vårdinsatser i rätt tid snarare än att begränsa individens valmöjligheter. Därför bör fokus ligga på att skapa förutsättningar för en trygg och effektiv hemsjukvård snarare än att peka ut en enskild vårdnivå som ansvarig för att minska slutenvården.

2.1 Primärvård

Gradera er bedömning

- **Stämmer helt**

Sista meningen behöver ändras. Av inledningen framgår att avtalsförslaget reglerar de delar där region och kommun har ett delat hälso- och sjukvårdsansvar enligt HSL. I HSL används begreppen ansvar eller svarar för. Medicinskt ansvar förekommer endast när frågan om MAS/MAR regleras och det är ingen angelägenhet för regionen. Begreppet medicinskt ansvar antyder att det skiljer sig från begreppet ansvar på något sätt (till exempel att det är en avgränsad del av det totala ansvaret). Det är inte närmare specificerat i avtalsförslaget vad skillnaden i så fall skulle vara. Eftersom lagstiftningen inte använder begreppet kan inte avtalet heller göra det.

Förslag avseende sista meningen: Grundprincipen är därmed att regionen genom den regionala primärvården har det övergripande ansvaret för vård i hemmet.

2.2 Specialiserad vård i hemmet

Gradera er bedömning

- **Stämmer inte alls**

Avtalsförslaget konstaterar på flera ställen att ansvaret för den primära vårdnivån är delat mellan region och kommun medan ansvaret för den specialiserade vårdnivån vilar endast på regionen. Av kommunallagen 2 kapitlet 2 § framgår:

“Kommuner och regioner får inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan ska ha hand om.”

Detta innebär att regionen inte kan överlåta ansvaret för den specialiserade vården på någon annan, vilket också fastslagits av RÅ 1997, ref 9, i prejudicerande dom.

SOU 2020:19 utredde frågan och menade att hälso- och sjukvårdslagens 15 kapitel 1 § kan användas:

“Regioner och kommuner får med bibehållet huvudmannaskap sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som regionen eller kommunen ansvarar för enligt denna lag. Av avtalet ska framgå de särskilda villkor som gäller för överlämnandet.”

15 kap. 1 § HSL har från början tagit sikte på privata aktörer och dylikt och den tolkning som SOU 2020:19 gör innebär i så fall en utvidgning av den kommunala kompetensen.

Med beaktande av utredningens ställningstagande får kommunen utföra viss vård som regionen ansvarar för. 15 kapitlet 1 § HSL innebär ingen ansvarsförskjutning men möjliggör för kommuner att utföra viss vård som ligger utanför den kommunala kompetensen. Ansvaret ligger kvar på regionen

men kommunen bedöms kunna utföra viss vård utan att det strider mot kommunallagen. Då det inte sker någon ansvarsförskjutning ansvarar regionen för att den vård som utförs av kommunen är förenlig med god och säker vård.

Utredningen skriver att ”*ett avtal kan säkerställa att båda huvudmännen har rätt förutsättningar för att samverka i gemensamma insatser ska fungera.*”

Den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonal får överlåta en arbetsuppgift till någon annan endast när detta är förenligt med en god och säker vård. Den som överlåter en arbetsuppgift för vilken det krävs formell kompetens till någon som saknar sådan kompetens svarar för att den som fått uppgiften har förutsättningar att fullgöra denna.

En sådan typ av överlåtelse av arbetsuppgift kan ske genom delegering och behöver då uppfylla Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd [SOSFS 1997:14] om Delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård. Om man i avtalsförslaget inte vill bli alltför detaljerad skulle en tillämpningsanvisning eller liknande behöva överenskommas mellan parterna där delegation över vårdgivargräns och/eller andra lämpliga förslag på skriftlig hantering mellan parterna behöva listas.

Avtalsförslaget behöver spegla lagstiftningen och även slutsatserna i SOU 2020:19, givet att man tänkt luta sig mot den i de delar där man avser utvidga den kommunala kompetensen.

I 2.2 anges att ”Regionen har det *medicinska ansvaret* för specialiserad vård och för att utföra de insatser som inte bedöms kunna utföras på primärvårdsnivå”, Vidare anges att ”Hälso- och sjukvårdspersonal i regional och kommunal primärvård kan medverka i och i vissa fall utföra hälso- och sjukvård som *regionens specialistvård ansvarar för* under förutsättning att:

“den som har ordinerat insatsen har bedömt att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå”.

Tjörns kommun har flera invändningar mot dessa skrivningar. Varför enbart det medicinska ansvaret skulle åligga regionen är oklart. Kommunen föreslår därför att ordet *medicinska* stryks. Genom detta blir det tydligt och lagenligt (se även resonemang under 2.1).

Skrivningen ”den som har ordinerat insatsen har bedömt att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå” (dvs. läkare i specialistvården) ger en ensidig rätt för läkaren i specialistvården att göra bedömningen att insatsen kan ske på primärvårdsnivå. Kommunerna ges inget inflytande vid bedömningen, vilket inte kan vara avsikten. Detta i kombination med att det inte framgår vad som ska vara säkerställt, vilka bedömningskriterier som ska vara uppfyllda innan det blir frågan om specialiserad vård i hemmet, riskerar att bidra till otydlighet vilket kan medföra patientsäkerhetsrisker och ineffektivitet (tvister, oenighet).

Tjörns kommun förespråkar att det tydliggörs vad som ska vara säkerställt innan det kan bli fråga om specialiserad vård i hemmet. Både SKR, lagstiftaren

och Socialstyrelsen betonar vikten av tydliga avtalsskrivningar när det gäller den form av avtal som nu är aktuell.

Punkten 2 behöver omformuleras:

”huvudmännen har haft dialog och enats om ansvar och förutsättningar för insatserna”.

“Enats om ansvar” synes onödigt att ha med eftersom det är klart att regionen har ansvaret. Med hänvisning till resonemanget ovan behöver det också framgå att det man enats om ska vara skriftligt.

Att såväl specialistvårdsnivå som primärvårdsnivå kan utföra insatser på primärvårdsnivå behöver inte stå i avtalet; det är inte kommunernas angelägenhet hur regionen organiserar sitt arbete, se även 1.4, sista meningen.

Sista meningen under 2.2, som inleds med “Gränsen är dynamisk, inte statisk...” är inte fullständig. Här är det svårt att förstå vad som åsyftas.

Nytt förslag för hela 2.2:

Regionen har ansvaret för specialistvård och därmed även för specialistvård i hemmet.

Kommunen kan medverka i och i vissa fall utföra insatser på specialistvårdsnivå under förutsättning att:

Parterna var för sig bedömt och är överens om att insatsen kan utföras i hemmet med bibehållen patientsäkerhet.

Det finns ett särskilt skriftligt avtal mellan parterna i varje enskilt ärende.

Gränsen för vårdnivåerna är föränderlig över tid.

2.3 Informationsöverföring

Gradera er bedömning

- Stämmer inte alls**

Detta avsnitt kan tas bort helt då Läns-gemensam rutin för öppenvårdsprocessen, 2024-06-10 redan reglerar detta.

2.4 Teamsamverkan

Gradera er bedömning

- Stämmer inte alls**

Teamsamverkan förutsätter att man är överens om ansvarsfördelningen mellan parterna vilket pekar ytterligare på vikten av en tydlig formulering i avsnittet 2.2. Stycket är onödigt långt och i delar motsägelsefullt.

Förslag: Invånare som behöver hälso- och sjukvård i hemmet från båda huvudmännen ska ha tillgång till teambaserad vård över huvudmannagränserna under förutsättning att de olika professionerna kompletterar varandra och skapar en gemensam helhet baserad på patientens behov.

2.5 Samordnad individuell plan, SIP

Gradera er bedömning

- **Stämmer inte alls**

Det finns en lagstiftning som reglerar att SIP ska erbjudas och detta behöver därmed inte utvecklas närmare. Däremot skulle det behöva framgå att om patienten tackar nej till SIP har parterna ändå ett ansvar för att planera och ansvarsfördela fortsatta hälso- och sjukvårdsinsatser. Rubriken på avsnittet kan därmed ändras.

2.6 Egenvård

Gradera er bedömning

- **Stämmer inte alls**

Lagen om egenvård definierar egenvårdens innehåll och vinner inte på tolkas ytterligare i detta avtal eftersom det inte berör gränssnittet mellan parterna. Avsnittet kan därför strykas.

3. Ansvar

Gradera er bedömning

- **Delvis**

3.1 Gemensamt ansvar

Tjörns kommun anser att ansvarsfördelningen mellan region och kommun behöver förtydligas ytterligare. Den nuvarande skrivningen om en dynamisk gräns mellan primärvård och specialistvård skapar tolkningssvårigheter. Vi föreslår en tydligare definition av vilka vårdbehov som faller under kommunens respektive regionens ansvar för att säkerställa en mer enhetlig tillämpning.

Vidare behöver skrivelsen om huvudmännens gemensamma ansvar kompletteras med konkreta riktlinjer för ansvarsfördelning och

finansiering. Det är inte tillräckligt att konstatera att parterna delar ansvaret – det måste också framgå hur detta ska tillämpas i praktiken.

Slutligen ser vi en risk att mindre kommuner får svårt att bemanna med den bredd av kompetenser som kan krävas enligt avtalet. Det bör klargöras om det är grundkompetensen som avses eller om det även gäller specialistkompetens inom primärvården.

3.2 Västra Götalandsregionen

Gradera er bedömning

- **Stämmer inte alls**

Tjörns kommun anser att vissa formuleringar i texten bör förtydligas för att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning mellan region och kommun.

- Formuleringen "*överlåtit skyldigheten*" bör ersättas med "*överlåtit ansvaret*", eftersom det bättre speglar hur hälso- och sjukvårdsansvaret i ordinärt boende har organiserats.
- Begreppet "*i hemmet i ordinärt boende*" kan upplevas som upprepande och bör ses över, särskilt i relation till exempelvis boendesituationer för papperslösa eller andra grupper som saknar fast bostadsadress.
- Avsnittet om specialiserad vård bör klargöras. Vi föreslår alternativet "*även om insatsen delvis kan utföras av primärvården*", eftersom det bättre reflekterar gränsdragningen mellan primärvård och specialistvård.

Vidare ser vi behov av förtydligande i följande punkter:

- *Patienter som utan större svårighet kan besöka VGR:s mottagningar* – Det bör preciseras vad som avses med "*utan större svårighet*" och vilka förväntningar som kan ställas på patienten. Ovilja att uppsöka vård bör exempelvis inte tolkas som en svårighet.
- *Hälso- och sjukvård när insatserna är kortvariga eller sällan förekommande* – Det bör tydliggöras att patienter alltid har rätt att besöka vårdcentralen för att få sitt behov bedömt.

Vi välkomnar att regionen bistår kommunerna med vårdhygienisk experthjälp och att ansvaret för transport av avlidna patienter med implantat tydliggörs.

3.3 Kommunerna i Västra Götaland

Gradera er bedömning

- **Stämmer inte alls**

Tjörns kommun ser behov av förtydliganden gällande kommunens ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende, för att säkerställa en tydlig och rättvis ansvarsfördelning mellan kommun och region.

- Vi föreslår en tydligare avgränsning av kommunens ansvar för hemsjukvård, så att specialistvårdsinsatser inte överförs till kommunal personal utan tillräckliga resurser och kompetens. Överföringar av vårdinsatser måste föregås av en bedömning av vad som är möjligt och lämpligt, för att upprätthålla en säker och effektiv vård.
- Formuleringen kring patienter som inte kan ta sig till VGR:s mottagningar bör konkretiseras för att undvika tolkningsproblem, särskilt vad gäller graden av svårighet att uppsöka vård och vilka förväntningar som kan ställas på patienten.
- Vi ser positivt på möjligheten för patienter i hemsjukvård att även få insatser på regional mottagning enligt upprättad plan eller SIP. Dock kräver detta välfungerande samverkan och informationsöverföring mellan huvudmännen. Ett exempel är Folktandvårdens roll i öppenvårdsprocessen, där informationsflöden behöver säkerställas för en sammanhållen vård.

Vi anser att dessa justeringar och förtydliganden är nödvändiga för att stärka patientsäkerheten och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan kommun och region.

3.4 Läkemedel

Gradera er bedömning

- **Stämmer inte alls**

Första stycket: Här pratas om “regelverk för samverkan”, “partsgemensamt forum” samt “gruppen”. Oklart för läsaren vad som avses med dessa formuleringar. Antingen får det förtydligas eller också får man nöja sig med att konstatera att kring läkemedelsbehandling krävs samverkan precis som kring flera övriga frågor. Bra att skrivningen om vaccinationsinsatser finns med.

3.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter som används i vardagsmiljö

Gradera er bedömning

- **Stämmer inte alls**

Tjörns kommun anser att det bör förtydligas huruvida VGR:s kostnadsansvar

för personliga hjälpmedel för barn och ungdomar upp till artonårsdagen även omfattar de som har kommunal primärvård. En tydlig avgränsning behövs för att undvika oklarheter i ansvarsfördelningen och säkerställa att barn och ungdomar får rätt hjälpmedel utan administrativa hinder.

Vi föreslår att detta specificeras i avtalet för att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillämpning mellan kommuner och region.

4 Utökad omfattning av primärvård

Gradera er bedömning

o Stämmer inte alls

Inledande text

Hela avsnitt 4 (inklusive underrubriker) reglerar insatser som ska ges i patientens hem. Kommunal primärvård är majoriteten av tiden i patientens hem när insatser ges så inom ramen för primärvårdsuppdraget behöver detta inte särskilt nämnas. Att den regionala primärvården är närvarande i patientens hem är självklart en förutsättning men det är en fråga för regionen som huvudman hur man löser arbetsfördelningen mellan primärvård och specialistvård och det behöver inte regleras i detta avtal. Avseende insatser på specialistvårdsnivå där man önskar att kommunal primärvård ska medverka eller i vissa fall utföra insatserna är detta redan hanterat i avsnitt 2.

Förslag: Hela avsnitt 4 tas bort.

4.1 Insatser kväll, natt och helg

Se ovan.

4.2 Permission

Se ovan.

4.3 Tjänsteköp

Se ovan.

5 Patientsäkerhet

Gradera er bedömning

o Delvis

5.1 Avvikelser i samverkan

Vi välkomnar förslaget om gemensam avvikelshantering, men efterfrågar tydligare riktlinjer för hur uppföljning ska ske. Det är viktigt att det finns en tydlig process för att hantera avvikelser och att alla parter är medvetna om hur

denna process ska fungera. Vi anser att det är nödvändigt att ha tydliga riktlinjer för uppföljning för att säkerställa att avvikelser hanteras på ett effektivt och patientsäkert sätt.

5.2 Tvister

Tjörns kommun anser att tvistregleringen i avtalet behöver förtydligas för att säkerställa att patienter inte hamnar i kläm vid oenighet mellan huvudmännen. Det är avgörande att ansvaret vid oenighet tydligt definieras redan i steg 1, särskilt när parterna har olika uppfattningar om ansvarsfördelningen.

Vi föreslår att det tydliggörs hur en tvist om ansvarsfördelning ska hanteras innan ärendet kan hänskjutas vidare i processen. Det bör framgå vem som initialt avgör vilken huvudman som har det faktiska ansvaret för en insats när oenighet uppstår.

Vidare bör det klargöras vilken instans på högsta nivå hos respektive huvudman som har tolkningsföreträde vid avtalstolkning samt om en oberoende instans kan involveras vid behov. Detta skulle bidra till en mer rättssäker och smidig hantering av tvister och minimera risken för att ansvarsfrågor drar ut på tiden, vilket kan påverka patientens vård negativt.

5.3 Uppföljning av tvister

Ingen kommentar

6 Grundläggande förutsättningar

Gradera er bedömning

o Stämmer inte alls

Tjörns kommun anser att avsnittet bör placeras tidigare i dokumentet för att tydligare ange de grundläggande ramarna för samarbetet mellan huvudmännen. Detta skulle bidra till en bättre struktur och ökad tydlighet i avtalet.

Vidare anser vi att en grundläggande förutsättning för samverkan mellan region och kommun bör vara möjligheten att tillämpa delegering över vårdgivargräns. För att säkerställa en sammanhållen och patientsäker vård är det avgörande att detta beskrivs tydligt i avtalet och att det finns en samsyn kring hur delegering ska tillämpas i praktiken. Vi föreslår att detta förtydligas i avsnittet.

6.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Tjörns kommun anser att formuleringen om huvudmännens ansvar för personalförsörjning bör justeras för att tydliggöra att respektive huvudman ansvarar för att det finns både grund- och specialistutbildad personal i tillräcklig omfattning för att utföra sitt uppdrag enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Vidare noterar vi att kommunens ansvar för professioner inledningsvis beskrivs som sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut, men att det senare i texten antyds att specialistkompetens kan krävas inom kommunens ansvarsområde. Detta bör förtydligas för att undvika oklarheter kring vilka kompetenser som kommunen förväntas tillhandahålla.

Det är av stor vikt att respektive huvudman har tydligt definierade ansvar och att det inte sker en förskjutning av specialistkompetenskrav till kommunerna utan att resurser och förutsättningar tillförs i motsvarande omfattning. Vi föreslår därför en revidering av texten för att klargöra detta.

6.2 Informationsskyldighet vid förändring

Tjörns kommun instämmer i vikten av samverkan mellan huvudmännen för att säkerställa en patientsäker vård. Vi anser dock att det bör förtydligas hur informationsöverföring vid akuta och planerade förändringar ska ske, samt vilka krav som ställs på respektive huvudman i dessa situationer. Detta för att undvika missförstånd och säkerställa en smidig samverkansprocess.

Gällande rätten till vård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändigt tillstånd vill vi poängtera att detta i första hand är ett regionalt ansvar. Enligt bland annat SKR:s handbok är det tydligt att kommuner kan erbjuda vård på frivillig basis, men att ersättning för dessa insatser inte är säkerställd. Vi anser därför att denna formulering bör justeras för att bättre spegla kommunernas faktiska ansvar och möjligheter att få ersättning för insatser som ges utöver lagstadgade krav.

6.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur

Kan slås ihop med 6.4: Länsgemensamma styrdokument. Dessa två är viktiga och det kan behöva tydliggöras att parterna även ansvarar för att följa det som är reglerat i delregionala överenskommelser och styrdokument (och inte bara länsgemensamma).

Förslag på ny formulering:

“Den samlade vårdsamverkan i Västra Götaland är en gemensam stödstruktur, med uppdrag att förvalta och utveckla intentionerna med det gemensamma hälso- och sjukvårdsavtalet. Vårdsamverkan finns på lokalnivå, delregional nivå och på länsnivå. Samverkan regleras i lagstiftning, i länsgemensamma och delregionala styrdokument som avtal, överenskommelser och riktlinjer. Parterna ansvarar för att det som är reglerat i de länsgemensamma och delregionala styrdokumenterna är känt och efterföljs.”

6.4 Länsgemensamma styrdokument

Se ovan.

6.5 Lagstiftning

Överflödigt att ha med formulering om att ”även övriga lagar ska beaktas...”
Hela 6.5 kan strykas. Se även under ”3. Ansvar”.

6.6 Lagreglerade överenskommelser

Inga synpunkter.

7. Uppföljning

Gradera er bedömning

- **Delvis**

Tjörns kommun anser att textstycket bör formuleras mer konkret för att tydliggöra hur uppföljningen ska genomföras. Det bör framgå att uppföljningen fortsatt kommer att ske separat hos respektive huvudman, samt att eventuella gemensamma avstämningar eller samverkansinsatser klargörs i detalj. En mer konkret beskrivning skulle bidra till ökad transparens och förutsägbarhet i genomförandet.

8. Definitioner

Gradera er bedömning

- **Delvis**

Tjörns kommun anser att avsnittet "Patientens hem eller motsvarande" bör kompletteras med en tydlig definition av hälso- och sjukvårdsansvaret under vistelsetiden på daglig verksamhet (DV). Det är av stor vikt att det klargörs vilken huvudman som bär ansvaret för insatser under dessa vistelser för att undvika osäkerhet och förbättra samverkan.

Gällande definitionen av specialiserad vård föreslår vi att begreppet "hälso- och sjukvårdstjänster" ersätts med "specialiserade hälso- och sjukvårdsåtgärder", då detta bättre speglar vårdnivån och insatsernas karaktär.

Vi anser att beskrivningen av "långvarigt och frekvent behov" är överflödigt och saknar konkret beskrivning av vad som avses. Vi föreslår att detta avsnitt antingen förtydligas med mätbara kriterier eller utgår helt.

Vidare anser vi att formuleringen "Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd. Utgångspunkten är att patientens bästa ska tillgodoses." är otydlig och inte definierar något konkret kriterium för ansvarsfördelning. Vi föreslår att denna mening antingen omformuleras för att tydligare definiera patientens egenansvar och vårdgivarens ansvar, eller att den stryks helt.

Övergripande synpunkter och övrigt för Hälso- och sjukvårdsavtalet

Tjörns kommun anser att Hälso- och sjukvårdsavtalet behöver förtydligas och förbättras på flera punkter för att säkerställa en tydlig och effektiv samverkan mellan huvudmännen och för att patienten ska få den vård som behövs. Vi hoppas att våra synpunkter och förslag till förbättringar kommer att beaktas i den fortsatta utvecklingen av avtalet.

Vi anser också att avtalet kan förkortas avsevärt genom att ta bort upprepningar och beskrivningar av ansvar som är reglerat i lagstiftning. Detta skulle inte bara göra avtalet mer lättläst och överskådligt, utan också öka sannolikheten att fler tar sig tid att läsa det.

Slutligen vill vi betona vikten av att parterna ges möjlighet att ta ställning till de tilläggsuppdrag som givits avseende ekonomisk reglering, eventuella tillämpningsanvisningar och patientfall, i enlighet med resonemanget under 1.2. Det är en förutsättning för att avtalet ska kunna implementeras på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Överenskommelse om Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Gradera er bedömning

o Stämmer inte alls

6. Gemensamt ansvar

Under punkten ”*Varje patient ska ha en namngiven läkare och namngiven fast vårdkontakt. Uppgifterna ska finnas i patientjournalen hos respektive vårdgivare*” används ett nytt sätt att beskriva läkaransvar.

Längre fram i överenskommelsen, under punkten 7.2 Regionens läkaransvar, under underrubriken ”läkarens patientansvar”, under ”i läkaransvar ingår bland annat att” fast läkarkontakt inom primärvård ska utses enligt 6 kap. 3 § Patientlag (2014:821)

Inskrivna patienter i kommunal hälso- och sjukvård ska ha en fast läkarkontakt. Denna målgrupp ska prioriteras för fast läkarkontakt enligt Krav- och kvalitetsboken vårdval Vårdcentral 2025.

” 2.3.4 Läkaransvar i kommunal primärvård

(...) Vårdcentralen ska utse fast läkarkontakt och patienten ska erbjudas hembesök av fast läkarkontakt minst en gång årligen

Varför används inte begreppet Fast läkarkontakt, utan istället att varje patient ska ha en namngiven läkare och namngiven fast vårdkontakt?

Förslaget blir att följa exemplet som framgår i Krav- och kvalitetsboken under stycket 6.1.15 Särskild ersättning fast läkarkontakt, där det framgår att Särskild ersättning betalas ut till vårdcentraler som har fast läkarkontakt enligt grunden i avsnitt 2.2.6, men även följande delar behöver uppfyllas för att få ersättning: • Minst 70 % av de listade på vårdcentralen ska ha en *namngiven fast läkarkontakt*

Sammanfattningsvis framgår det att målgruppen för kommunal primärvård ska

prioriteras för att få en fast läkarkontakt, och därav anser Tjörns kommun att begreppet fast läkarkontakt ska användas som begrepp både i punkten 6 Gemensamt ansvar och punkten 7.1 Regionens läkaransvar.

Överenskommelse om Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Gradera er bedömning

- Delvis

6. Kriterier för kommunens betalningsansvar

Vi ser positivt på kravet att slutenvården samma dag som utskrivning sker ska överföra nödvändig information.

Kommunen anser att avtalet bör klargöra att betalningsansvar endast ska inträda om insatser från den regionfinansierade öppna vården är tydliga och tillgängliga. Dessutom bör det framgå att betalningsansvar för kommunen endast gäller om en samordnad individuell plan (SIP) har upprättats enligt gällande krav och riktlinjer. Enligt 4 kap. 1 och 2 §§ är kommunen betalningsansvarig enbart i de fall där den fasta vårdkontakten inom den regionfinansierade öppna vården har kallat till samordnad individuell planering i enlighet med 4 kap. 3 §. (Lag 2019:979).

Överenskommelse om Personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

Gradera er bedömning

- Stämmer inte alls

1. Inledning

Överenskommelsen omfattar skadligt bruk och beroende men saknar hantering av riskbruk, vilket är en central del i det förebyggande arbetet. Riskbruk är ofta en föregångare till skadligt bruk och beroende, och genom att inkludera denna grupp kan vi minska risken att fler utvecklar allvarligare problem. Vi föreslår därför att riskbruk inkluderas i överenskommelsen för att skapa en mer hållbar och långsiktig strategi.

4. Målgrupp

Vi saknar en tydlig inkludering av personer med riskbruk i målgruppen. Genom att inkludera denna grupp kan tidiga insatser förhindra att fler hamnar i skadligt bruk och beroende. Vi föreslår därför att målgruppen utvidgas för att spegla hela spektrumet av problem relaterade till missbruk och beroende.

5. Parternas ansvar

Den sista punkten i listan över parternas ansvar lyder:

"minimera risken för att personens rättighet att få vård och stöd av respektive huvudman uteblir på grund av osämja".

Vi anser att denna punkt är vag och inte tillför något konkret i regleringen. Istället föreslår vi en omformulering som tydliggör hur samverkansproblem ska hanteras, exempelvis genom en konkret beskrivning av konfliktlösningsrutiner mellan parterna.

6. Personer med psykisk funktionsnedsättning

6.2 Kommunens ansvar

Rubrikerna under denna punkt bör justeras för att spegla att kommunen som helhet är avtalspart. Istället för att ha separata underrubriker för socialtjänstens

ansvar och kommunal primärvårds ansvar, bör det enbart stå "Kommunens ansvar" och punkterna radas upp därefter.

Den sista punkten under socialtjänstens ansvar lyder:

"Socialtjänst och skola/förskola som bedriver utbildning i kommunen ska samverka med varandra gällande fullföljda studier."

Eftersom utbildningssektorn inte är en part i överenskommelsen och redan har reglerade samverkansskyldigheter enligt skollagen, anser vi att denna punkt kan strykas.

7. Personer med skadligt bruk och beroende samt samsjuklighet

Under punkten 7.1 regionens ansvar framgår bland annat punkten att särskilt beakta barns rätt till information, råd och stöd.

Innebörden i punkten är lagreglerad. Tjörns kommun bedömer att det i viss mån är onödigt att i överenskommelsen beskriva redan lagreglerade krav på vårdgivare, då det riskerar att bli en onödigt lång text samt att risken ökar för att man missar att räkna upp samtliga krav kopplat till ansvar.

Under 7.1 Regionens ansvar anges att somatisk ohälsa och munhälsa ska identifieras hos patienter med psykiatrisk ohälsa. Vi anser att samma skyldighet bör gälla för personer med skadligt bruk och beroende, eftersom denna grupp ofta har omfattande somatiska och tandhälsoproblem. Vi föreslår att överenskommelsen revideras så att samtliga målgrupper omfattas av denna skyldighet.

8. Personer med placering utanför hemmet

Vi anser att det behövs ett förtydligande kring hur kostnadsansvaret ska fördelas mellan parterna. Idag saknas exempel på när regionen respektive kommunen ska stå för kostnaderna. Vi föreslår att överenskommelsen kompletteras med tydligare riktlinjer och exempel, så att kommunen inte ensidigt bär ansvaret vid placeringar där medicinska behov är den primära orsaken till placeringen.

9. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Första punkten under 9.1 som heter Regionens ansvar lyder:

"utföra medicinsk specialistpsykiatrisk behandling, omvårdnad och åtgärder i slutenvård, under permission, samt vid ÖPT eller ÖRV"

Det är en övergripande observation att avtalet och överenskommelserna tenderar att skilja ut ansvar som "medicinskt", vilket framgår ska ställas i motsats till övrigt ansvar. Detta anser Tjörns kommun inte tillför något nytt i

regleringen mellan huvudmännen och vårdgivarna, utan snarare komplicerar förståelsen för vilket ansvar respektive part i avtalet eller överenskommelserna har.

Kommunen är i sin helhet är en part i avtalet varför rubriksättningen bör spegla detta. Det bör stå kommunens ansvar under punkten 9.2 och därefter kan punkterna radas upp, enligt tidigare formulering under punkten 6.

9.2 Kommunens ansvar

Under 9.2 Kommunens ansvar anges att "*Kommunens uppdrag bygger på frivillighet.*" Denna formulering kan misstolkas som att kommunen själv kan välja om de vill ta på sig ansvaret eller inte. Vi anser att detta bör omformuleras för att undvika missförstånd och försäkra att det inte finns tolkningsutrymme.

Dessutom bör det förtydligas vilka boendeformer som kommunen förväntas tillhandahålla för personer med ÖPT/ÖRV. I nuläget är det oklart om regionen har rätt att kräva att kommunen bekostar specifika boendeformer, exempelvis institutionsboende, eller om en mer flexibel lösning, som boendestöd i ordinärt boende, är tillräcklig. Vi anser att detta bör klargöras i överenskommelsen för att skapa förutsägbara och rättvisa ansvarsfördelningar.

Överenskommelse om Samverkan om Munhälsa - uppsökande och nödvändig tandvård

Gradera er bedömning

- **Stämmer helt**

Inga synpunkter.

§ 3

Hälso- och sjukvårdsavtal och överenskommelser

2025/39

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå *Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland*
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse – Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård*
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård*
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå *Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende*
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå *Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård*

Socialnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland reglerar ansvarsfördelningen avseende primärvård och hur samverkan inom hälso- och sjukvård kan ske. Samtliga kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har fått förslag till nytt avtal och tillhörande överenskommelser för undertecknande. Det

nya avtalet och tillhörande överenskommelser kommer, om samtliga 49 kommuner och regionen säger ja, att börja gälla 2027-01-01.

Det är viktigt att notera att även detta avtalsförslag blandar ihop vårdnivåerna. Exempelvis föreslås att kommunen kan åläggas ansvar för insatser som normalt tillhör specialistvården, såsom avancerad hemsjukvård, vilket riskerar att skapa oklarheter kring ansvarsfördelningen mellan huvudmännen. I sådana ärenden kommer kommunen fortsatt att behöva driva processer för att tydliggöra ansvarsfördelningen.

De synpunkter som Tjörns kommun framförde i sitt remissvar har i huvudsak beaktats i det reviderade avtalsförslaget. Avtalsförslaget tydliggör ansvarsfördelningen mellan regionen och kommunen avseende vård i hemmet och möjliggör samverkansöverenskommelser om hälso- och sjukvårdsuppgifter på såväl primärvårds- som specialistnivå.

Avtalet kan skapa bättre förutsättningar för långsiktig verksamhetsplanering och en mer jämbördig samverkan, men innebär också risk för ökade kostnader för kommunen om ansvar och uppdrag utökas utan motsvarande resursförstärkning. Det är därför viktigt att noggrant följa upp de ekonomiska konsekvenserna och säkerställa att nya eller utökade uppdrag finansieras på ett hållbart sätt. Möjlighet finns dock att genom lokala överenskommelser erhålla ersättning för vissa insatser, till exempel under patienters permission eller jourtid.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande 2025-12-18
- Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
- Överenskommelse – Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Överenskommelse – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård

- Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende
- Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård
- Remissvar – Svarsenkät, Tjörns kommun 2025-04-28

Förslag till beslut på sammanträdet

Yvonne Andersson (M) yrkar på bifall av tjänstemannaförslaget.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

2025-12-11

Dnr 2025/39-700

Socialnämnden

Cajsa Hamel
Medicinskt ansvarig sjuksköterska
cajsa.hamel@tjorn.se

Socialnämnden

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser**Förslag till beslut**

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta följande:

1. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå *Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland*
2. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse – Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård*
3. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård*
4. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå *Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende*
5. Kommunfullmäktige beslutar att, för Tjörns kommuns del, ingå *Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård*

Socialnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland reglerar ansvarsfördelningen avseende primärvård och hur samverkan inom hälso- och sjukvård kan ske. Samtliga kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har fått förslag till nytt avtal och tillhörande

2025-12-11

Dnr 2025/39-700

överenskommelser för undertecknande. Det nya avtalet och tillhörande överenskommelser kommer, om samtliga 49 kommuner och regionen säger ja, att börja gälla 2027-01-01.

Det är viktigt att notera att även detta avtalsförslag blandar ihop vårdnivåerna. Exempelvis föreslås att kommunen kan åläggas ansvar för insatser som normalt tillhör specialistvården, såsom avancerad hemsjukvård, vilket riskerar att skapa oklarheter kring ansvarsfördelningen mellan huvudmännen. I sådana ärenden kommer kommunen fortsatt att behöva driva processer för att tydliggöra ansvarsfördelningen.

De synpunkter som Tjörns kommun framförde i sitt remissvar har i huvudsak beaktats i det reviderade avtalsförslaget. Avtalsförslaget tydliggör ansvarsfördelningen mellan regionen och kommunen avseende vård i hemmet och möjliggör samverkansöverenskommelser om hälso- och sjukvårdsuppgifter på såväl primärvårds- som specialistnivå.

Avtalet kan skapa bättre förutsättningar för långsiktig verksamhetsplanering och en mer jämbördig samverkan, men innebär också risk för ökade kostnader för kommunen om ansvar och uppdrag utökas utan motsvarande resursförstärkning. Det är därför viktigt att noggrant följa upp de ekonomiska konsekvenserna och säkerställa att nya eller utökade uppdrag finansieras på ett hållbart sätt. Möjlighet finns dock att genom lokala överenskommelser erhålla ersättning för vissa insatser, till exempel under patienters permission eller jourtid.

Bilagor

- Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
- Överenskommelse – Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Överenskommelse – Regionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende

2025-12-11

Dnr 2025/39-700

- Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård
- Remissvar – Svarsenkät, Tjörns kommun 2025-04-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Shujaat Noormohamed
Förvaltningschef

§ 114

Svar på remiss: Nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser

2025/31

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta upprättat remissvar avseende nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser, enligt bilaga 1 till tjänsteutlåtandet.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland reglerar ansvarsfördelningen inom primärvården samt hur samverkan inom hälso- och sjukvård ska ske. Samtliga kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har fått förslag till ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser på remiss.

Socialnämnden har vid sammanträde 2025-04-28 översänt ett upprättat remissvar som föreslås antas. Av beslutet framgår att man bedömer avtalsförslaget och överenskommelserna i stora utsträckning som okontroversiella och att de tar sin utgångspunkt i färdplanen för god och nära vård. Man påtalar dock att det finns vissa delar som behöver förtydligas och ändras för att säkerställa att samverkan mellan kommun och region fungerar på ett patientsäkert och effektivt sätt.

Kommunstyrelseförvaltningen har i övrigt inget att anföra i ärendet och föreslår att remissvaren ska antas av kommunstyrelsen. Ytterligare information i ärendet återfinns i socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2025-03-19.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-22, § 125
Socialnämnden 2025-04-28, § 61

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2025-05-13

Tjänsteutlåtande socialförvaltningen, 2025-03-19

Bilaga 1: Remissvar – Svarsformulär, Tjörns kommun

Remissversion Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Förslag till beslut på sammanträdet

Anette Johannessen (S) föreslår att kommunstyrelsen ska besluta enligt arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om styrelsen kan besluta enligt det framställda förslaget och finner att så är fallet.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

§ 125

Svar på remiss: Nytt hälso- och sjukvårdsavtal och lagreglerade överenskommelser

2025/31

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att anta upprättat remissvar avseende nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser, enligt bilaga 1 till tjänsteutlåtandet.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland reglerar ansvarsfördelningen inom primärvården samt hur samverkan inom hälso- och sjukvård ska ske. Samtliga kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har fått förslag till ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser på remiss.

Socialnämnden har vid sammanträde 2025-04-28 översänt ett upprättat remissvar som föreslås antas. Av beslutet framgår att man bedömer avtalsförslaget och överenskommelserna i stora utsträckning som okontroversiella och att de tar sin utgångspunkt i färdplanen för god och nära vård. Man påtalar dock att det finns vissa delar som behöver förtydligas och ändras för att säkerställa att samverkan mellan kommun och region fungerar på ett patientsäkert och effektivt sätt.

Kommunstyrelseförvaltningen har i övrigt inget att anföra i ärendet och föreslår att remissvaren ska antas av kommunstyrelsen. Ytterligare information i ärendet återfinns i socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2025-03-19.

Tidigare beslut

Socialnämnden 2025-04-28, § 61

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2025-05-13

Tjänsteutlåtande socialförvaltningen, 2025-03-19

Bilaga 1: Remissvar – Svarsformulär, Tjörns kommun

Remissversion Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Förslag till beslut på sammanträdet

Björn Möller (KD) föreslår att arbetsutskottet ska besluta enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om arbetsutskottet kan besluta i enlighet med det framställda förslaget och finner att så är fallet.

§ 61

Remiss - Nytt hälso- och sjukvårdsavtal

2025/39

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att anta upprättat remissvar avseende nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser, enligt bilaga 1 till tjänsteutlåtandet.

Paragrafen är omedelbart justerad.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland reglerar ansvarsfördelningen inom primärvården samt hur samverkan inom hälso- och sjukvård ska ske. Samtliga kommuner i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen har fått förslag till ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser på remiss. Det är avgörande att kommunerna lämnar in sina synpunkter redan i detta skede, då det inte kommer att vara möjligt att påverka avtalet när det väl är i ett skarpt läge. Svar ska vara inskickade senast den 19 juni. Därefter kommer remissvaren att bearbetas, och ett avtalsförslag skickas ut under hösten 2025 för ställningstagande. Om samtliga 49 kommuner och regionen godkänner förslaget, träder det nya avtalet i kraft den 1 januari 2027.

Tjörns kommun ser att avtalsförslaget och överenskommelserna i stor utsträckning är okontroversiella och tar sin utgångspunkt i färdplanen för god och nära vård. Dock finns det vissa delar som behöver förtydligas och ändras för att säkerställa att samverkan mellan kommun och region fungerar på ett patientsäkert och effektivt sätt. Särskilt gäller detta samverkan i den enskildes hem, där det kan finnas behov av insatser på både primärvårdsnivå och specialistvårdsnivå. Tjörns kommun vill därför se att avtalsförslaget tydliggör ansvarsfördelningen mellan kommun och region, och att det säkerställs att kommunens medarbetare inte utför insatser som ligger utanför deras befogenheter. Det är också viktigt att avtalsförslaget förtydligar under vilka

förutsättningar som avsteg från den kommunala kompetensen kan göras, och hur kommunerna ska kunna säkerställa att de insatser som medarbetarna ger är patientsäkra och hållbara ur ett juridiskt perspektiv likväl som ur ett arbetsgivarperspektiv.

Den pågående omställningen till en nära vård med primärvården som nav har stor betydelse för samverkan mellan huvudmännen. Kommunal hälso- och sjukvård, d.v.s. hemsjukvård, är en del av primärvården och behöver ha en tydligt definierad roll i avtalet. Det är därför avgörande att ansvarsgränser mellan kommun och region tydliggörs och att resurser fördelas i enlighet med ansvaret.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2025-03-19

Bilaga 1: Remissvar – Svarsformulär, Tjörns kommun

Remissversion Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Förvaltningschef

§ 67

Utökat verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen vid Svanviks industriområde

2022/165

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta utökat verksamhetsområde för allmän VA-anläggning vid Svanviks industriområde i enlighet med bilaga 2.

Sammanfattning

Ett behov av utökning av kommunalt verksamhetsområde har konstaterats för ett antal fastigheter inom Svanviks industriområde. Fastigheterna ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän va-anläggning.

Det ankommer på kommunfullmäktige att besluta om utökning av verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-02-26, § 27

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-02-10

Bilaga 1 - Kostnads- och intäktsuppskattning

Bilaga 2 - Karta över verksamhetsområde Svanvik

Förslag till beslut på sammanträdet

Thord Jansson (SD) föreslår att kommunstyrelsen ska besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Beslutet skickas till

VA-avdelningen

§ 27

Utökat verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen vid Svanviks industriområde

2022/165

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att anta utökat verksamhetsområde för allmän VA-anläggning vid Svanviks industriområde i enlighet med bilaga 2.

Sammanfattning

Ett behov av utökning av kommunalt verksamhetsområde har konstaterats för ett antal fastigheter inom Svanviks industriområde. Fastigheterna ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän va-anläggning.

Det ankommer på kommunfullmäktige att besluta om utökning av verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-02-10

Bilaga 1 - Kostnads- och intäktsuppskattning

Bilaga 2 - Karta över verksamhetsområde Svanvik

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att arbetsutskottet ska besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till

VA-avdelningen

2026-02-10

Dnr 2022/165-303

Kommunstyrelsen

Oscar Larsson

Enhetschef

0304-60 14 73

Oscar.larsson@tjorn.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande – Utökat verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen vid Svanviks industriområde**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att anta utökat verksamhetsområde för allmän VA-anläggning vid Svanviks industriområde i enlighet med bilaga 2.

Sammanfattning

Ett behov av utökning av kommunalt verksamhetsområde har konstaterats för ett antal fastigheter inom Svanviks industriområde. Fastigheterna ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän va-anläggning.

Det ankommer på kommunfullmäktige att besluta om utökning av verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen.

Bilagor

Bilaga 1 - Kostnads- och intäktsuppskattning

Bilaga 2 - Karta över verksamhetsområde Svanvik

Beslutet skickas till

VA-avdelningen

Ärendet

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

2026-02-10

Dnr 2022/165303

Vid bedömning av behovet ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön enligt 6 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I ett verksamhetsområde gäller LAV:s regler om kommunens skyldigheter, brukarnas rättigheter, avgiftsuttag (självkostnads- och likställighetsprincipen) samt tillsyn och tvistlösning. Dessa offentlighetsregler kan inte fullt ut "återskapas" genom ett enskilt avtal. Även ett i dagsläget välfungerande och balanserat avtal ger därför inte samma långsiktiga rättsliga trygghet som en anslutning inom ett beslutat verksamhetsområde.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning av Svanviks industriområde

Fastigheten Västra Röd 4:4 bebyggs som en del i genomförandet av detaljplan "Del av Svanvik 1:26 m.fl.". Fastigheten saknar idag tillgång till kommunalt vatten och avlopp. Fastigheten ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän VA-anläggning avseende vatten, spillvatten och dagvatten (VSD) och ingår därmed i ett större sammanhang.

Fastigheterna Svanvik 1:49, Svanvik 1:48 samt Svanvik 1:50 är bebyggda och anslutna till kommunalt vatten, spill- och dagvatten via avtal. Fastigheterna ligger i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän va-anläggning avseende vatten, spillvatten och dagvatten (VSD) och ingår därmed i ett större sammanhang. Gällande anslutningsavtal upphör att gälla i samband med att verksamhetsområde beslutas.

Andelsfastighet Svanvik 2:13 och Svanvik 3:16 är bebyggd och ansluten till kommunalt spill- och dricksvatten via avtal. Fastigheten hanterar idag dagvatten via enskild lösning. Andelsfastigheten ligger i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän va-anläggning avseende vatten, spillvatten och dagvatten (VSD) och ingår därmed i ett större sammanhang. Då den enskilda lösningen för dagvattenhantering anses fullgod finns endast behov för kommunalt vatten och spill.

2026-02-10

Dnr 2022/165303

Nedströms recipient är Hakefjord, med måttlig ekologisk status. Ytterligare belastning från enskild avloppslösning kan inte godtas enligt vattenmyndigheternas krav. Tjörns kommuns Miljöavdelning tillstyrker behovet av inrättande av verksamhetsområde.

Konsekvens

Beslut om utökat verksamhetsområde för den allmänna va-anläggningen vid Svanviks industriområde faller inom de kommunala skyldigheter som framgår av 6 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Skyldigheterna medför kostnader för VA-kollektivet/huvudmannen i form av anläggningskostnader. Utökningen av verksamhetsområdet kommer också ge intäkter till VA-kollektivet/huvudmannen i form av anläggningsavgifter i enlighet med gällande va-taxa. Investeringen beräknas rymmas inom beslutad investeringsbudget för VA-kollektivet.

Evike Sandor
Kommundirektör

2026-02-18

Dnr 2022/165-303

Kommunstyrelseförvaltningen

Oscar Larsson

Kommunstyrelsen

Enhetschef

0304-60 14 73

oscar.larsson@tjorn.se

Bilaga 1 - Kostnads- och intäktsuppskattning

[Redacted]

[Redacted]

FÖRKLARINGAR

VERKSAMHETSOMRÅDE

- Vatten och Spillvatten
- Vatten, Spillvatten och Dagvatten

Fastighetskarta

- Fastighet
- Samfällighet
- Bostad
- Barr- och blandskog
- Lövskog
- Åker
- Öppen mark

Kartutskrift

TJÖRNS
kommun

PROJEKT.NR	RITAD AV Emma Bergqvist	HANDLÄGGARE
------------	-----------------------------------	-------------

DATUM 2025-11-26	ANSVARIG Oscar Larsson
----------------------------	----------------------------------

Utökning av kommunalt verksamhetsområde avseende
VÄSTRA RÖD 4:4, SVANVIK 1:49, SVANVIK 1:48,
SVANVIK 1:50, SVANVIK 2:13, SVANVIK 3:16

SKALA 1:2600	RITNINGSNUMMER	BET
------------------------	----------------	-----

§ 68

Utökat verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen vid Fridhem, del av Hövik 5:1

2026/52

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta utökat verksamhetsområde för allmän VA-anläggning vid Fridhem i enlighet med bilaga 2.

Sammanfattning

I samband med antagen detaljplan har ett behov av utökning av kommunalt verksamhetsområde har konstaterats för ett antal fastigheter vid Fridhem, del av Hövik 5:1. Fastigheterna ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän va-anläggning.

Det ankommer på kommunfullmäktige att besluta om utökning av verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-02-26, § 28

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-02-10

Bilaga 1 - Kostnads- och intäktsuppskattning

Bilaga 2 - Karta över verksamhetsområde Fridhem, del av Hövik 5:1

Förslag till beslut på sammanträdet

Thord Jansson (SD) föreslår att kommunstyrelsen ska besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Beslutet skickas till

VA-avdelningen

§ 28

Utökat verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen vid Fridhem, del av Hövik 5:1

2026/52

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att anta utökat verksamhetsområde för allmän VA-anläggning vid Fridhem i enlighet med bilaga 2.

Sammanfattning

I samband med antagen detaljplan har ett behov av utökning av kommunalt verksamhetsområde har konstaterats för ett antal fastigheter vid Fridhem, del av Hövik 5:1. Fastigheterna ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän va-anläggning.

Det ankommer på kommunfullmäktige att besluta om utökning av verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-02-10

Bilaga 1 - Kostnads- och intäktsuppskattning

Bilaga 2 - Karta över verksamhetsområde Fridhem, del av Hövik 5:1,

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att arbetsutskottet ska besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till

VA-avdelningen

2026-02-10

Dnr 2026/52–303

Kommunstyrelseförvaltningen

Oscar Larsson

Kommunstyrelsen

Enhetschef

0304-60 14 73

Oscar.larsson@tjorn.se

Tjänsteutlåtande – Utökat verksamhetsområde för den allmänna VA-anläggningen vid Fridhem**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att anta utökat verksamhetsområde för allmän VA-anläggning vid Fridhem i enlighet med bilaga 2.

Sammanfattning

I samband med antagen detaljplan har ett behov av utökning av kommunalt verksamhetsområde har konstaterats för ett antal fastigheter vid Fridhem, del av Hövik 5:1. Fastigheterna ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän va-anläggning.

Det ankommer på kommunfullmäktige att besluta om utökning av verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen.

Bilagor

Bilaga 1 - Kostnads- och intäktsuppskattning

Bilaga 2 - Karta över verksamhetsområde Fridhem, del av Hövik 5:1,

Beslutet skickas till

VA-avdelningen

Ärendet

Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

2026-02-10

Dnr 2026/52–303

Vid bedömning av behovet ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön enligt 6 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I ett verksamhetsområde gäller LAV:s regler om kommunens skyldigheter, brukarnas rättigheter, avgiftsuttag (självkostnads- och likställighetsprincipen) samt tillsyn och tvistlösning. Dessa offentlighetsregler kan inte fullt ut "återskapas" genom ett enskilt avtal. Även ett i dagsläget välfungerande och balanserat avtal ger därför inte samma långsiktiga rättsliga trygghet som en anslutning inom ett beslutat verksamhetsområde.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning av Fridhem, del av Hövik 5:1

Fastigheterna Hövik 5:1 och Tångeröd 1:101 bebyggs i genomförandet av detaljplan "Fridhem, del av Hövik 5:1". Fastigheterna saknar idag tillgång till kommunalt vatten och avlopp. Fastigheten ligger i anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän VA-anläggning avseende vatten, spillvatten och dagvatten (VSD) och ingår därmed i ett större sammanhang.

Fastigheten Hövik 5:199 är bebyggd och ansluten till kommunalt vatten, spill- och dagvatten via avtal. Fastigheten ligger i direkt anslutning till befintligt verksamhetsområde för allmän va-anläggning avseende vatten, spillvatten och dagvatten (VSD) och ingår därmed i ett större sammanhang. Gällande anslutningsavtal upphör att gälla i samband med att verksamhetsområde beslutas.

Nedströms recipient är Hakefjord, med måttlig ekologisk status. Ytterligare belastning från enskild avloppslösning kan inte godtas enligt vattenmyndigheternas krav. Tjörns kommuns Miljöavdelning tillstyrker behovet av inrättande av verksamhetsområde.

2026-02-10

Dnr 2026/52–303

Konsekvens

Beslut om utökat verksamhetsområde för den allmänna va-anläggningen vid Fridhem, del av Hövik 5:1 faller inom de kommunala skyldigheter som framgår av 6 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Skyldigheterna medför kostnader för VA-kollektivet/huvudmannen i form av anläggningskostnader. Utökningen av verksamhetsområdet kommer också ge intäkter till VA-kollektivet i form av anläggningsavgifter i enlighet med gällande va-taxa. Investeringen beräknas rymmas inom beslutad investeringsbudget för VA-kollektivet.

Evike Sandor
Kommundirektör

2026-02-18

Dnr 2026/52-303

Kommunstyrelseförvaltningen

Oscar Larsson

Kommunstyrelsen

Enhetschef

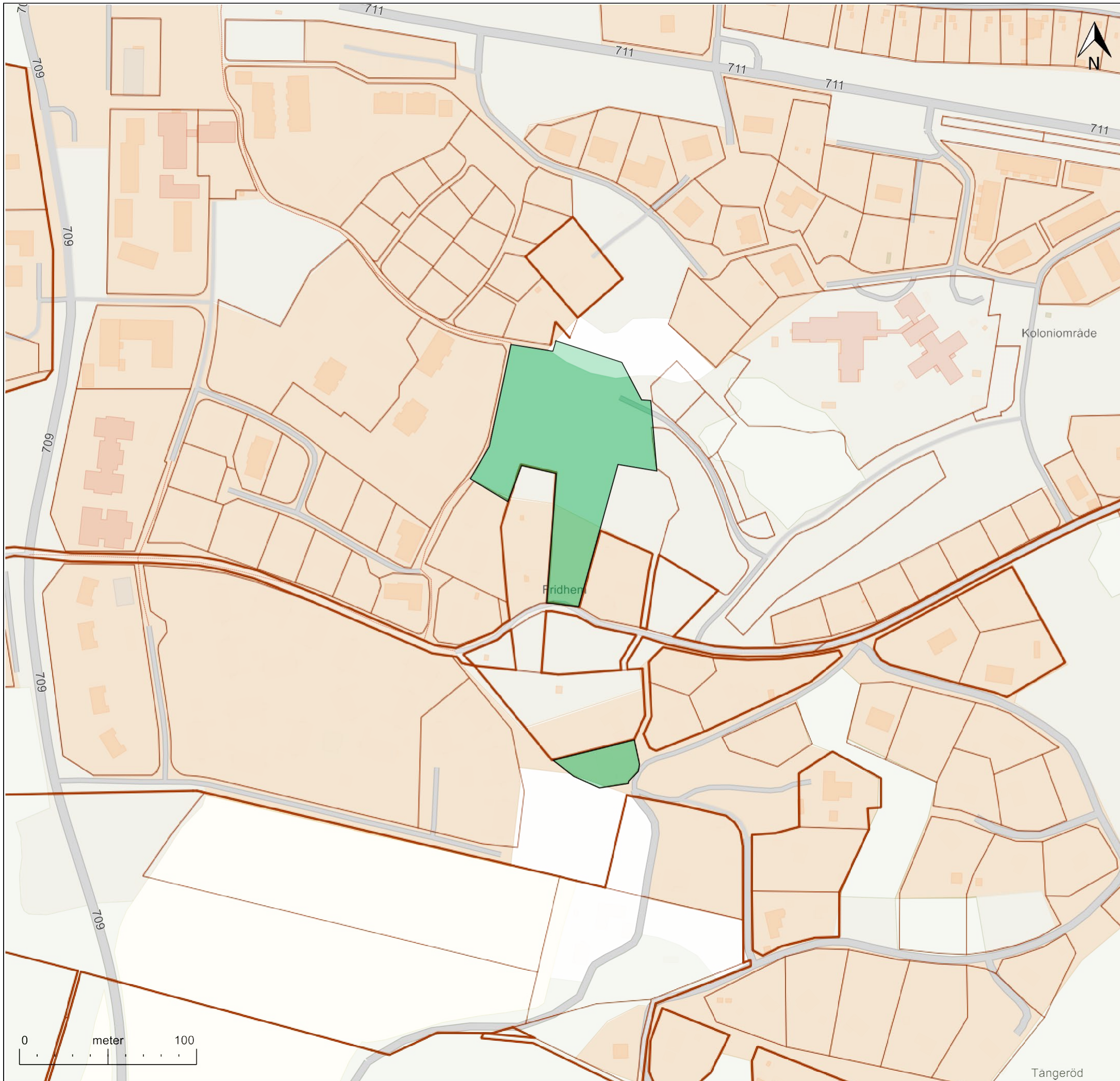
0304-60 14 73

oscar.larsson@tjorn.se

Bilaga 2 - Kostnads- och intäktsuppskattning

[Redacted text block]

[Redacted text block]

FÖRKLARINGAR

VERKSAMHETSOMRÅDE
■ Vatten, Spillvatten och Dagvatten

Fastighetskarta
 Fastighet
 Samfällighet
 Bostad
 Barr- och blandskog
 Fruktodling
 Lövskog
 Åker
 Öppen mark

Kartutskrift

TJÖRNS

kommun

PROJEKT.NR	RITAD AV Teresia Eboskog	HANDLÄGGARE
DATUM 2026-02-10	ANSVARIG Oscar Larsson	
<p>Utökning av kommunalt verksamhetsområde VSD avseende del av Hövik 5:1, Tangeröd 1:101 och Hövik 5:199>1</p>		
SKALA 1:2000	RITNINGSNUMMER	BET

§ 69

Ny styrmodell

2026/58

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Godkänna förslag på ny styrmodell
2. Ny styrmodell ska implementeras från och med budget 2027
3. Upphäva styrdokumentet "Budget- och uppföljningsprocess", KS 2023/229
4. Upphäva styrdokumentet "Styrmodell i Tjörns kommun", KS 2014/469
5. Upphäva styrdokumentet "Reglemente för intern kontroll", KK 2004/232

Reservation

Gert Kjellberg (TP) reserverar sig mot beslutet och lämnar en skriftlig reservation.

Sammanfattning

I kommunstyrelsens detaljbudget för 2025 finns ett prioriterat mål om att utveckla och förbättra kommunens styrmodell så att den är ett bättre stöd för politiker och verksamheter att styra och leda i en alltmer föränderlig och komplex värld. Styrmodellen ska fungera som en struktur för att skapa tydlighet och transparens kopplat till styrning, ledning, planering, utveckling, förbättring och uppföljning.

Kommunstyrelseförvaltningen har under 2025 arbetet med att ta fram ett förslag på en ny styrmodell. Inom ramen för arbetet har workshops med politiker och tjänstepersoner genomförts för att fånga upplevda styrkor och svagheter med nuvarande styrning samt vilka behov av förändringar som finns. Arbetet har nu resulterat i ett förslag på en ny styrmodell för Tjörns kommun.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-02-26, § 29

Kommunfullmäktige 2023-09-21, § 140

Kommunfullmäktige 2015-01-29, § 9

Kommunfullmäktige 2005-02-10, § 9

Samverkan

Information om förslag till ny styrmodell har givits vid central samverkan 2026-02-18

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-02-17

Bilaga 1 - Förslag Modell för styrning och uppföljning i Tjörns kommun, daterad 2026-02-19

Bilaga 2 - Tidplan budgetprocess inför budget 2027

Bilaga 3 - "Budget- och uppföljningsprocess", KS 2023/229

Bilaga 4 - "Styrmodell i Tjörns kommun", KS 2014/469

Bilaga 5 - "Reglemente för intern kontroll", KK 2004/232

Förslag till beslut på sammanträdet

Kommunstyrelseförvaltningen informerar om en föreslagen ändring i dokumentet, där stycket 1.1.1 Planeringsförutsättningar revideras.

Anette Johannessen (S) föreslår att kommunstyrelsen ska besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag samt godkänna de ändringar som kommunstyrelseförvaltningen föreslår.

Gert Kjellberg (TP) föreslår att kommunstyrelsen ska avslå arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och Anette Johannessens (S) förslag väljs.

Skriftlig reservation

Gert Kjellberg (TP) lämnar en skriftlig reservation enligt nedan:

"Gert Kjellberg (TP) anser att man bör se över styrmodellen och utifrån den hur den framtida nämndsorganisationen ska se ut, då undertecknad anser att nämnden, det vill säga kommunstyrelsen, måste omorganiseras för att tillgodose att myndighetsutövning sker korrekt."

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och styrelser

§ 29

Ny styrmodell

2026/58

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:

1. Godkänna förslag på ny styrmodell
2. Ny styrmodell ska implementeras från och med budget 2027
3. Upphäva styrdokumentet "Budget- och uppföljningsprocess", KS 2023/229
4. Upphäva styrdokumentet "Styrmodell i Tjörns kommun", KS 2014/469
5. Upphäva styrdokumentet "Reglemente för intern kontroll", KK 2004/232

Protokollsanteckning

Gert Kjellberg (TP) lämnar följande protokollsanteckning:

"Gert Kjellberg (TP) anser att man bör se över styrmodellen och utifrån den hur den framtida nämndsorganisationen ska se ut, då undertecknad anser att nämnden måste omorganiseras för att tillgodose att myndighetsutövning sker korrekt."

Sammanfattning

I kommunstyrelsens detaljbudget för 2025 finns ett prioriterat mål om att utveckla och förbättra kommunens styrmodell så att den är ett bättre stöd för politiker och verksamheter att styra och leda i en alltmer föränderlig och komplex värld. Styrmodellen ska fungera som en struktur för att skapa tydlighet och transparens kopplat till styrning, ledning, planering, utveckling, förbättring och uppföljning.

Kommunstyrelseförvaltningen har under 2025 arbetet med att ta fram ett förslag på en ny styrmodell. Inom ramen för arbetet har workshops med politiker och tjänstepersoner genomförts för att fånga upplevda styrkor och svagheter med nuvarande styrning

samt vilka behov av förändringar som finns. Arbetet har nu resulterat i ett förslag på en ny styrmodell för Tjörns kommun.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktige 2023-09-21, § 140

Kommunfullmäktige 2015-01-29, § 9

Kommunfullmäktige 2005-02-10, § 9

Samverkan

Information om förslag till ny styrmodell har givits vid central samverkan 2026-02-18

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-02-17

Bilaga 1 - Förslag Modell för styrning och uppföljning i Tjörns kommun, daterad 2026-02-19

Bilaga 2 - Tidplan budgetprocess inför budget 2027

Bilaga 3 - "Budget- och uppföljningsprocess", KS 2023/229

Bilaga 4 - "Styrmodell i Tjörns kommun", KS 2014/469

Bilaga 5 - "Reglemente för intern kontroll", KK 2004/232

Förslag till beslut på sammanträdet

Ludwig Andréasson (S) och Bo Bertelsen (M) föreslår att arbetsutskottet ska besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och styrelser

2026-02-17

Dnr 2026/58-041

Kommunstyrelseförvaltningen

Magdalena Patriksson

Planeringsledare

0304-60 10 32

magdalena.patriksson@tjorn.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande ang beslut om ny styrmodell**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

- 1 godkänna förslag på ny styrmodell
- 2 ny styrmodell ska implementeras från och med budget 2027
- 3 upphäva styrdokumentet "Budget- och uppföljningsprocess", KS 2023/229
- 4 upphäva styrdokumentet "Styrmodell i Tjörns kommun", KS 2014/469
- 5 upphäva styrdokumentet "Reglemente för intern kontroll", KK 2004/232

Sammanfattning

I kommunstyrelsens detaljbudget för 2025 finns ett prioriterat mål om att utveckla och förbättra kommunens styrmodell så att den är ett bättre stöd för politiker och verksamheter att styra och leda i en alltmer föränderlig och komplex värld. Styrmodellen ska fungera som en struktur för att skapa tydlighet och transparens kopplat till styrning, ledning, planering, utveckling, förbättring och uppföljning.

Kommunstyrelseförvaltningen har under 2025 arbetet med att ta fram ett förslag på en ny styrmodell. Inom ramen för arbetet har workshops med politiker och tjänstepersoner genomförts för att fånga upplevda styrkor och svagheter med nuvarande styrning samt vilka behov av förändringar som finns. Arbetet har nu resulterat i ett förslag på en ny styrmodell för Tjörns kommun.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktige 2023-09-21, § 140

Kommunfullmäktige 2015-01-29, § 9

Kommunfullmäktige 2005-02-10, § 9

2026-02-17

Dnr 2026/58-041

Samverkan

Information om förslag till ny styrmodell har givits vid central samverkan 2026-02-18

Bilagor

Bilaga 1 - Förslag Modell för styrning och uppföljning i Tjörns kommun, daterad 2026-02-19

Bilaga 2 - Tidplan budgetprocess inför budget 2027

Bilaga 3 - "Budget- och uppföljningsprocess", KS 2023/229

Bilaga 4 - "Styrmodell i Tjörns kommun", KS 2014/469

Bilaga 5 - "Reglemente för intern kontroll", KK 2004/232

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och styrelser

Ärendet**Bakgrund**

I kommunstyrelsens detaljbudget för 2025 finns ett prioriterat mål om att utveckla och förbättra kommunens styrmodell så att den är ett bättre stöd för politiker och verksamheter att styra och leda i en alltmer föränderlig och komplex värld. Styrmodellen ska fungera som en struktur för att skapa tydlighet och transparens kopplat till styrning, ledning, planering, utveckling, förbättring och uppföljning.

Kommunstyrelseförvaltningen har under 2025 arbetat med att ta fram ett förslag på en ny styrmodell. Inom ramen för arbetet har workshops med politiker och tjänstepersoner genomförts för att fånga upplevda styrkor och svagheter med nuvarande styrning samt vilka behov av förändringar som finns. Arbetet har även inneburit samtal med andra kommuner om deras styrning och ledning.

Tänkbara effekter av en ny styrmodell

En ny styrmodell för Tjörns kommun kan bidra till att nedanstående efterfrågade effekter uppnås:

- ökad flexibilitet och anpassningsbarhet
- ökad möjlighet till långsiktighet även på nämnds- och styrelsenivå
- ökad samverkan och dialog mellan nämnder/styrelser och förvaltning/bolag
- ökat helhetsperspektiv och minskad risk för stuprörstänkande

2026-02-17

Dnr 2026/58-041

- uppföljning för lärande och utveckling med fokus på värde och effekter
- tydligare politiska styr signaler

De olika delarna i ny styrmodell

Grundplattan för den nya styrmodellen är kommunens uppdrag att leverera välfärd. Det är detta välfärdsuppdrag som är utgångspunkten för såväl den politiska styrningen som verksamhetsstyrningen.

För att tydliggöra den lokala politiska viljan och ambitionsnivån har politiken i den nya styrmodellen fem olika verktyg:

- **visionen** som är en beskrivning av ett önskvärt framtida tillstånd, något att eftersträva och arbeta mot. Beslutas för en tidshorisont som är längre än en mandatperiod.
- **gemensamma inriktningar** gäller en mandatperiod. De pekar ut utmaningar som kommunens verksamheter behöver ta sig an gemensamt för att gå i visionens riktning.
- **nämnders och styrelser inriktningar** gäller en mandatperiod. De pekar ut förändringar som verksamheten ska sträva mot inom sitt verksamhetsområde i syfte att gå i visionens riktning
- **nämnders och styrelser mål** kan vara ett-, två-, tre- eller fyraåriga. De beskriver mätbara resultat och effekter som politiken vill se i verksamheten och tar sitt avstamp i kommunens vision.
- **uppdrag** beskriver insatser som politiken vill att verksamheten ska utföra. De kan ha olika tidshorisont för genomförandet, allt från 1 år till 4 år. Uppdragen kan vara fristående från visionen.

Visionen, gemensamma inriktningar, nämnders- och styrelser inriktningar samt nämnders och styrelser mål fastställs av kommunfullmäktige. Uppdrag kan fastställas av såväl kommunfullmäktige som nämnder och styrelser.

Påverkan på budget- och uppföljningsprocess

Som en följd av en ny styrmodell behöver även budget- och uppföljningsprocessen i Tjörns kommun förändras. Dokumentet innehållande förslag på ny styrmodell rymmer också beskrivning av en reviderad budget- och uppföljningsprocess.

2026-02-17

Dnr 2026/58-041

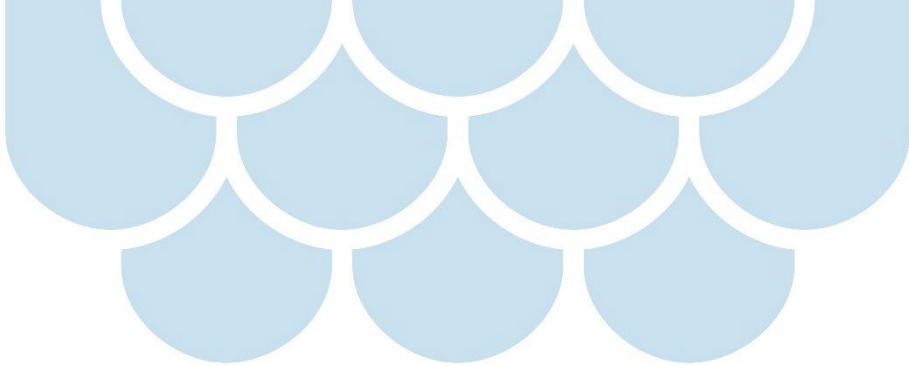
Budget- och uppföljningsprocessen beskriver hur och när budgetarbetet ska ske samt hur och när uppföljningen av beslutade inriktningar, mål och ekonomiska ramar ska göras.

Konsekvens

En konsekvens av antagande av en ny styrmodell för Tjörns kommun är att tidigare antagna dokument kopplat till styrmodell, budget- och uppföljningsprocess samt internkontroll behöver upphävas (se beslutspunkterna).

Eftersom förslaget är att den nya styrmodellen ska implementeras redan i budgetarbetet för budget 2027 behöver redan lagda tidplaner för budgetarbetet justeras. För att hinna med att ställa om budgetarbetet enligt ny styrmodell är det kommunstyrelseförvaltningens förslag att budgetbeslut i kommunfullmäktige fattas i november 2026 i stället för som tidigare planerat i juni 2026. En konsekvens av ett senarelagt budgetbeslut i kommunfullmäktige blir även att beslut om budget i nämnder och styrelser sker senare än tidigare planerat. Beslut om budget i nämnder och styrelser ska fattas senast i februari 2027.

Evike Sandor
Kommundirektör

Modell för styrning och uppföljning i Tjörns kommun

Typ av styrdokument	Riktlinje
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum och paragraf	[Välj ett datum], [Skriv paragraf]
Diarienummer	2026/58
Datum för senaste revidering	2026-02-19
Giltighetstid	Tillsvidare
Dokumentansvarig funktion	Kommundirektör
Målgrupp för dokumentet	Nämnder och styrelser i Tjörns kommun

Innehåll

1	En modell för styrning och uppföljning	1
1.1	Syfte med modellen	1
1.2	Kompletterande styrande och stödjande dokument	1
2	Beskrivning av Tjörns kommuns styrmodell	2
2.1	Välfärdsuppdraget	2
2.2	Vision	3
2.3	Gemensamma inriktningar	3
2.4	Nämndens och styrelsens inriktning	3
2.5	Nämndens och styrelsens mål	4
2.6	Uppdrag	4
2.7	Verksamhetsstyrning	4
2.7.1	Analys	4
2.7.2	Planering	5
2.7.3	Dialog	5
3	Budget- och uppföljningsprocessen	6
3.1	Budgetprocessen	6
3.1.1	Budgetberedning	6
3.1.2	Budgetuppstart	6
3.1.3	Planeringsförutsättningar	6
3.1.4	Budgetdialoger	6
3.1.5	Budgetbeslut	7
3.1.6	Skattesats	7
3.1.7	God ekonomisk hushållning	7
3.1.8	Nämnders och styrelser budgetbeslut	7
3.2	Uppföljningsprocessen	8
3.2.1	Månadsuppföljning	8
3.2.2	Delårsbokslut	8
3.2.3	Årsbokslut och årsredovisning	8
3.2.4	Bokslutsdialog	9
4	Intern kontroll	10
4.1	Organisation av intern kontroll	10
4.2	Uppföljning av intern kontroll	10

1 En modell för styrning och uppföljning

Denna riktlinje beskriver Tjörns kommuns gemensamma modell för styrning och uppföljning. Modellen anger hur verksamheten planeras, genomförs och följs upp för att säkerställa kvalitet i välfärdsuppdraget och för att nå politiskt beslutade inriktningar och mål.

1.1 Syfte med modellen

Syftet med modellen är att skapa tydliga och transparenta strukturer för hur kommunen styr, följer upp och utvecklar verksamheten.

Modellen ska säkerställa att politiskt beslutade inriktningar och mål omsätts i verksamheten samt att resultat följs upp, analyseras och återkopplas som underlag för prioriteringar och utveckling.

1.2 Kompletterande styrande och stödjande dokument

Modellen anger de övergripande principerna för styrning och uppföljning. För att säkerställa en sammanhållen och fungerande styrning kan kompletterande styrande och stödjande dokument behövas, exempelvis instruktioner, anvisningar, mallar och annat processtöd.

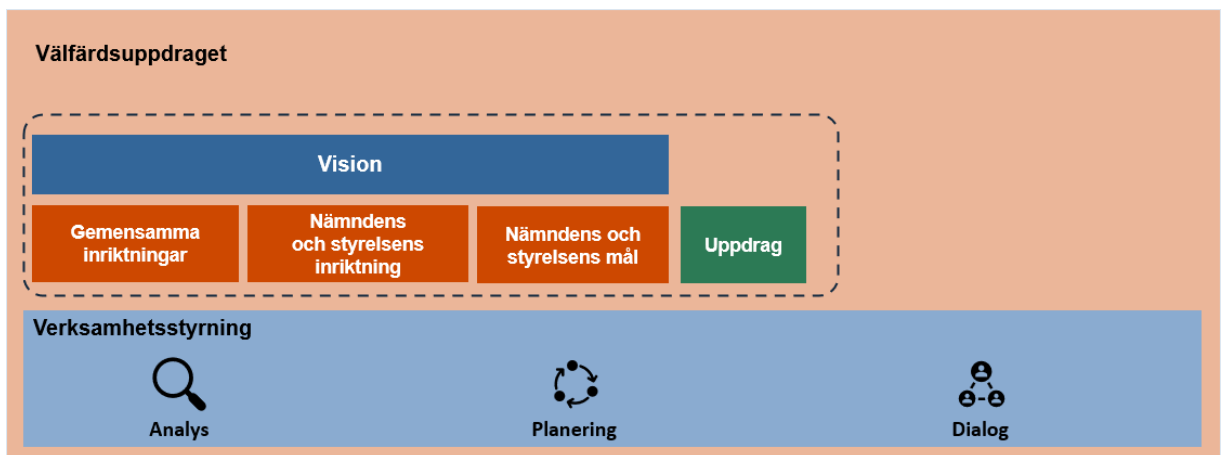
Vissa delar kan behöva anpassas utifrån dialog mellan politik och verksamhet för att styrningen ska bli ändamålsenlig.

2 Beskrivning av Tjörns kommuns styrmodell

Styrmodellen utgår från kommunens uppdrag att leverera välfärd. Uppdraget utgör ramen för den kommunala verksamheten och för all styrning och uppföljning.

Vision, gemensamma inriktningar, nämndernas och styrelsernas inriktningar och mål samt uppdrag anger de politiska prioriteringarna. Tillsammans beskriver de den utveckling som kommunen ska eftersträva och åstadkomma på lång och kort sikt.

Verksamhetsstyrningen omfattar det arbete som förvaltningar och bolag bedriver för att säkerställa kvalitet i genomförandet av välfärdsuppdraget och för att omsätta politiska beslut i verksamheten.

Figur 1 Tjörns kommuns modell för styrning och uppföljning

2.1 Välfärdsuppdraget

Välfärdsuppdraget är grunden för kommunens verksamhet. Det handlar om kommunens samlade ansvar att skapa goda och likvärdiga livsvillkor för dem som bor och verkar i kommunen. Uppdraget gäller både dagens behov och den långsiktiga utvecklingen av samhället.

Välfärdsuppdraget följer av regeringsformen, kommunallagen och övrig speciallagstiftning där kommunen har ansvar. Ansvaret för uppdraget är gemensamt för kommunens alla verksamheter, och fördelas mellan nämnder och bolag enligt reglementen, bolagsordningar och ägardirektiv.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) beskriver att kommunen antar tre olika roller i sin leverans av välfärdsuppdraget.

- **Serviceaktör:** Att erbjuda service, tjänster och myndighetsutövning av god kvalitet till kommunens invånare i livets olika skeden.
- **Samhällsutvecklare:** Att ansvara för kommunens långsiktiga fysiska, sociala och ekonomiska utveckling genom samhällsplanering som skapar förutsättningar för bostäder, näringsliv och hållbara livsmiljöer.
- **Demokratiaktör:** Att värna och utveckla den lokala demokratin genom insyn, rättssäkerhet och möjlighet till delaktighet.

2.2 Vision

Visionen beskriver ett önskvärt framtida tillstånd för kommunen att sträva mot på lång sikt. Visionen ska vara känd i hela organisationen och bidra till att verksamheten utvecklas i samma riktning.

Visionen beslutas av kommunfullmäktige och avser en period som är längre än en mandatperiod.

2.3 Gemensamma inriktningar

Inför varje ny mandatperiod beslutar kommunfullmäktige om gemensamma inriktningar för de kommande fyra åren.

Inriktningarna utgår från visionen och ska peka ut de utmaningar som är så viktiga och/eller komplexa att de kräver samverkan mellan flera nämnder, styrelser och verksamheter. De handlar om frågor som inte kan lösas inom en enskild verksamhet, utan där kommunen behöver agera samlat för att ta steg i visionens riktning.

De gemensamma inriktningarna uttrycker de övergripande prioriteringarna och den förändringsriktning som ska prägla hela kommunen under mandatperioden.

2.4 Nämndens och styrelsens inriktning

Inför varje mandatperiod beslutar kommunfullmäktige även om inriktningar för respektive nämnd och styrelse (undantaget Tjörns kommunala förvaltnings AB).

Inriktningarna anger den förändringsriktning och den förflyttning som respektive nämnd och styrelse ska göra inom ramen för sitt ansvarsområde under mandatperioden. Inriktningarna tar sin utgångspunkt i visionen.

Nämndens och styrelsens inriktning ska samspela med de gemensamma inriktningarna men är inte en nedbrytning av dem.

2.5 Nämndens och styrelsens mål

Kommunfullmäktige fastställer årligen, i samband med budgetbeslutet, mål för respektive nämnd och styrelse (med undantag för Tjörns kommunala förvaltnings AB).

Målen ska beskriva de resultat eller effekter som ska uppnås inom nämndens eller styrelsens ansvarsområde. De ska vara konkreta men ska inte beskriva aktiviteter eller hur insatser ska göras.

Målen ska vara mätbara och kan ha olika tidshorisont, 1-4 år, beroende på vad som ska uppnås. Målen ska vara få till antalet och ta avstamp i kommunens vision.

2.6 Uppdrag

Uppdrag används när politiken vill säkerställa att en specifik insats genomförs.

Till skillnad från vision, inriktningar och mål, som anger riktning och önskad effekt, anger uppdrag vad som konkret ska tas fram, genomföras eller utredas inom en bestämd tidsperiod.

Uppdrag kan beslutas av kommunfullmäktige, nämnd eller bolagsstyrelse i samband med budgetbeslut och kan avse en eller flera verksamheter.

2.7 Verksamhetsstyrning

Verksamhetsstyrningen ska utgå från välfärdsuppdraget, både i den dagliga leveransen och i arbetet med att genomföra politiskt beslutade visioner, inriktningar, mål och uppdrag.

Hur verksamheter inom nämnders och styrelsers ansvarsområde styrs och följs upp kan behöva se olika ut. Styrmodellen anger dock att samtliga förvaltningar och bolag ska ha en verksamhetsstyrning som omfattar analys, planering och dialog.

2.7.1 Analys

Verksamheterna ska ha en samlad och aktuell bild av sitt nuläge och sina framtida utmaningar.

Analysen ska uppdateras minst en gång per år och omfatta relevanta jämförelser med liknande verksamheter.

Kommunstyrelseförvaltningen ska vid behov ta fram styrande och stödjande dokument som kompletterar modellen. Dokumenten ska bidra till gemensamma arbetsätt och hög kvalitet i kommunkoncernens omvärlds- och verksamhetsanalys.

2.7.2 Planering

Gemensamt för samtliga verksamheter är att planering och uppföljning ska tydliggöra hur verksamheten tar om hand politiska inriktningar och mål, hur verksamheten arbetar med utveckling samt på vilket sätt verksamhetsanalysen tas om hand vid planering och uppföljning.

2.7.3 Dialog

Nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska säkerställa en strukturerad och utvecklade dialog inom organisationen och mellan politik och verksamhet.

Dialogen ska ge beslutsfattare information om aktuella processer, vägval och hur verksamheten utvecklas. Dialog ska ske inom förvaltningsorganisationen samt med den politiska ledningen. Utgångspunkten för dialogerna ska vara verksamhetsplaneringen och verksamhetsanalysen.

3 Budget- och uppföljningsprocessen

3.1 Budgetprocessen

3.1.1 Budgetberedning

Kommunstyrelsens arbetsutskott utgör budgetberedning. Fullmäktigepartier som inte har ledamot eller ersättare i arbetsutskottet får utse en representant till budgetberedningen. Ej tjänstgörande ersättare i arbetsutskottet får delta i budgetberedningen.

Om budgetberedningen är beslutsfattande får endast tjänstgörande ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott delta i besluten.

3.1.2 Budgetuppstart

Budgetarbetet startar i månadsskiftet januari/februari med ett dialogmöte. Vid budgetuppstarten presenteras tidplan för budgetprocessen och relevanta underlag inför arbetet med kommunens budget.

Vid budgetuppstarten deltar budgetberedningen, kommundirektör, förvaltningschefer, verkställande direktörer för de kommunala bolagen och tjänstepersoner från kommunstyrelseförvaltningen.

3.1.3 Planeringsförutsättningar

Utgångspunkten för nämnders och styrelser budgetramar är de av kommunstyrelseförvaltningen framtagna planeringsförutsättningarna. De presenteras i budgetdialog enligt tidplan som kommunicerats i samband med budgetuppstart.

Planeringsförutsättningarna utgår från föregående års budgetram och baseras på SKR:s ekonomirapporter och skatteunderlagsprognoser samt senast framtagna befolkningsprognos för kommunen. Efter att SKR lämnat vårens sista skatteunderlagsprognos uppdateras planeringsförutsättningarna och kommuniceras till budgetberedningen.

3.1.4 Budgetdialoger

Under budgetarbetet genomförs budgetdialoger mellan budgetberedningen och tjänstepersoner från kommunens förvaltningar och bolag enligt den tidplan som kommunicerats vid budgetuppstarten.

Syfte med budgetdialogerna är att ge budgetberedningen relevanta underlag i arbetet, svara på frågor samt belysa möjliga konsekvenser av omvärldsfaktorer, framtidsfrågor och tänkta prioriteringar.

3.1.5 Budgetbeslut

Kommunfullmäktige fattar beslut om budget i juni. Vid år när val till kommunfullmäktige genomförs fattas beslutet om budget i november.

Budgetbeslutet i kommunfullmäktige omfattar:

- Investeringsbudget för kommande budgetår samt plan för investeringar år 2-5
- Ekonomiska ramar för kommande budgetår samt preliminära ramar för år 2-3¹
- Gemensamma inriktningar för mandatperioden
- Nämndernas och styrelsernas inriktningar för mandatperioden
- Nämndernas och styrelsernas mål
- Uppdrag till nämnder och styrelser

3.1.6 Skattesats

Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för nästkommande år i samband med budgetbeslutet.

Förslag till skattesats ska vara beslutad av kommunstyrelsen före oktober månads utgång.

3.1.7 God ekonomisk hushållning

Budgetbeslutet ska innehålla finansiella mål, samt mål och riktlinjer för verksamheten, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

3.1.8 Nämnders och styrelser budgetbeslut

Efter att kommunfullmäktige fattat beslut om budget startar nämnders och styrelser budgetarbete. I budgetarbetet ska nämnd/styrelse fördela den tilldelade budgetramen samt skriva fram eventuella uppdrag till förvaltning/bolag.

Nämndens/styrelsens budgetdokumentet innehåller även de inriktningar, mål och uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige. Respektive nämnd och styrelse får inte i sitt budgetarbete justera av fullmäktige beslutad inriktning, mål och uppdrag.

Beslut om budget ska fattas av nämnd och styrelse senast under november månad. Efter år när val till kommunfullmäktige genomförts fattas beslut om budget i nämnder och styrelser senast under februari månad.

---

¹ I de ekonomiska ramarna ingår resultatbudget, verksamhetsramar, finansieringsbudget samt budgeterad balansräkning

Respektive nämnd och styrelse utformar tillsammans med tjänstepersonerna i verksamheten processen för budgetarbetet.

3.2 Uppföljningsprocessen

Kommunfullmäktige följer upp budgeten tre gånger per år, vid delårsboksluten i april och augusti samt årsbokslut.

Till kommunstyrelsen görs ytterligare två månadsuppföljningar, mars och oktober. Därutöver kan nämnder och styrelser besluta om att genomföra ytterligare månadsuppföljningar.

Nämnder och styrelser ansvarar för att verksamheterna systematiskt följer upp och arbetar med de beslutade målen och följer den ekonomiska ramen.

3.2.1 Månadsuppföljning

Månadsuppföljningar till kommunstyrelsen sker för mars och oktober. Nämnderna och styrelserna kan genomföra månadsuppföljningar vid ytterligare tillfällen.

Vid månadsuppföljningarna redovisas ekonomiskt resultat och helårsprognos. Fokus för rapporteringen är prognosen för helåret och eventuella åtgärder som krävs för en budget i balans.

Respektive nämnd behandlar sin månadsuppföljning. Kommunstyrelsen behandlar den sammanställda månadsuppföljningen per mars och oktober.

3.2.2 Delårsbokslut

Delårsbokslut görs per april och augusti och behandlas av kommunfullmäktige.

Vid delårsboksluten redovisas ekonomiskt resultat och prognos för helår samt uppföljning av inriktningar, mål och uppdrag.

Vid negativa prognoser för helåret ska en åtgärdsplan för budget i balans tas fram och rapportering ska ske till nämnd/styrelse och till kommunstyrelsen.

3.2.3 Årsbokslut och årsredovisning

Respektive nämnd och styrelse följer upp sin budget och tar fram årsbokslut för den egna verksamheten.

Året avslutas och sammanfattas i en årsredovisning för Tjörns kommun. Årsredovisningen beslutas av kommunfullmäktige i april månad året efter det år som redovisningen avser.

3.2.4 Bokslutsdialog

I mars genomförs en bokslutsdialog mellan politik och verksamhet. Vid dialogen presenterar respektive nämnd och styrelse föregående års verksamhet och ekonomi utifrån inriktning, mål, uppdrag och ramar i budget.

Bokslutsdialogen är också ett tillfälle för andra presentationer av vikt för bokslutsår eller kommande budgetår.

Till bokslutsdialogen inbjuds budgetberedningen, presidier i nämnder och styrelser, kommunrevisionen, kommundirektör, förvaltningschefer, verkställande direktörer för bolagen och tjänstepersoner från kommunstyrelseförvaltningen.

4 Intern kontroll

Intern kontroll är en del av styrningen och ska säkerställa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, effektivt och säkert samt att allvarliga fel förebyggs.

En god intern kontroll är därmed en av förutsättningarna för att nämnder och styrelser ska kunna säkerställa kvalitet i genomförandet av välfärdsuppdraget.

4.1 Organisation av intern kontroll

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll inom kommunen.

Nämnder och styrelser har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde.

Inom varje nämnds och styrelses verksamhetsområde ansvarar förvaltningschef eller verkställande direktör för att upprätthålla en god intern kontroll.

Förvaltningschef eller verkställande direktör ska årligen rapportera till respektive nämnd eller styrelse om hur den interna kontrollen fungerar. Detta sker i samband med uppföljning av nämnd eller styrelses internkontrollplan.

4.2 Uppföljning av intern kontroll

Varje nämnd och styrelse ska följa det interna kontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnder och styrelser ska i detta syfte årligen anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen – en internkontrollplan.

Resultatet av uppföljning av den interna kontrollen ska minst en gång per år rapporteras till respektive nämnd eller styrelse.

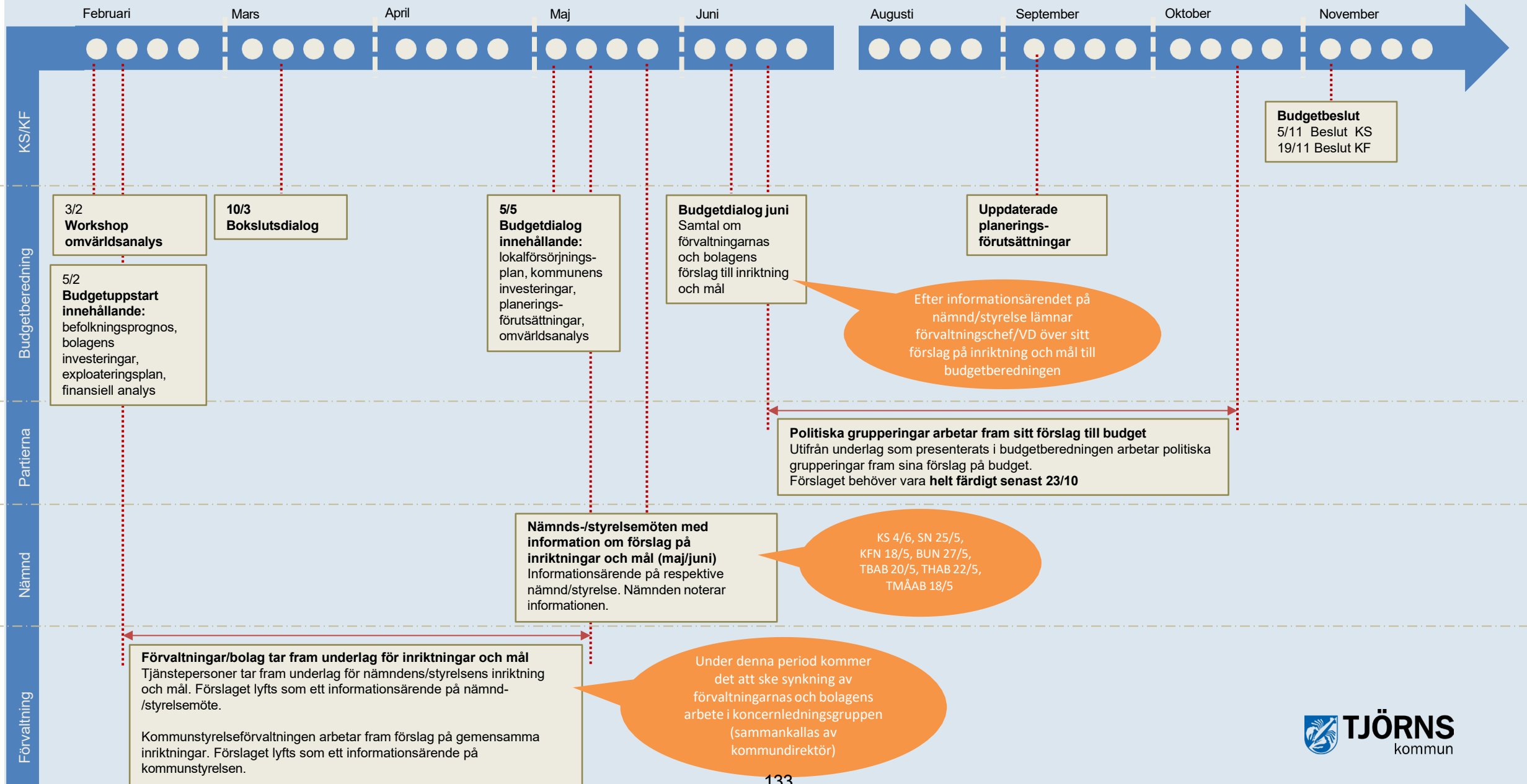
Nämnder och styrelser ska rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen, senast i samband med årsboks slutets upprättande. Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer.

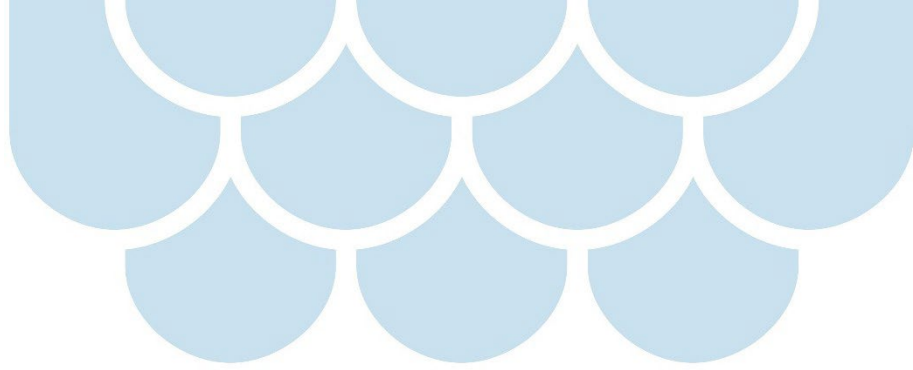
Kommunstyrelsens ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera Tjörns kommuns samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, föreslå sådana.

Tidplan budgetprocess

Tidplanen gäller för budgetarbetet inför antagande av budget 2027

Förslag tidplan budgetbeslut nov

Budget- och uppföljningsprocess i Tjörns kommun

Typ av styrdokument	Budget- och uppföljningsprocess
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum och paragraf	2023-09-21, § 140
Diarienummer	2023/229-042
Datum för senaste revidering	2023-08-25
Giltighetstid	Tillsvidare
Dokumentansvarig funktion	Kommundirektör
Målgrupp för dokumentet	Tjörns kommun

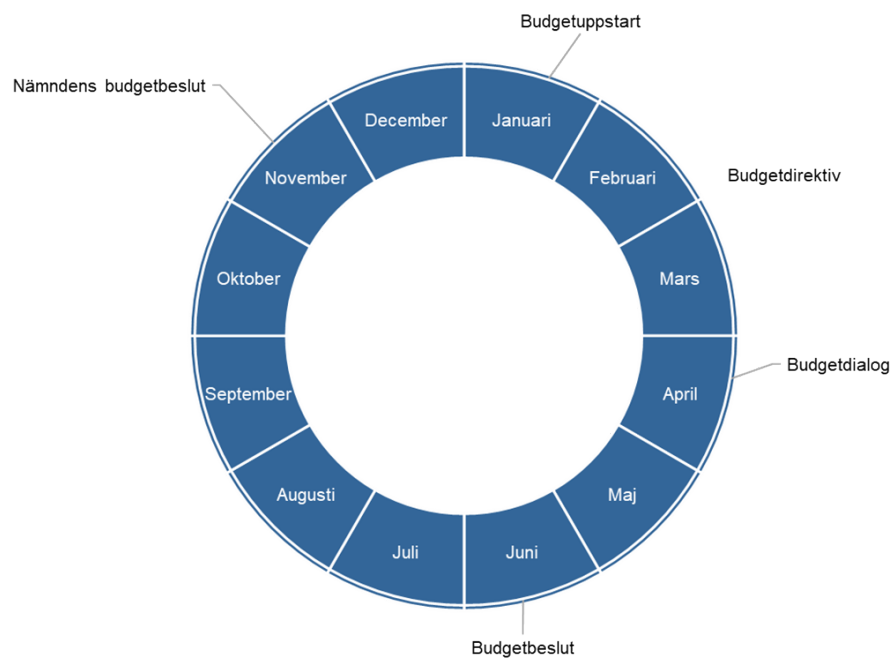
Innehåll

1	Inledning	1
2	Budgetprocessen	2
2.1	Budgetberedning	2
2.2	Budgetuppstart	2
2.3	Budgetdirektiv	2
2.4	Budgetdialog	3
2.5	Budgetdialog	3
2.6	Uppdatering av prognoser	3
2.7	Budgetbeslut	3
2.8	Skattesats	3
2.9	Beslut om detaljbudget	4
3	Uppföljningsprocessen	5
3.1	Månadsuppföljning	5
3.2	Delårsbokslut	5
3.3	Årsbokslut och Årsredovisning	5
3.4	Bokslutsdialog	6

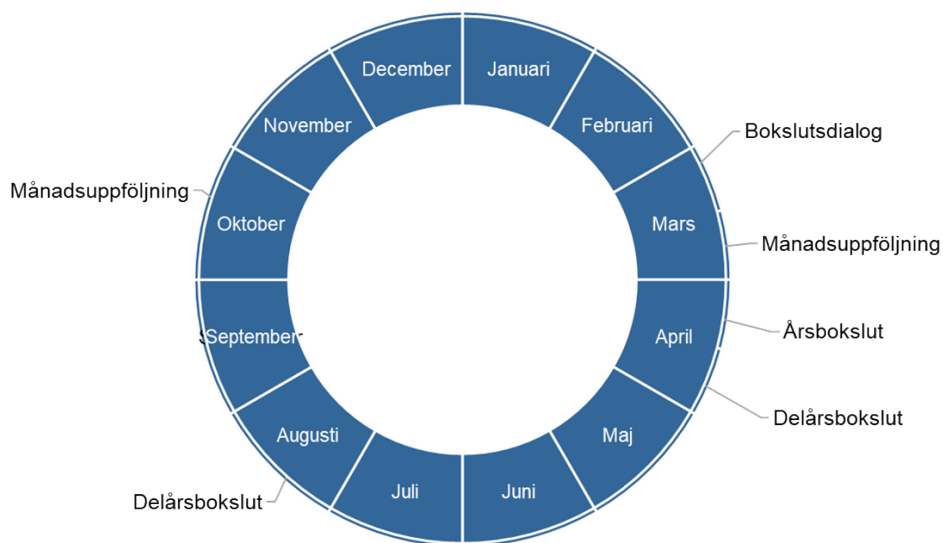
1 Inledning

Budgetprocessen kan delas in i två processer, planering och uppföljning. God planering är en förutsättning för verksamheten. I planeringsprocessen ingår att ta fram mål och fördela de ekonomiska resurserna. I uppföljningsprocessen följs beslutade mål och ekonomiska ramar samt internkontrollen upp. Budget- och uppföljningsprocessen utgår ifrån Tjörns kommuns styrmodell.

Budgetprocess

Uppföljningsprocess

2 Budgetprocessen

2.1 Budgetberedning

Kommunstyrelsens arbetsutskott ska utgöra budgetberedning.

Ej tjänstgörande ersättare får delta i överläggningar men inte i besluten. De fullmäktigepartier som inte har ledamot eller ersättare i utskottet får ha en observatör vid budgetberedningens sammanträde med rätt att delta i överläggningen men inte i besluten.

2.2 Budgetuppstart

Budgetarbetet startar i månadsskiftet januari/februari med ett dialogmöte. Vid dialogmötet möter budgetberedningen kommundirektör, förvaltningschefer, verkställande direktörer för de kommunala bolagen och tjänstepersoner från kommunstyrelseförvaltningen. Vid denna budgetdialog behandlas:

- Tidplan
- Omvärldsanalys
- Förvaltningarnas framtidsutblick
- Förvaltningens förslag till lokalförsörjningsplan
- Underlag till investeringsbudget
- Presentation av bolagens investeringsbehov
- Underlag till exploateringsbudget

I samband med budgetuppstarten presenteras och beslutas tidplanen för budgetprocessen. För att sätta in Tjörns kommun i ett större perspektiv tas en omvärldsanalys fram inför varje mandatperiod.

Omvärldsanalysen beskriver förutsättningar framåt. Förvaltningarnas framtidsutblick och förslag till lokalförsörjningsplan presenteras.

I samband med ny mandatperiod presenteras kommunens styrmodell.

2.3 Budgetdirektiv

Budgetdirektivet beslutas av kommunstyrelsen senast i mars och innehåller;

- Omvärldsanalys
- Samhällsekonomi
- Befolkningsprognos
- Planeringsförutsättningar
- Övriga anvisningar

Underlaget tas fram av tjänstepersoner från kommunstyrelseförvaltningen och presenteras i budgetdialog.

De ekonomiska prognoserna utgår ifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR) ekonomirapporter och skatteunderlagsprognoser samt senast framtagna befolkningsprognos för kommunen.

2.4 Budgetdialog

I samband med beslut om budgetdirektiv möter budgetberedningen Kommundirektör och tjänstepersoner från kommunstyrelseförvaltningen för genomgång av budgetdirektivets innehåll. Om budgetberedningen har frågor till förvaltningarna utifrån de framtidsutblickar dessa har presenterat diskuteras detta vid denna budgetdialog.

2.5 Budgetdialog

I april möter budgetberedningen representanter från respektive förvaltning i en dialog kring konsekvenser utifrån budgetdirektiv, framtidsfrågor eller annan specifik fråga. Vid budgetdialogen deltar också kommundirektör och tjänstepersoner från kommunstyrelseförvaltningen.

2.6 Uppdatering av prognoser

Efter att SKR lämnat vårens sista skatteunderlagsprognos uppdateras planeringsförutsättningarna och kommuniceras digitalt till budgetberedningen.

2.7 Budgetbeslut

I juni beslutar kommunfullmäktige om budget och en plan för ekonomin för en period av tre år där budgetåret är periodens första år. För verksamheten ska mål och riktlinjer anges som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Beslutet omfattar inriktningsmål (4 år), prioriterade mål (1 år), resultatbudget (3 år), nämnd/verksamhetsramar (3 år), investeringsbudget (5 år), finansieringsbudget (3 år) samt budgeterad balansräkning (3 år). Beslutet fastställs av kommunfullmäktige senast i november månad.

2.8 Skattesats

I samband med budgetbeslutet i juni fastställer kommunfullmäktige också skattesatsen för nästkommande år. Beslutet fattas senast i november månad.

2.9 Beslut om detaljbudget

Efter att kommunfullmäktige fattat beslut om budget startar nämndernas detaljbudgetarbete. Utifrån kommunens vision, strategiska områden och inriktningsmål ska nämnden formulera och besluta om prioriterade mål och budget för kommande budgetår. Nämnden beslutar om detaljbudget i november månad.

Nämnd och förvaltning utformar tillsammans processen för detaljbudgetarbetet.

3 Uppföljningsprocessen

Kommunfullmäktige följer upp kommunens budget tre gånger per år, delårsboksluten i april och augusti samt årsbokslut. Till kommunstyrelsen görs ytterligare två månadsuppföljningar, mars och oktober. Därutöver kan nämnderna besluta om att genomföra ytterligare månadsuppföljningar.

Nämnderna ansvarar för att verksamheterna systematiskt följer upp och arbetar med de beslutade målen och följer den ekonomiska ramen.

3.1 Månadsuppföljning

Till kommunstyrelsen görs månadsuppföljningar för mars och oktober. Vid månadsuppföljningarna redovisas ekonomiskt resultat och helårsprognos. Fokus för rapporteringen är prognosen för helåret och eventuella åtgärder för budget i balans.

Respektive nämnd beslutar om sin månadsuppföljning och kommunstyrelsen godkänner den sammanställda månadsuppföljningen per mars och oktober.

3.2 Delårsbokslut

Delårsbokslut görs per april och augusti och beslutas av kommunfullmäktige. Vid delårsboksluten redovisas ekonomiskt resultat och prognos för helår. Vid delårsboksluten redovisas även en uppföljning av måluppfyllelsen av de politiska mål som beslutats i budget. I april delårsbokslut redovisas en helårsprognos för måluppfyllelsen och eventuell avvikelse kommenteras. Vid delårsbokslut i augusti redovisas måluppfyllelse med kommentar per mål samt helårsprognos för måluppfyllelsen.

Vid negativa prognoser för helåret ska en åtgärdsplan för budget i balans tas fram och rapportering ske till nämnd och kommunstyrelse.

3.3 Årsbokslut och Årsredovisning

Respektive nämnd följer upp detaljbudget och beslutar om nämndens årsbokslut. Året avslutas och sammanfattas i en årsredovisning för Tjörns kommun. Årsredovisningen beslutas av kommunfullmäktige i april månad året efter det år som redovisningen avser.

3.4 Bokslutsdialog

I början av mars hålls en bokslutsdialog där politik och verksamhet möts för dialog. Vid bokslutsdialogen presenterar respektive nämnd/styrelse föregående års verksamhet och ekonomi utifrån mål och ramar i budget. Bokslutsdialogen är också ett tillfälle för andra presentationer av vikt för bokslutsår eller kommande budgetår.

Till bokslutsdialogen inbjuds budgetberedningen, presidier i nämnder och styrelser, kommunrevisionen samt kommundirektör, förvaltningschefer, verkställande direktörer för bolagen och tjänstepersoner från kommunstyrelseförvaltningen.

Dokumenttyp och beslutsinstans Riktlinje, Kommunstyrelsen	Dokumentnamn Styrmodell i Tjörns kommun	Fastställd/Upprättad 2015-01-15 KS §4
Dokumentansvarig Kommunchef	Dokumentet gäller för Hela kommunen och de kommunala bolagen.	Giltig till och med Tillsvidare

Styrmodell i Tjörns kommun

Kommunkansliet
2014-12-01

Innehåll

1	Tjörns kommuns styrmodell	3
1.1	Syfte med en ny styrmodell.....	3
1.2	Ledningssystemet ett IT-stöd	3
2	Modellbild av Tjörns kommuns styrmodell	4
3	Politikens vision och mål	5
3.1	Vision	5
3.2	Gemensamma strategier	5
3.3	Inriktningsmål för mandatperioden	5
3.4	Prioriterade mål för budgetåret	5
3.5	Nämndens och styrelsens mål	5
3.6	Indikatorer	6
4	Förvaltningarnas och bolagens uppdrag	7
4.1	Förvaltningarnas och bolagens aktiviteter på övergripande nivå.....	7
4.2	Förvaltningarnas och bolagens aktiviteter på enhetsnivå. 7	
4.3	Medarbetarens mål.....	7
5	Uppföljning	8
5.1	Medarbetarsamtal.....	8
5.2	Uppföljning av enhetens aktiviteter.....	8
5.3	Uppföljning av förvaltningens och bolagens aktiviteter	8
5.4	Nämndens och styrelsens mål	8
5.5	Uppföljning av kommunfullmäktiges mål	8
6	Systematiskt kvalitetsarbete	9
6.1	9	
6.2	Planera.....	10
6.3	Genomföra	10
6.4	Följa upp och kontrollera.....	11
6.4.1	Kvalitetsdeklarationer	10
6.4.2	Undersökningar och jämförelser	11
6.4.3	Internkontroll	11
6.4.4	Processernas effektivitet	11
6.5	Förbättra och utveckla	11

1 Tjörns kommuns styrmodell

Styrmodellen beskriver hur verksamheten ska planeras, styras, följas upp och utvecklas för att nå uppsatta mål. Styrmodellen ska fungera som ett ramverk och stöd för verksamheterna samt stödja det systematiska kvalitetsarbetet i kommunen.

1.1 Syfte med en ny styrmodell

Syftet med införandet av en ny styrmodell för Tjörns kommun är att det ska leda till

- förbättrad styrning, uppföljning och kvalitet
- tydliga gränsdragningar och roller
- tydligare röd tråd från politiska mål och prioriteringar ner till enskilda medarbetares vardag
- mer fokus på analys av resultat och utveckling av verksamheten.

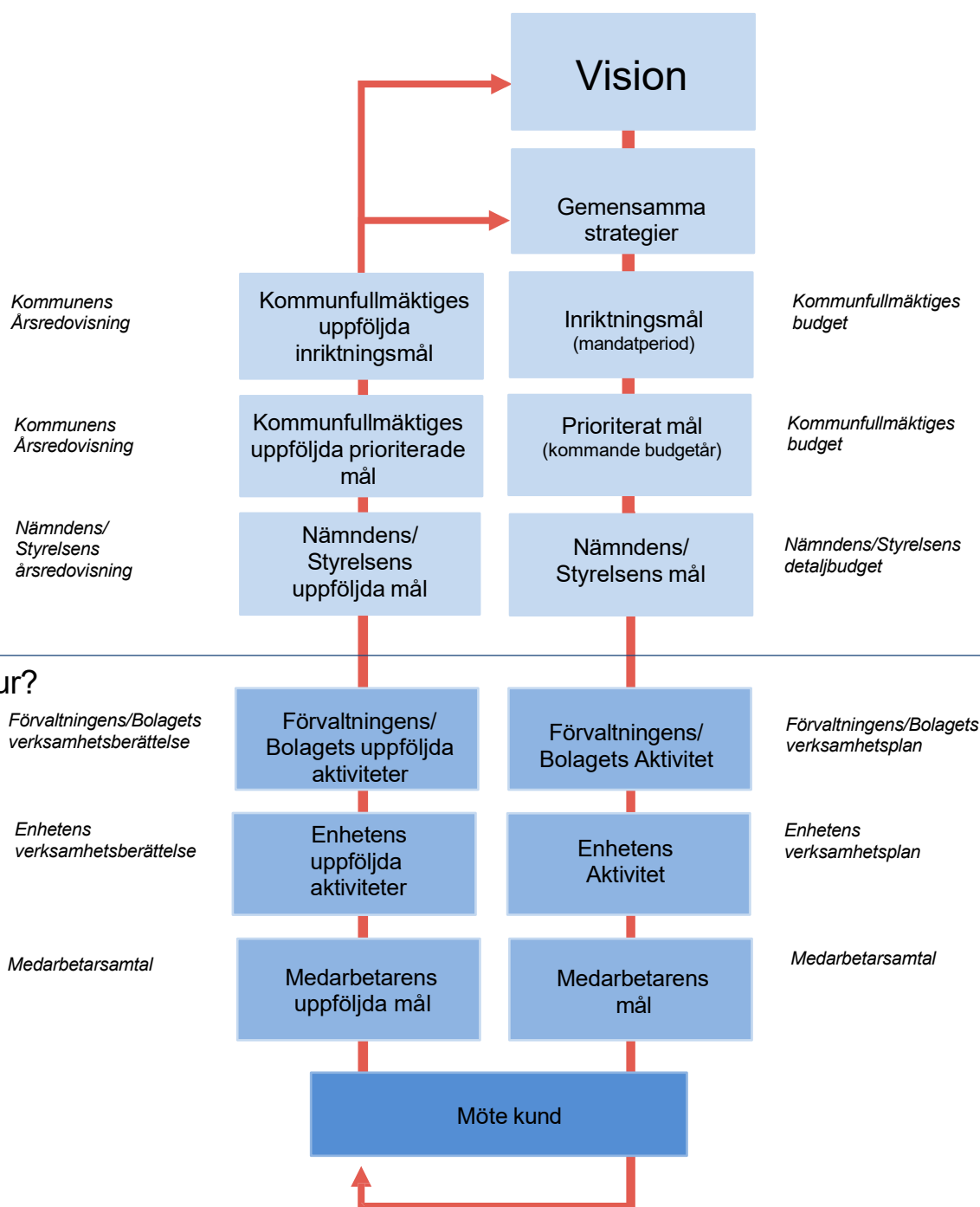
1.2 Ledningssystemet ett IT-stöd

Ledningssystemet ska vara ett IT-stöd för styrmodellen – ett verktyg som hjälper verksamheterna att arbeta enligt modellen. Ett ledningssystem ska tillsammans med styrmodellen bidra till en förbättrad styrning, uppföljning och kvalitet i kommunens verksamheter.

Verksamhetsansvariga ska på ett enkelt sätt via ledningssystemet kunna följa och följa upp kommunens verksamheter.

2 Modellbild av Tjörns kommuns styrmodell

En modellbild av Tjörns kommuns styrmodell. Modellen visar den röda tråden från politikens vision och uppsatta mål, som genomförs i verksamheterna och genom medarbetarna, ner till mötet med kund. Modellen visar också hur uppföljningar görs och rapporteras tillbaka till politiken. Uppföljningarna bildar underlag till utveckling och nya mål.

3 Politikens vision och mål

Politiken har till uppgift att sätta mål för vad och vilka effekter som ska uppnås. Målen har sin utgångspunkt i kommunens övergripande vision och de gemensamma strategierna. De övergripande målen bryts ner i organisationens verksamhetsplanering och hela vägen ner till personliga mål för medarbetarna.

Målen ska vara mätbara och utformas så att de är möjliga att följa och kan följas upp.

3.1 Vision

Visionen är en kortfattad beskrivning av ett önskvärt framtida tillstånd för kommunen. Den anger ett ideal och ett tillstånd att sträva efter.

Utifrån visionen kan mål sättas och strategiska val göras. En gemensam vision bidrar till att alla arbetar i samma riktning.

En vision kan uppfattas som abstrakt och tolkas eller uppfattas på olika sätt beroende på var och på vilken nivå i organisationen man befinner sig. Med hjälp av styrmodellen ska den röda tråden från vision ner till medarbetaren bli tydlig. Ett gemensamt förhållningssätt kan då skapas för att nå visionen.

3.2 Gemensamma strategier

Utifrån visionen tar politiken fram gemensamma strategier. Genom att lyfta fram gemensamma strategier tydliggörs de områden i visionen som är särskilt viktiga att arbeta med.

3.3 Inriktningsmål för mandatperioden

Inför varje mandatperiod formulerar kommunfullmäktige fyraåriga inriktningsmål utifrån de gemensamma strategierna. Inriktningsmålen ska vara övergripande och nedbrytningbara. I inriktningsmålen speglas den politiska viljeinriktningen för att nå visionen.

3.4 Prioriterade mål för budgetåret

Kommunfullmäktige formulerar också prioriterade mål. De prioriterade målen beskriver vad som är prioriterat under kommande budgetår för att nå de uppsatta inriktningsmålen. Prioriterade mål kan också formuleras direkt utifrån vision eller de gemensamma strategierna.

3.5 Nämndens och styrelsens mål

Utifrån kommunfullmäktiges mål ska nämnden och bolagens styrelse ta fram mål för verksamheten. Nämnden och bolagens styrelse kan även formulera egna mål som är knutna till verksamhetens grunduppdrag.

3.6 Indikatorer

En indikator är ett mått som kan användas för att mäta måluppfyllelse. Till alla mål kopplas en eller flera indikatorer för att göra det möjligt att följa upp mål och effekt.

Det är viktigt att indikatorer väljs så att de mäter det som anses vara väsentligt för att nå målet. Där det är möjligt ska indikatorerna vara uppdelade på kön.

Indikatorerna som är kopplade till inriktningsmål och prioriterade mål tas fram av kommunfullmäktige i samband med målformuleringen.

4 Förvaltningarnas och bolagens uppdrag

Utifrån de mål som politiken formulerat och beslutat är det sedan verksamhetens uppgift att ta fram en plan för hur målen och dess effekter ska uppnås. Förvaltningarna och bolagen bryter då ner nämndens eller styrelsens mål i aktiviteter för verksamheten.

4.1 Förvaltningarnas och bolagens aktiviteter på övergripande nivå

I verksamhetsplanen beskriver förvaltningarna och bolagen de aktiviteter som de planerar att utföra för att nå nämndens och styrelsens uppsatta mål. Till aktiviteterna kopplas indikatorer.

Förvaltningarna och bolagen beskriver även sitt grunduppdrag i verksamhetsplanen. Här är det möjligt att koppla aktiviteter och indikatorer som är knutna till grunduppdrag och viktiga för att kunna mäta verksamhetens kvalitet.

4.2 Förvaltningarnas och bolagens aktiviteter på enhetsnivå

Varje enhet behöver göra sin egen verksamhetsplan och bryta ner nämndens mål och förvaltningens övergripande aktiviteter till enhetsnivå. Till aktiviteterna kopplas indikatorer.

4.3 Medarbetarens mål

Alla medarbetare är en del i helheten och det är viktigt att alla arbetar mot samma mål. Det är därför viktigt att visionen når ner till varje enskild medarbetare och i förlängningen till kund.

Medarbetarsamtal är i huvudsak framåtsyftande och ska handla om medarbetarens uppdrag, uppgifter, mål och utveckling under det kommande året. En del i medarbetarsamtalet syftar till att föra ut verksamhetens övergripande mål och är ett medel för att bryta ner dem till personliga mål för varje medarbetare.

5 Uppföljning

Att följa upp, utvärdera och analysera resultat är viktigt för att verksamheten ska utvecklas och för att kunna säkra kvaliteten i det som görs. I uppföljningen ska verksamheten analysera de resultat och effekter som uppnåtts. Under året görs kontinuerliga uppföljningar.

5.1 Uppföljning av medarbetarens mål

Medarbetarsamtalet är i huvudsak framåtsyftande men det finns också en utvärderande del. Utifrån visioner, mål, resultat och måluppfyllelse utvärderas de personliga målen för medarbetaren.

5.2 Uppföljning av enhetens aktiviteter

Enheterna tar också fram sin verksamhetsberättelse där uppföljning av enhetens aktiviteter, måluppfyllelse, resultat och kvalitetsarbete beskrivs.

5.3 Uppföljning av förvaltningens och bolagens aktiviteter

Verksamhetsberättelsen är en beskrivning av vad som hänt i verksamheten under året. Vilket resultat och vilka effekter som uppnåtts. Hur väl har de aktiviteter som genomförs bidragit till att nå verksamhetens mål.

I verksamhetsberättelsen beskrivs kvalitetsarbetet och arbetet i processer och processernas effektivitet.

5.4 Nämndens och styrelsens mål

I nämndens/styrelsens årsredovisning görs en sammanfattande uppföljning av året som gått. Utifrån förvaltningens/bolagens verksamhetsberättelse redovisas nämndens/styrelsens måluppfyllelse och resultat.

5.5 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål

I kommunens årsredovisning sammanställs nämndernas årsbokslut. I årsredovisningen redovisas kommunens samlade måluppfyllelse.

I årsredovisningen redovisas också uppföljning av kvalitetsarbetet och olika undersökningar som kommunen deltagit i under året.

6 Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitet handlar om att kommunens kunder ska få bästa service och tjänster utifrån givna ekonomiska ramar och styrande dokument såsom lagar, visioner och mål.

Kvalitet är något som skapas och uppstår i mötet med kunden. Det är kunden som definierar kvaliteten utifrån sina förväntningar och sin upplevelse. God kvalitet är således att tillgodose behov och infria förväntningar utifrån uppdrag och tillgängliga resurser. Att arbeta med frågor kring bemötande, kommunikation och tydliga processer blir därför viktiga beståndsdelar i kvalitetsarbetet.

Att arbeta systematiskt med kvalitet innebär ett långsiktigt och målmedvetet arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i våra verksamheter. Kvalitets- och utvecklingsarbetet och styrmodellen i Tjörns kommun följer PDSA-hjulet¹, som också kallas förbättringshjulet. De fyra delarna i arbetet är

- planera (Plan)
- genomföra (Do)
- utvärdera/följa upp/analysera (Study)
- förbättra (Act).

Genom att upprepa de fyra stegen drivs kvalitets- och utvecklingsarbetet framåt. Alla medarbetare har en del i det systematiska kvalitetsarbetet och det ska vara en integrerad del i verksamheten.

¹ PDSA-hjulet uppfanns av amerikanen Edward Deming på 1950-talet

6.2 Planera

I planeringsfasen tas verksamhetsplanen fram utifrån vision, mål och lagkrav. Även underlag från uppföljning och analyser ska användas vid planeringen av verksamheten. Verksamhetsplanen tas fram förvaltningsövergripande och på enhetsnivå.

I samband med medarbetarsamtalet bryts de övergripande målen ned i personliga mål för varje medarbetare.

Som en del i planeringen av verksamheten görs även riskanalyser. Vilka risker finns i verksamheten och hur kan man arbeta för att minimera riskerna? Finns det något som vi behöver ha extra koll på under det kommande året? Riskanalysen används som underlag för den internkontrollplan som ska tas fram i planeringsfasen.

6.3 Genomföra

I genomförandefasen sker arbetet i processer enligt därtill knutna styrdokument och enligt den verksamhetsplan som tagits fram. Arbetet dokumenteras och synpunkter, klagomål samt avvikelser hanteras.

6.3.1 Kvalitetsdeklarationer

Kvalitetsdeklarationerna är ett sätt att tydliggöra vilka förväntningar kunder/medborgare kan ha på den kommunala verksamheten. Genom att tydliggöra vilka förväntningar kunden kan ha på verksamheten kan kundnöjdheten öka på sikt, då glappet mellan kundernas förväntningar och det vi levererar minskar. Genom att ta fram och följa upp kvalitetsdeklarationerna säkras därmed kvaliteten i verksamheten.

Vilka kvalitetsdeklarationer kommunen har påverkar kommunens arbete – vad vi gör, hur vi gör det och hur vi prioriterar våra arbetsuppgifter.

6.3.2 Arbete i processer

För att skapa kvalitet och tydlighet i det löpande arbetet i verksamheterna kan det vara viktigt att kartlägga de processer som finns. Med hjälp av kunskap om vad vi gör, för vem och på vilket sätt är det möjligt att hitta förbättrings- och utvecklingsmöjligheter. Fördelarna med att arbeta processorienterat är bland annat att vi kan

- få ett tydligare fokus på kunden
- möjliggöra effektiviseringar och förbättringar
- skapa helhetsförståelse och ett gemensamt arbetssätt
- samt tydliggöra roller och ansvar.

6.4 Följa upp och kontrollera

För att följa och följa upp verksamheten görs månadsuppföljningar, delårsbokslut och i slutet av året årsredovisningen. De aktiviteter som finns med i verksamhetsplanen följs upp och analyseras i verksamhetsberättelsen som görs på enhets- och förvaltningsnivå.

Medarbetarens personliga målen följs upp i medarbetarsamtal.

Kvalitetsdeklarationerna och processernas effektivitet följs upp och internkontroll görs. Även uppföljningar i form av enkäter och undersökningar kan genomföras under denna fas.

6.4.1 Uppföljning av kvalitetsdeklarationer

Uppföljning av de kvalitetsdeklarationer som verksamheten tar fram ska lämnas två gånger per år till kommunstyrelsen. Uppföljningen av kvalitetsdeklarationerna ska även finnas med i verksamhetsberättelse och årsredovisning.

6.4.2 Undersökningar och medborgardialog

För att kunna möta kundernas behov och förväntningar hämtar kommunen kontinuerligt information om kundernas attityder, behov och förväntningar i olika undersökningar och medborgardialoger.

6.4.3 Internkontroll

Under året görs internkontroll enligt den plan som beslutats. Följer vi lagar, policys och rutiner – det vill säga genomför vi vår verksamhet på rätt sätt och så som vi bestämt att vi ska göra?

6.4.4 Processernas effektivitet

Det är viktigt att ständigt fråga sig om vi arbetar på rätt sätt. Är de processer vi har effektiva och levererar vi det vi ska när vi ska? Ständiga förbättringar av processerna är nödvändiga och det är viktigt att detta arbete dokumenteras.

6.4.5 Klagomål, synpunkter, avvikelser och avvikande händelser

De klagomål, synpunkter, avvikelser och avvikande händelser som inkommer eller uppstår i verksamheten kan ge bra information och underlag för förbättrings- och utvecklingsarbetet. Det är därför viktigt att inte bara dokumentera dem utan också funderar på vad de beror på och göra en ordentlig analys av dem.

6.5 Förbättra och utveckla

I verksamhetsberättelsen ska frågan vad som behöver förbättras och utvecklas besvaras. Detta blir underlag för den fortsatta planeringen. Utifrån de erfarenheter vi gjort, utifrån de synpunkter och klagomål som inkommit, utifrån resultat i olika undersökningar och jämförelser samt utifrån inrapporterade avvikelser – finns det något som vi bör utveckla och förbättra i verksamheten?

De förbättringsåtgärder och utvecklingsområden som identifierats tas om hand i nästa års verksamhetsplanering.

Tjörns kommuns författningssamling

Verksamhetsområde: **Kommunledningen**
Författning: Reglemente för intern kontroll

Beslut: **KF § 9 2005-02-10**

Dnr 04.232-003

Reglemente för intern kontroll

1 § Syfte

Detta reglemente syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, d v s de skall med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m m.

Organisation av intern kontroll

2 § Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en intern kontrollorganisation/rutin upprättas. Därvid skall förvaltningsövergripande anvisningar och regler upprättas.

§ 3 Nämnderna

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Varje nämnd har därvid att tillse:

- att en organisation/rutiner upprättas för den interna kontrollen
- att regler och anvisningar antages för den interna kontrollen

§ 4 Förvaltningschef

Inom varje nämnds verksamhetsområde ansvarar förvaltningschef för att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll. Dessa regler skall antas av respektive nämnd

Förvaltningschefen skall årligen rapportera till respektive nämnd om hur den interna kontrollen fungerar.

§ 5 Verksamhetsansvarig

De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa angivna regler och anvisningar om intern kontroll samt skall informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare har det att verka för att de anställda arbetar mot uppställda mål och att arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.

Brister i den interna kontrollen skall omedelbart rapporteras till närmast överordnad eller den som nämnden utsett.

Uppföljning av intern kontroll

§ 6 Nämndens skyldigheter

Varje nämnd skall löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde.

§ 7 Intern kontrollplan

Varje nämnd skall årligen antaga en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen

§ 8 Uppföljning av intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall löpande rapporteras till respektive nämnd.

§ 9 Nämndens rapporteringsskyldighet

Nämnden skall senast i samband med årsredovisningens upprättande rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till kommunstyrelsen.

Rapportering skall samtidigt ske till kommunens revisorer.

§ 10 Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsens skall med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera Tjörns kommuns samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, föreslå sådana.

Kommunstyrelsen skall som representant för ägaren ålägga de kommunala bolagen att upprätta en tillfredsställande intern kontroll som redovisas löpande till kommunstyrelsen årligen.

§ 140

Revidering av budget- och uppföljningsprocess i Tjörns kommun

2023/229

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta reviderad budget- och uppföljningsprocess i Tjörns kommun.

Sammanfattning

En ny budget- och uppföljningsprocess i Tjörns kommun antogs i kommunfullmäktige 2021-12-16. Förslag till förbättringar har inkommit från både politik och tjänstepersoner vilka nu arbetats in i förslaget till reviderad budget- och uppföljningsprocess. Förändringarna som föreslås syftar till att komprimera processen och samtidigt skapa utrymme mellan dialogmöten för politiskt arbete.

Den största förändringen är att nämndens yttrande och nämnddialogen tas bort. I budgetprocessen kommer dialogen att föras mellan förvaltning och budgetberedning och de politiska besluten kommer först i kommunfullmäktige. Därefter kommer nämnderna att fatta beslut om detaljbudget som tidigare.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsen 2023-09-07, § 150

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-08-24, § 117

Kommunfullmäktige 2021-12-16, § 294

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2023-06-29

Förslag till budget- och uppföljningsprocess i Tjörns kommun

Förslag med markerade ändringar

Nu gällande budget- och uppföljningsprocess

Förslag till beslut på sammanträdet

Inget motförslag läggs mot kommunstyrelsens förslag till beslut.

Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen

Kommunfullmäktige

Plats och tid Stora Tjörnsalen, kommunhuset kl. 18.30 – 21.25

Utses att justera Björn Möller (M) och Gunilla Nordberg (S)

Justeringens plats och tid Kommunhuset 2015-02-09, kl. 09.00

Paragrafer 1-13, 15-18, 20-27

Underskrifter Sekreterare _____
Kajsa Cardevik

Ordförande _____
Anders G Högmark (M)

Justerare _____
Björn Möller (M) Gunilla Nordberg (S)

ANSLAG/ BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Nämnd Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2015-01-29

Anslaget sätts upp 2014-02-09

Anslaget tas ner 2014-03-02

Protokollets förvaring Kommunstyrelsens expedition

Underskrift

_____
Kajsa Cardevik

Utdragsbestyrkande

§ 1

Val av protokollsjusterare

Kommunfullmäktige beslutar

Utse Björn Möller (M) och Gunilla Nordberg (S) att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

Förslag till beslut på sammanträdet

Björn Möller (M), Gunilla Nordberg (S) och Martin Johansson (SD) föreslås utses till protokollsjusterare.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen till beslut mot varandra och Björn Möller (M) och Gunilla Nordberg (S) väljs.

§ 2

Fastställande av dagordning

Kommunfullmäktige beslutar

Fastställa dagordningen med följande ändringar:

Tillägg:

Anmälan och svar på enkel fråga från Martin Johansson (SD) ställd till Martin Johansen (FP) gällande Lilla Blå och nyanlända flyktingar

Anmälan av motion från Hans Strandberg (S) gällande betald specialistsjuksköterskeutbildning

Anmälan av interpellation från Nils Lackfors (S) ställd till Martin Johansen (FP) gällande eventuell överflyttning av verksamhet till SOLTAK AB

Anmälan av interpellation från Claes Jansson (S) ställd till Martin Johansen (FP) gällande omsättningskrav

Val av ersättare till Samordningsförbundet Ale, Kungälv, Stenungsund och Tjörns styrelse för perioden 2015-04-01 – 2019-03-31

§ 3

Val av ledamot, ersättare och revisor i SOLTAK AB

Dnr 2015/65-111

Kommunfullmäktige beslutar

Välja följande personer till ledamot, ersättare och revisor i SOLTAK AB:

1. Martin Johansen (FP) väljs till ledamot
2. Benny Andersson (S) väljs till ersättare
3. Erling Alsin (S) väljs till revisor

Sammanfattning

Som ägarkommun till SOLTAK AB ska Tjörns kommun välja en ledamot och en ersättare till styrelsen. En lekmannarevisor ska också utses.

§ 4

Val av stämooombud till SOLTAK AB

Dnr 2015/65-111

Kommunfullmäktige beslutar

1. Välja Anders G Högmark (M) till stämooombud till SOLTAK AB.
2. Fullmakt för Anders G Högmark (M) att företräda Tjörns kommun på bolagsstämmorna undertecknas av fullmäktiges förste vice ordförande, Gun Alexandersson Malm (FP), och fullmäktiges andre vice ordförande Rikard Larsson (S).

Sammanfattning

Som ägarkommun till SOLTAK AB ska Tjörns kommun välja ett ombud till bolags-/årsstämmor.

Förslag till beslut på sammanträdet

Gun Alexandersson Malm (FP) nominerar Anders G Högmark (M) till stämooombud till SOLTAK AB, samt föreslår att fullmakt att företräda Tjörns kommun undertecknas av fullmäktiges förste vice ordförande, Gun Alexandersson Malm (FP), och fullmäktiges andre vice ordförande Rikard Larsson (S).

§ 5

Revidering av Krisledningsnämndens reglemente

Dnr 2015/3-003

Kommunfullmäktige beslutar

1. Anta upprättat förslag till reviderat reglemente för krisledningsnämnden med komplettering i § 10 så att ordförande och andre vice ordförande i Säker- och trygghetskottet också ingår i nämnden.
2. Det reviderade reglementet gäller från och med den tidpunkt då Kommunfullmäktige fattat beslut om reglementet.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2015-01-15 att förändra sitt beredningsarbete genom att ersätta kommunstyrelsens presidieutskott (KSPU) med kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) samt att ersätta styrgruppen för räddning och säkerhet med kommunstyrelsens utskott för säker och trygg. Det innebär att den bemanning som krisledningsnämnden haft i enlighet med nu gällande reglemente bör justeras.

Revideringarna avser paragrafen 10.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens beslut, § 14 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande den 5 januari 2015

Förslag till reglemente för Krisledningsnämnden

Förslag till beslut på sammanträdet

Inga-Lill Hast (M), Martin Johansen (FP) och Robert Johansson (MP) yrkar bifall till förslag till beslut.

§ 6

Val av krisledningsnämnd

Dnr 2015/65-111

Kommunfullmäktige beslutar

Välja följande personer till Krisledningsnämnden:

Ledamöter

Martin Johansen (FP)
Inga-Lill Hast (M)
Bo Bertelsen (M)
Benny Andersson (S)
Jeanette Lagervall (S)
Anders Wernesten (FP)

Ersättare

Azar Hedemalm (MP)
Roland Flyckt (KD)
Mats Kristensson (C)
Robert Bull (S)
Benny Halldin (S)
Gunilla Nordberg (S)

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2015-01-15 att förändra sitt beredningsarbete genom att ersätta kommunstyrelsens presidieutskott (KSPU) med kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) samt att ersätta styrgruppen för räddning och säkerhet med kommunstyrelsens utskott för säker och trygg. Det innebär att den bemanning som krisledningsnämnden haft i enlighet med nu gällande reglemente bör justeras.

§ 7

Svar på motion från Nils Lackfors (S), om Tjörn – bästa IT-kommun 2020

Dnr 2014/104-005

Kommunfullmäktige beslutar

Avslå motionen.

Sammanfattning

Nils Lackfors (S) har lämnat en motion om tillsättande av politisk styrgrupp ”Tjörn Bästa IT-kommun 2020”, enligt följande:

”Bakgrund

Det är med tillförsikt som vi ser fram mot införandet av den nya plattformen inom kommunens IT-system. Denna plattform gör det möjligt att ta nya steg mot att göra kommunen till en av de främsta att bruka fördelarna med IT. Det är också viktigt att uppkopplingar och övrig utrustning kompletteras och fungerar inom kommunen. Överföringshastigheterna till hushållen och kommunens enheter på Tjörn bör tillsammans med leverantörerna kvalitetsäkras. Till höstterminen kommer antligen varje elev, årskurs 7-9 erbjudas en bärbar dator. Inom skolan ska datorer/ läsplattor erbjudas i allt lägre åldrar, från det år som forskare och pedagoger anser det lämpligt. Det är viktigt med resurser för kompetensutveckling riktad till rektorer och lärare, så att vi successivt ökar möjligheter att dra nytta av datorn som ett pedagogiskt verktyg. För medborgarna är det ur ett service- och demokratiperspektiv angeläget att kontakterna med kommunens förvaltningar/bolag förenklas och kommunens processer görs transparanta och tillgängliga. Genom t.ex. appar, digitala blanketter, e-fakturering och kommunikationsrutiner via IT/telefoni kan kommunen öka sin servicenivå och tillgänglighet. Tekniken ska användas för att öka servicenivån och ge förbättrade förutsättningar för ett gott bemötande i direktkontakterna med Tjörnborna. Också internt inom kommunen finns stora fördelar om arbetet med förenklingar med hjälp av IT-lösningar kan förverkligas. För att påskynda denna utveckling behövs investeringar i kompetensutveckling, utrustning och programvaror, en politisk enighet och vilja för att åstadkomma detta. Det krävs också en starkare samordning, styrning, målinriktning och en ökad resurstilldelning till IT-utvecklingen i kommunen.

Med ovanstående bakgrundsbeskrivning föreslås följande:

1. En politisk styrgrupp ”Tjörn Bästa IT-kommun 2020” tillsätts.
2. Den politiska styrgruppen får i uppdrag att ta fram ett program, med delmål, som omfattar samtliga förvaltningar och kommunala bolags IT-utveckling för perioden 2015-2020. Kostnader för programmet redovisas kommunfullmäktige inför beslut om resurstilldelning för investeringar och drift för IT-avdelning och respektive förvaltning/bolag. Till styrgruppen knyts nyckelpersoner från förvaltning/bolag.
3. Förvaltning och bolag ges i uppdrag att ta fram förslag som syftar till att genom IT-lösningar förenkla, effektivisera och förbättra servicenivån enligt

ovanstående bakgrundbeskrivning. Förslagen ska tids- och kostnadssättas. Förvaltningen rapporterar till den politiska styrgruppen.”

Tidigare beslut

Kommunfullmäktiges beslut, § 52 den 27 mars 2014
Kommunstyrelsens beslut, § 231 den 27 november 2014
Kommunstyrelsens beslut, § 2 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Motion den 15 februari 2014
Politiskt svar den 27 november 2014

Förslag till beslut på sammanträdet

Martin Johansen (FP) och Robert Johansson (MP) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag till beslut.

Nils Lackfors (S) och Benny Andersson (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer de två förslagen mot varandra och Martin Johansens (FP) och Robert Johanssons (MP) förslag att bifalla Kommunstyrelsens förslag till beslut väljs.

§ 8

Svar på motion från Gunilla Nordberg (S) om ständiga förbättringar av säkerhetsarbetet

Dnr 2013/392-167

Kommunfullmäktige beslutar

Återremittera motionen till Kommunstyrelsens Säker- och tryggtskott för behandling.

Sammanfattning

Gunilla Nordberg (S) har väckt en motion gällande ständiga förbättringar av säkerhetsarbetet, enligt följande:

”Tjörns kommun har certifierat sig som en Säker och trygg kommun något som vi Socialdemokrater aktivt har bidraget till. En förutsättning för att arbetet skall bli framgångsrikt är att vi ständigt utvecklar och förbättrar vårt säkerhetsarbete.

Ett antal områden upplever våra medborgare som otrygga och där mer behöver göras för att höja ribban i vårt säkerhetsarbete. GC-vägar, otrygga skolskjutsar, en dålig reservfärja ”Hakefjord”, avsaknad av nattvandrare på Tjörn är bara några av de punkter som omgående måste utreddas och åtgärder vidtas.

Samtidigt upplevs en del av vårt säkerhetsarbete lite för byråkratiskt och snarare drar ett löjes skimmer över verksamheten. Ett sådant område är det låsta kommunhuset med de onödigt krångliga inpasseringsreglerna.

Med bakgrund av ovanstående vill vi att kommunfullmäktige beslutar:

- Att ge Kommunstyrelsen i uppdrag genomföra en utredning över vilka GC-vägar som har högst prioritet ur en säkerhetssynpunkt.
- Att ge Kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att Tjörn skall kunna bli en drogfri kommun.
- Att ge Kommunstyrelsen i uppdrag genomföra en utredning över vad som kan göras för att höja säkerheten vid våra skolbarns resor till och från skolan.
- Att ge Kommunstyrelsen i uppdrag genomföra en utredning över vad som kan göras för att höja säkerheten i kommunens färjetrafik.
- Att ge Kommunstyrelsen i uppdrag genomföra åtgärder för att få igång en ”Nattvandrare” verksamhet på Tjörn.
- Att ge Kommunstyrelsen i uppdrag att snarast se över lås och inpasseringsrutiner i kommunhuset i syfte att skapa ett för alla medborgare ”öppet” hus.
- Att till Kommunfullmäktige redovisa resultatet av sina åtgärder och utredningar senast under september månad 2014”

Tidigare beslut

Kommunfullmäktiges beslut, § 236 den 21 november 2013

Kommunstyrelsens beslut, § 232 den 27 november 2014

Kommunstyrelsens beslut, § 3 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Motion den 7 november 2013

Tjänsteutlåtande den 13 februari 2014

Politiskt svar den 27 november 2014

Förslag till beslut på sammanträdet

Gunilla Nordberg (S) och Martin Johansen (FP) yrkar på att motionen återremitteras till Kommunstyrelsens Säker- och trygghetskott för behandling.

§ 9

Godkännande av riktlinje Styrmodell och Budget- och uppföljningsprocess i Tjörns kommun

Dnr 2014/469-041

Kommunfullmäktige beslutar

1. Upphäva beslut 2005-12-15, § 157 Budget- och uppföljningsprocess
2. Godkänna Budget- och uppföljningsprocess i Tjörns kommun

Sammanfattning

Utifrån budgethandlingen för kommunstyrelsen 2014 har projektet Ledningssystem drivits. I detta projekt har ett delprojekt varit att ta fram en styrmodell för Tjörns kommun. Styrmodellen syftar till att tydliggöra den röda tråden från visionen, politiska mål och prioriteringar ner till den enskilda medarbetarens vardag. Med hjälp av styrmodellen ska visionen genomsyra hela kommunen och de kommunala bolagen så att alla verksamheter arbetar i samma riktning.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktiges beslut, § 157 den 15 december 2005
Kommunstyrelsens beslut, § 4 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande den 26 november 2014
Förslag, Styrmodell i Tjörns kommun den 26 november 2014
Förslag, Budget- och uppföljningsprocess i Tjörns kommun den 26 november 2014

Förslag till beslut på sammanträdet

Martin Johansen (FP), Robert Johansson (MP) och Inga-Lill Hast (M) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 10

Anmälan och svar på enkel fråga från Martin Johansson (SD) ställd till Martin Johansen (FP) gällande Lilla Blå och nyanlända flyktingar

Dnr 2015/64-282

Kommunfullmäktige beslutar

1. Frågan får ställas
2. Frågan är besvarad

Sammanfattning

Martin Johansson (SD) har ställt en enkel fråga till Martin Johansen (FP) enligt följande:

”Pga undrande föräldrar i Höviksnäs med omnejd, har vi blivit ombedda att fråga om barnen i den pedagogiska verksamhetens lokal Lilla Blå i Höviksnäs, skall lämna plats för nyanlända flyktingar?”

Beslutsunderlag

Enkel fråga den 27 januari 2015

§ 11

Revisionsrapport: Granskning av löneprocessen

Dnr 2014/358-024

Kommunfullmäktige beslutar

Lägga rapporten till handlingarna, med hänvisning till de åtgärder som vidtagits.

Sammanfattning

Ernst & Young har på uppdrag av kommunrevisionen genomfört en granskning av löneprocessen. I granskningen har man identifierat ett antal förbättringsområden/rekommendationer.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktiges beslut, § 168 den 16 oktober 2014

Kommunstyrelsens beslut, § 5 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Revisionsrapport den 11 september 2014

Tjänsteutlåtande den 26 november 2014

Förslag till beslut på sammanträdet

Robert Johansson (MP) och Martin Johansen (FP) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 12

Revisionsrapport: Granskning av styrdokument samt kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de kommunala bolagen

Dnr 2014/359-107

Kommunfullmäktige beslutar

Lägga rapporten till handlingarna, med hänvisning till de åtgärder som vidtagits.

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tjörns kommun har Ernst & Young granskat styrdokumenten för de kommunala bolagen samt kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen med anledning av ändringar i kommunallagen.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktiges beslut, § 169 den 16 oktober 2014
Kommunstyrelsen, § 6 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Revisionsrapport den 11 september 2014
Tjänsteutlåtande den 2 december 2014

Förslag till beslut på sammanträdet

Martin Johansen (FP) och Robert Johansson (MP) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 13

Antagande av biblioteksplan 2015-2018

Dnr 2014/447-880

Kommunfullmäktige beslutar

Anta Biblioteksplan 2015–2018

Sammanfattning

En revidering av biblioteksplanen har gjorts och omfattar perioden 2015–2018. Planen är indelad i inriktningsområden som ska spegla kommande årens behov och utvecklingsmöjligheter.

Tidigare beslut

Kultur- och fritidsnämndens beslut, § 69 den 10 november 2014

Kommunstyrelsens beslut, § 7 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande den 9 oktober 2014

Förslag till beslut på sammanträdet

Martin Johansson (FP), Robert Johansson (MP) och Alma Nilsson (S) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 15

Godkännande av fusion mellan Tjörns Miljö AB och Tjörns Kommunala Förvaltnings AB

Dnr 2014/467-107

Kommunfullmäktige beslutar

Bordlägga ärendet.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2014-06-23 (KF§ 123) att den verksamhet som överlämnades från Tjörns kommun till Tjörn Miljö AB (TMAB) enligt kommunfullmäktiges beslut 2008-12-22 (KF § 175) ska ingå i samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde. Som ett led i verkställigheten av fullmäktiges beslut träffades ett överlåtelseavtal mellan TMAB och Tjörns kommun som godkänts Tjörns Kommunala Förvaltnings AB (TFAB). Tillträdesdagen enligt avtalet var den 1 september 2014 varefter ingen verksamhet har bedrivits i TMAB.

Eftersom TMAB inte längre bedriver någon verksamhet förväntas styrelsen i TMAB den 8 december 2014 respektive styrelsen i TFAB den 18 december 2014 besluta att TMAB fusioneras med TFAB. Fusionen innebär att dotterbolagets samtliga tillgångar och skulder tas över av sitt moderbolag. Samtidigt upplöses TMAB utan likvidation.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens beslut, § 8 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande den 3 december 2014

Protokollsutdrag Tjörns Miljö AB, § 87 den 8 december 2014

Protokollsutdrag Tjörns Förvaltnings AB, § 36 den 18 december 2014

Förslag till beslut på sammanträdet

Inga-Lill Hast (M) och Robert Johansson (MP) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag till beslut.

Benny Andersson (S) och Gert Kjellberg (TP) yrkar på att ärendet ska bordläggas tills samtliga juridiska tvister mellan bolagen är avgjorda och vunnit laga kraft.

Beslutsgång

Ordförande frågar om ärendet ska avgöras idag eller bordläggas och finner att ärendet ska avgöras idag. Omröstning begärs och Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för Benny Anderssons (S) och Gert Kjellbergs (TP) förslag

Nej-röst för att ärendet ska avgöras idag

Omröstningsresultat

18 ja-röster (se omröstningsprotokoll)

22 nej-röster (se omröstningsprotokoll)

Benny Anderssons (S) och Gert Kjellbergs (TP) förslag om bordläggning väljs då endast en tredjedel av ledamöternas röster krävs för bordläggning.

§ 16

Återremitterat ärende, uppdrag från kommunfullmäktige gällande delårsbokslut per 2014-08-31

Dnr 2014/350-042

Kommunfullmäktige beslutar

Kommunfullmäktiges beslut dnr 2014/350-042 § 165 upphävs och ersätts med, att Kommunfullmäktige beslutar att godkänna delårsbokslut 2014-08-31 samt att uppmana nämnderna att målmedvetet fortsätta arbetet med att reducera prognosticerade avvikelser mot budget.

Sammanfattning

Vid fullmäktige 2014-10-16 § 165, fick kommunchefen följande uppdrag; att ansvara för att nödvändiga beslut tas inom Socialförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen för att 2014 års budget nås. Att Kommunchefen skall ta initiativ till att nödvändiga politiska och förvaltningsmässiga beslut tas för att 2014 års budget nås inom såväl Socialförvaltningen som Barn- och utbildningsförvaltningen. Att avrapportera hur detta arbete fortskrider på kommande Kommunstyrelsemöten. I detta ärende sker en första återrapport.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktiges beslut, § 165 den 16 oktober 2014
Kommunstyrelsens beslut, § 209 den 30 oktober 2014
Kommunfullmäktiges beslut, § 205 den 24 november 2014
Kommunstyrelsens beslut, § 10 den 15 januari 2015

Förslag till beslut på sammanträdet

Martin Johansen (FP) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 17

Flyktingmottagande och avtal om mottagande av nyanlända i Tjörns kommun

Dnr 2014/365-133

Kommunfullmäktige beslutar

1. Ansvar för integrationen och att ansvar för kommungemensam samordning av flyktingmottagandet läggs under Kommunstyrelsen.
2. Reglementet för Kommunstyrelsen ändras så att ansvar för integration och samordning skrivs in.
3. Statliga ersättningar för flyktingmottagande går till Kommunstyrelsen för fördelning till berörda ansvarsområden.
4. Kommunstyrelsen får ansvar för att förhandla fram ett avtal med Länsstyrelsen.
5. Kommunstyrelsen får ansvar för att involvera det civila samhället och idéburna organisationer i mottagandet av flyktingar.
6. Kommunstyrelsen får uppdrag att utreda ett flyktingmottagande i samverkan med närliggande kommuner.
7. Ansvar för bostadsförsörjningen, för målgruppen, läggs under Kommunstyrelsen.
8. Ansvar för SFI för vuxna och den utökade samhällsorienteringen läggs under Barn- och utbildningsnämnden.
9. Reglementet för Barn och utbildningsnämnden ändras så att ansvar för integration och samordning för SFI för vuxna och den utökade samhällsorienteringen skrivs in.
10. Nämnder och styrelser kostnader för utökad flyktingmottagande finansieras inom given budgetram 2015. För kommande år bereds frågan i budgetarbetet.

Reservation

Samtliga ledamöter tillhörande (SD) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Socialförvaltningen fick i uppdrag att beskriva nuläget kring flyktingsituationen utifrån de signaler som kommer från Migrationsverket om en ökning av antalet flyktingar som kommer till Sverige samt bereda frågan om hur Tjörns kommun skall hantera den förväntade ökningen av nya invånare från Migrationsverkets anläggningsboende på Tjörn och de nya flyktingar som finner eget boende på Tjörn samt undersöka möjligheterna att skriva ett eventuellt avtal om nyanlända mellan Tjörn kommun och Länsstyrelsen. Detta uppdrag resulterade i en tjänsteskrivelse som gick ut på remiss till de politiska partierna som är representerade i Tjörns kommuns fullmäktige. Svar har inkommit från fyra partier. Utifrån tjänsteskrivelsen och inkomna remissvar föreslås en rad beslut för att Tjörns kommun ska kunna ta emot flyktingar på ett bra och strukturerat sätt.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens presidieutskotts beslut, § 94 den 16 oktober 2014

Kommunstyrelsens beslut, § 11 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande den 29 september 2014

Remissvar från:

Socialnämnden, § 166 den 19 november

Barn- och utbildningsnämnden, § 77 den 20 november 2014

Socialdemokraterna,

Folkpartiet,

Moderaterna,

Tjörnpartiet

Förslag till beslut på sammanträdet

Martin Johansen (FP), Inga-Lill Hast (M), Björn Möller (M), Robert Johansson (MP), Azar Hedemalm (MP), Roland Flyckt (KD), Emelie Holgersson (C), Benny Halldin (S), Rikard Larsson (S) och Alma Sibrian (V) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag till beslut.

Gert Kjellberg (TP) och Martin Johansson (SD) yrkar på återremiss därför att föreslagen organisation inom kommunen för hantering av nyanlända enligt Kommunstyrelsens förslag ej är tillräckligt berett, bland annat med tanke på bostadssituationen inom kommunen.

Beslutsgång

Ordförande frågar om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

§ 18

Åtgärder för att öka resandekapaciteten på södra Bohusbanan – mötesspår i Grohed

Dnr 2013/158-537

Kommunfullmäktige beslutar

1. Tillsammans med kommunerna Stenungsund, Orust, Uddevalla och Kungälv erbjuda Västra Götalandsregionen en förskottering av Trafikverkets kostnader för byggnation av ett mötesspår i Grohed.
2. Tjörns kommun för egen del svarar för högst 12,5% av kapitalkostnaden (räntekostnaden) för förskottsfinansieringen

Sammanfattning

Resandet på södra Bohusbanan har ökat och det råder tidvis brist på kapacitet varför åtgärder för att öka kapaciteten och möjliggöra ett ökat resande är angelägna. Västra Götalandsregionens ”Målbild för tåg” har som utgångspunkt att tågresandet skall tredubblas fram till 2035. En förlängning av befintliga plattformar genomförs under 2014-2015 för att ge möjlighet att trafikera med längre tåg. Nästa steg är att skapa ett nytt mötesspår i Grohed för att öka antalet avgångar och skapa ökad punktlighet på Bohusbanan.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens beslut, § 12 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande den 1 december 2014

§ 20

Mottagande av arv för Lilldals äldreboende

Dnr 2014/468-792

Kommunfullmäktige beslutar

Tjörns kommun tar tacksamt emot arvet att användas för trivselskapande åtgärder för åldersdementa personer som vårdas på Lilldals äldreboende samt för utveckling och skötsel av ”Sinnenas trädgård” i enlighet med testamentet.

Sammanfattning

Bouppteckning efter Carl Eric Hagström förrättades den 5 mars 2014. Vid förrättningen framkom att Carl Eric Hagström testamenterat pengar till Tjörns kommun såsom huvudman för Lilldals äldreboende. Enligt testamentet (bilaga) ska 500 000 kr användas för trivselskapande åtgärder för åldersdementa personer på Lilldalshemmet samt 200 000 kr för utveckling och skötsel av ”Sinnenas trädgård”.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens beslut, § 13 den 15 januari 2015

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande den 3 december 2014
Testamente den 22 juni 2005

§ 21

Anmälan av revisionsrapport: Granskning av kommunens överförmyndarnämnd

Dnr 2014/486-190

Kommunfullmäktige beslutar

Remittera rapporten till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Ernst & Young har på uppdrag av kommunrevisionen granskat kommunens överförmyndarnämnd.

Beslutsunderlag

Rapport den 18 december 2014

§ 22

Anmälan av revisionsrapport: Granskning av kommunens budget- och skuldrådgivning

Dnr 2014/487-150

Kommunfullmäktige beslutar

Remittera rapporten till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Ernst & Young har på uppdrag av kommunrevisionen granskat kommunens budget- och skuldrådgivning

Beslutsunderlag

Rapport den 18 december 2014

§ 23

Anmälan av motion från Benny Andersson (S) gällande anställning av kommunekolog för förbättrad miljöplanering

Dnr 2015/38-023

Kommunfullmäktige beslutar

Motionen får ställas och remitteras till kommunkansliet.

Sammanfattning

Benny Andersson (S) har lämnat in en motion enligt följande:

”Bakgrund

I socialdemokraternas budget de senaste åren har vi tillfört extra resurser för att förstärka kommunens miljöarbete samt kompetens. Vi tar nu ytterligare steg i den riktning som vi anser att framtiden kräver av en modern och framsynt kommun, att tillföra en kommunekolog.

En kommunekologs kunskaper behövs inom den kommunala framtidsplaneringen. Det gäller förutom kompetensförstärkning av miljöarbetet främst inom samhällsbyggnadsfrågor som behöver en ekologs kompetens för att kunna avgöra om en strandskyddsdispens ska kunna ges eller om ett bygglov ska beviljas. Se nedan utdrag ur Plan och Bygglagen kap 1 och 2.

1 kap. Syfte, innehåll och definitioner

1 § I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

2 § Det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten enligt denna lag.

2 kap. Allmänna och enskilda intressen

1 § Vid prövningen av frågor enligt denna lag ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen.

2 § Planläggning och prövningen i ärenden om lov eller förhandsbesked enligt denna lag ska syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap. och 4 kap. 1–8 §§miljöbalken ska tillämpas. Lag (2014:862).

3 § Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,

2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper,
3. en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt,
4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens, och
5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Även i andra ärenden enligt denna lag ska hänsyn tas till de intressen som anges i första stycket 1–5. Lag (2013:867).

4 § Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag får mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

Även i översiktsplanarbetet som ska göras varje mandatperiod behövs en kommunekologs kompetens. I många ärenden som har passerat är vi övertygade om att en ekologs kompetens hade varit av godo. Privatisering av kommunens mark och vattenområden i känsliga kommundelar är ett av många exempel där en kommunekologs värdering är av vikt för framtiden. Detaljplaneringen i våra hamnområden, Malagaområdet, Klädesholmen som exempel, småbåtshamnsutbyggnad, Goviken, är andra exempel som behöver klok planering.

Även inom kommunstyrelsen finns ärenden där en ekologs unika kompetens vore önskvärd. I en framtid med allt större problem pga. klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald är vi övertygade om att tillgång till denna kompetens kommer att förstärka kommunens varumärke. Vi föreslår att ekologen placeras på kommunstyrelseförvaltningen för att kunna användas kommunövergripande, främst inom samhällsbyggnadsplanering.

Begreppet Sveriges lustgård förpliktar. I en lustgård är de biologiska värdena bevarade med kunskap och aktiv medvetenhet som riktmärke för all planering. Vi är medvetna om att en liten kommun som Tjörn kan ha svårt att tillföra en ny tjänst om som kommunekolog på egen hand och att vi därmed anser att en heltidstjänst som kommunekolog med fördel kan göras i samarbete med t.ex. Orust.

Med ovan beskriven bakgrund yrkar socialdemokraterna

- Att kommunen tillför kompetensen kommunekolog till kommunstyrelsens förvaltning.
- Att kontakt tas med Orust kommun för samarbete om ny tjänst kommunekolog.”

Beslutsunderlag

Motion den 19 januari 2015

§ 24

Anmälan av motion från Hans Strandberg (S) gällande betald specialistsjuksköterskeutbildning

Dnr 2014/480-027

Kommunfullmäktige beslutar

Motionen får ställas och remitteras till kommunkansliet.

Sammanfattning

Hans Strandberg (S) har lämnat in en motion enligt följande:

”Att vara en attraktiv arbetsgivare är viktigt för att klara kompetensförsörjningen till välfärden. Att underlätta för vidareutbildning, kompetensutveckling och karriärmöjligheter är insatser i detta arbete. Tjörns kommun har många anställda sjuksköterskor. Att få fler av dessa att bli specialistsjuksköterska i vår kommun. Vi Socialdemokrater vill göra det möjligt för sjuksköterskor att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterskor på betald arbetstid. Modell för detta finns framtaget i Västra Götalandsregionen tillsammans med vårdförbundet. Andra landsting har också fattat beslut om liknande arbetssätt. Vårdförbundet har gjort beräkningar som visar att det tar 19 år att tjäna in kostnaderna för det ytterligare året med studielån. I regeringens budget finns en utbyggnad av antal högskoleplatser till specialistsjuksköterska. Att få många sökande till dessa platser ser vi som viktigt.

Socialdemokraterna föreslår kommunfullmäktige besluta

Att Tjörns kommun utreder hur kommunen kan låta sjuksköterskor vidareutbilda sig till specialistsjuksköterska på betald arbetstid.”

Beslutsunderlag

Motion den 15 december 2014

§ 25

Anmälan av interpellation från Nils Lackfors (S) ställd till Martin Johansen (FP) gällande eventuell överflyttning av verksamhet till SOLTAK AB

Dnr 2015/44-012

Kommunfullmäktige beslutar

Interpellationen får ställas.

Sammanfattning

Nils Lackfors (S) har inkommit med en interpellation ställd till Martin Johansen (FP) gällande eventuell överflyttning av verksamhet till SOLTAK AB, enligt följande:

”Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 2014-06-11:

1. Under förutsättning att majoriteten av ägarkommunerna till SOLTAK AB överför respektive verksamhet till SOLTAK AB, om verksamhetsövergång för ekonomi- och löneadministration, upphandling och IT-drift med huvudsaklig omfattning enligt förstudierna.
2. Ge kommunstyrelsen i uppdrag att besluta när överföring av IT-drift ska ske.

Med anledning av ovanstående ställer jag följande frågor:

1. Har några verksamhetsövergångar till SOLTAK AB aktualiserats för kommunen enligt beslut i KF 2014-06-11?
2. Planerar kommunen för verksamhetsövergångar under de närmaste åren och i så fall vilka verksamheter?
3. Vilka är för närvarande de ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna för kommunens engagemang i SOLTAK AB sedan starten av bolaget?
4. När förväntas kommunens engagemang i SOLTAK AB, ge ekonomiska stordriftsfördelar som innebär en effektivare verksamhet?”

Beslutsunderlag

Interpellation den 23 januari 2015

§ 26

Anmälan av interpellation från Claes Jansson (S) ställd till Martin Johansen (FP) gällande omsättningskrav

Dnr 2015/61-052

Kommunfullmäktige beslutar

Interpellationen får ställas.

Sammanfattning

Claes Jansson (S) har inkommit med en interpellation ställd till Martin Johansen (FP) gällande omsättningskrav, enligt följande:

”Bakgrund,

Fråga i anledning av artiklarna i ST tidningen där det framkommer att Tjörns kommun har krav på lägsta omsättningsbelopp på 150 Mkr vid upphandling av entreprenad.

Det har framkommit i dessa artiklar att kommunens upphandling blivit överprövad av lokal entreprenör på grund av att omsättningskravet anses vara för högt

Mina frågor blir då med beskriven bakgrund följande:

1. Vem har beslutat att omsättningskravet på denna upphandling ska vara 150 Mkr?
2. På vilka grunder har man kommit fram till denna beloppsgräns?
3. Finns det något politiskt beslut om detta?
4. Är detta en medveten strategi för att utestänga Tjörnföretag?
5. Var står detta i Tjörns kommuns inköps och upphandlingspolicy?
6. Hur tänker man försöka att underlätta för små och medelstora företag att lämna anbud?”

§ 27

Val av ersättare till Samordningsförbundet Ale, Kungälv, Stenungsund och Tjörns styrelse för perioden 2015-04-01 – 2019-03-31

Dnr 2014/331-111

Kommunfullmäktige beslutar

Välja Inga Olsson (C) till ersättare i Samordningsförbundet Ale, Kungälv, Stenungsund och Tjörns styrelse för perioden 2015-04-01 – 2019-03-31.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska välja en ersättare i Samordningsförbundet Ale, Kungälv, Stenungsund och Tjörns styrelse för perioden 2015-04-01 – 2019-03-31.

Förslag till beslut på sammanträdet

Gun Alexandersson Malm (FP) nominerar Inga Olsson (C) till ersättare i Samordningsförbundet.

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

2

KF § 1

FASTSTÄLLANDE AV DAGORDNING

Kommunfullmäktiges beslut:

Dagordningen fastställdes med följande tillägg:

P 6 b. Motion om "Hamne Kurva"

P 15 Entledigande av ersättare i valberedningen

P 16 Entledigande av ersättare som revisor

P 17 Val av ledamot som huvudman i Tjörns Sparbank

P18 Val av ersättare i valberedningen

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

3

KF § 2

Dnr. 2005/6-351

MOTION OM RENINGSVERKEN PÅ TJÖRN

Ärendebeskrivning

Karl-Erik Persson (ka) har ställt en motion till kommunfullmäktige med följande lydelse:

”I samband med det arbete som nu genomförs för att ta fram ett nytt Planprogram för Tjörn har frågan om reningsverkens utbyggnad aktualiserats.

Olika aktörer, såväl inom som utom organisationen, pratar om vilken kapacitet de olika reningsverken har. Beroende på var i organisationen den som gör uttalandet finns, lämnas olika uppgifter.

BAKGRUND

I tillsynsrapport för reningsverket i Sunna från maj 2004 (dnr 2003-0315-5) konstaterades vid belastningsberäkningar att verket var underdimensionerat. Trots detta har ett antal ytterligare fastigheter kopplats på.

Pågående planarbeten visar att ännu fler fastigheter avses att anslutas.

Under sommaren 2004 visade det sig att avloppsverket för Kyrkesund-Långekärr kommer att anmälas till åklagare för överträdelser enligt miljöbalken.

Även om verket byggs ut för att möta förestående kapacitetskrav, kommer sannolikt ändå avsevärda mängder slam, under lång tid framöver, att transporteras med tankbil till reningsverket på Ängholmen. Det är tveksamt om denna tippning kan fortsätta utan att åtgärder vidtas på verket.

Reningsverket i Skärhamn har uppenbarligen inte kapacitet att ta emot allt avloppsvatten eftersom avloppen från bl a Tubberöd m fl områden vid ett antal tillfällen släpps ut orenat i Kungsviken. Skärhamnsverket och/eller lednings och pumpar från pumphuset vid Kungsviken har tydligen inte haft kapacitet att ta emot allt avlopp. Följaktligen finns det behov av att i närtid även bygga ut reningsverket och/eller ledningarna i Skärhamn. Den nyligen inrättade tomtkön med intresserade som vill bosätta sig i Skärhamnsområdet samt den planerade Konferensanläggningen visar på behovet av ökad reningsverkskapacitet.

I miljökretsar diskuteras en skärpning av kravet på att utsläpp från reningsverken även skall renas från kväve.

Detta kommer med största sannolikhet att innebära att kommunens samtliga större reningsverk måste förses med denna typ av rening.

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

4

I 2005 års budget finns avsatt 7,9 miljoner (3 miljoner ej förbrukade under 2004 samt 4,9 miljoner för 2005) för utbyggnad av Sunnaverket.
Dessa miljoner kan användas på ett betydligt bättre sätt.

Kommunalt Alternativ yrkar på att kommunledningen ger Teknik- och Fastighet i uppdrag att omgående påbörja en projektering av en utbyggnad av Ängholmens reningsverk.

Vidare yrkar vi på att en sjöledning projekteras, så att avlopp såväl från Sunna som Skärhamn, via denna ledning, kan pumpas till Ängholmen.
Utbyggnad av reningsverket i Sunna och framtida utbyggnad av reningsverket i Skärhamn kan då uteslutas.”

Kommunfullmäktiges beslut:

Att överlämna motionen till kommunstyrelsens beredning för vidare handläggning

_____

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

5

KF § 3

Dnr. 2005/22-231

MOTION OM BOSTADSFÖRSÖRJNING

Ärendebeskrivning

Yvonne Andersson (m) har lämnat in en motion med följande lydelse:

”Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar skall kommunerna bl a planera bostadsförsörjning, så att alla i kommunen kan leva i goda bostäder.

För att leva upp till lagens intentioner måste Tjörns kommun snarast planera för att få till stånd en byggnation av flerbostadshus med mindre lägenheter för enpersonshushåll.

För att snabba på bostadsanskaffningen för de som är bostadslösa eller har socialt andrahandskontrakt föreslår Moderaterna att ”Sibräckagården” med sitt eftersatta underhåll, byggs om till bostäder.

Här finns närhet till kollektivtrafik samt ligger mellan två samhällen med utbyggd service.

För att få ett maximalt kommunalt utnyttjande föreslås att detta också kan bli en bra arbetsplats eller praktik för ALE.

Moderaterna emotser tacksamt svar på denna motion.”

Kommunfullmäktiges beslut:

Att överlämna motionen till kommunstyrelsens beredning för vidare handläggning.

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

6

KF § 4

Dnr 2005/33-512

MOTION OM "HAMNE KURVA"

Ärendebekrivning

Birgitta Adolfsson (fp) har lämnat in en motion med följande lydelse:

Att ta sig från torget i Skärhamn till hamnen är förenat med livsfara. I dagens samhälle ska det inte vara omöjligt att göra något åt denna kurva innan det händer en stor olycka. Passerar man här med en barnvagn eller bara promenerar är det förenat med stor fara. Möter man dessutom en bil, buss eller lastbil vet man inte var man ska ta vägen. Att promenera denna sträcka på kvällen är mycket otrevligt. Möts en bil, buss eller lastbil i kurvan är det helt kaos.

Ska det behöva vara så i ett samhälle år 2005. Vägen är dessutom en genomfart led för trafiken genom Skärhamn.

Halva kurvan är förberedd för breddning och nu bör resten göras omgående.

Folkpartiet föreslår därför att:

Kommunen tar snarast upp förhandlingar med berörda parter och breddar vägen innan något alvarligt händer.

Kommunfullmäktiges beslut:

Att överlämna motionen till kommunstyrelsens beredning för vidare handläggning.

_____

Kommunfullmäktige

2005-02-10

7

KF § 5

Dnr. 2004/251-009

INTERPELLATION TILL KOMMUNALRÅDET, EVA BERTILSSON-STYVÉN,
RÖRANDE "KOMPASSENS" FORTSATTA ARBETEÄrendebeskrivning

Bo Bertelsen (ka) har ställt en interpellation till kommunalråd Eva Bertilsson-Styvén med följande lydelse:

"Oppositionen i Tjörns kommun har tidigare föreslagit kommunfullmäktige att det fortsatta arbetet med översyn och nulägesanalyser, och därefter konkurrensutsättning genom upphandling av kommunens verksamheter skall skötas av kommunstyrelsens arbetsutskott. Konkurrenspolicyen är beslutad av kommunfullmäktige. Samtliga oppositionspartier anser att den politiskt tillsatta "Kompassgruppen" därmed skall avvecklas.

Företrädare för Socialdemokraterna hävdar bestämt att KS och KSAU inte har tid med denna typ av frågor. "Ärendehantering är alldeles för stor heter det". Eftersom Socialdemokraterna genom sitt arbets sätt i princip har omyndigförklarat sina ledamöter i facknämnderna, får vi i kommunstyrelsen sitta av timme efter timme med att älta och diskutera avfallstaxor, sotningstaxor, plantillstånd, detaljplaner, arrenden av hamnar etc, etc. Det blir ringa tid till att behandla allmänpolitiska ärenden med dignitet. Än värre är det i KSAU.

Företrädare för socialdemokraterna menar att "Kompassen" skall leva vidare, med eller utan oppositionen. Trots att oppositionen, som representerar 18 av fullmäktiges 41 mandat valt att kliva av och istället vill driva dessa frågor direkt under kommunstyrelsen.

Med anledning av detta har jag följande frågor:

Ämnar majoriteten arbeta vidare med "Kompassen" i nuvarande form, enbart med representanter från majoriteten?

Varför anser Ni att KSAU inte kan, eller ska ta dessa frågor direkt, utan "Kompassen" som mellanhand?

Kan ni tänka Er att ändra beslutet och arbeta efter oppositionens förslag, så att ett tvärpolitiskt samarbete kommer igång som är till gagn för Tjörns kommun?"

Tidigare behandlingInterpellationssvar

Bo Bertelsen, Kommunalt Alternativ, har ställt en interpellation angående Kompassens arbete. Jag vill som svar på interpellantens direkta fråga anföra följande

1 Ja, vi ämnar arbeta vidare med Kompassen i nuvarande form.

Kommunfullmäktige

2005-02-10

8

2

Vi har tidigare, vilket även oppositionen var med på, valt arbetsformen för Kompassen. Vi anser att detta varit bra och finner ej anledning att ompröva det vilket bl a framgår av beslut i KS, KF och senast i budet för 2005.

KSAU har att löpande bereda de ärenden som anmäls eller ska tas upp i KS. Vi anser att KSAU har alldeles tillräckligt med ärenden och frågeställningar att behandla inte minst i samband med budgetprocessen. Det har i flera sammanhang varit KS och fullmäktiges åsikt att låta beredningar förbereda frågor eller ärenden som inte är av löpande karaktär i verksamheten.

3

Vi fullföljer KS och KF:s beslut angående Kompassens arbete. Vi noterar att det var Ka (2004-08-19) och sedermera folkpartiet och moderaterna (efter 2004-09-30) som valde att inte vilja fortsätta detta "tvärpolitiska arbete" utan hoppade av när man inte fick som man ville. Vi har svårt att förstå att oppositionen inte accepterade majoritetsbeslutet och fortsatte arbetet i Kompassen om man nu anser sig så värna ett tvärpolitiskt samarbete.

Insinuationerna om "omyndigförklarande" lämnar jag därhän, de får stå för Kommunalt Alternativs politiska synsätt. Likaså tidigare förklenande omdömen om Kompassen som "arvoderade kafferep". Som sakupplysning för fullmäktige kan noteras att såväl KSAU's som KS's sammanträden "arvoderas" och det bjuds även där på kaffe och t o m en smörgås ibland.

Bakgrund

Kompassgruppen utsågs 2003-06-12 genom beslut i kommunfullmäktige. Uppdraget framgår att kommunfullmäktiges handlingar. Syftet var att arbeta som ett beredande organ till kommunstyrelsen avseende översyn av verksamheter, genomförande av nulägesanalyser av verksamheter, internt och extern konsult hjälp och lämna förslag till kommunstyrelsen kring verksamheter som kan bedrivas i annan form än kommunal regi.

Utgångspunkten för genomlysningen är att ge tjörnborna bästa möjliga valuta för sina skattepengar utan att ge avkall på kvalitet, service, tillgänglighet eller miljöhänsyn.

Syftet har från början varit att ägna tid och kraft åt att "genomlysa" den kommunala verksamheten eller som någon tidigare uttryckt det hela "vända på alla stenar". Därvidlag skulle också prövas om kommunal verksamhet skulle fortsätta att bedrivas i kommunal regi eller på annat sätt. I Kompassens arbete ingick också att **efter ett förslag från moderaterna**, i samband med att budget 2004 antogs, se över den kommunala och politiska organisationen.

Låt mig kort sammanfatta uppdraget och metodik som gäller.

Processen fram till eventuell upphandling

- Kompassgruppen genomlyser olika verksamheter och funktioner inom kommunens verksamhetsområde.
- I analysarbetet medverkar kommunens tjänstemän och berörda förvaltningar för att ge en så korrekt och bra analys eller jämförelse som möjligt. Jämförelser sker också utifrån fakta från t ex Kommunförbundet, GR m fl.
- I vissa fall kan externa konsulter eller revisionsföretag nyttjas/upphandlas för bedömning och analys. Inte minst kan detta vara nödvändigt för att bedöma en kommunal verksamhet/funktion jämfört med den privata marknaden. I dessa fall förutsätts berörda förvaltningar att aktivt hjälpa till med underlag, tid och personal.
- All genomlysning och analys är öppen för förvaltningarna att ta del av. Att den blir bra och korrekt ligger i förvaltningens direkta intresse inte minst med tanke på att vid ett upphandlingsbeslut ska förvaltningen alltid komma med ett egenregianbud.
- Genomlysningen och analyserna kan ge förvaltningarna värdefulla bidrag som kan utveckla och förbättra verksamheten men även ge ett kvitto på hur väl och konkurrenskraftigt man kan utföra sina tjänster.
- Utifrån en samlad bedömning gör Kompassgruppen ett ställningstagande angående upphandling och förelägger detta som ett förslag till kommunstyrelsen.
- Kommunstyrelsen behandlar ärendet och om den också anser att verksamheten/tjänsten skall upphandlas beslutas att någon får i uppdrag att ta fram ett förfrågningsunderlag för anbudsförfarandet.
- I förfrågningsunderlaget specificeras verksamheten/funktionen och kriterier fastställs som underlag för intresserade anbudsgivare att räkna på. Givetvis ska berörda förvaltningar delta under processen så att förfrågningsunderlaget blir korrekt och relevant.
- Förfrågningsunderlaget är det viktigaste styrdokumentet då det ska innehålla alla specifikationer (volymer, prestationskrav, kvalitet, servicenivå, miljökriterier, avtalsperiod, tillgänglighet, organisation, leveranskontroll, dokumentation etc.) som är viktiga för utförande av verksamheten/funktionen. Som man frågar får man svar – ett bristfälligt förfrågningsunderlag ger alltid ökade kostnader och tolkningsproblem.

Kompassen har dessutom under sitt arbete 2004 genomfört **en enkät till alla förtroendevalda** i kommunen som ett led i arbetet att få underlag om hur dessa uppfattar sin roll, synen på organisation och verksamheter mm.

Kompassen har 2004 arbetat fram ett förslag till **Policy för konkurrensprövning av verksamheter i Tjörns kommun** vilken antogs av kommunstyrelsen 2004-09-30 (KS § 182) och kommunfullmäktige 2004-10-14, § 78.

Kompassen hade också (vid möten i juni och augusti) inlett en diskussion om den politiska och förvaltningsmässiga organisationen, i enlighet med moderaternas förslag, och var överens om att arbeta vidare med detta. Kring detta arbete rådde stor politisk enighet fram till kommunstyrelsens sammanträde 2004-09-30. Bo Bertelsen hade dock dessförinnan (2004-08-19) markerat att han ”inte ville vara med” och avstod sitt uppdrag. Moderaternas och folkpartiets ledamöter fortsatte arbetet i Kompassen tills de först vid kommunstyrelsen 2004-09-30 anslöt sig till Kommunalt Alternativs syn på förändrat uppdrag för Kompassen.

Rapporter från Kompassen till kommunstyrelsen

Kompassen har regelbundet rapporterat till kommunstyrelsen samt lämnat förslag till rekommendationer och beslut.

Efter enhälligt beslut i Kompassen vid möte 2004-06-04 behandlade Kommunstyrelsen ett omfattande förslagspaket 2004-09-30 (KS § 183).

Rekommendationer och förslag

Vi rekommenderar kommunstyrelsen utifrån analys och förslag i bilagda rapporter ; **att** kommunstyrelsen tilldelar Kompassen 2004 medel för innevarande år och 2005 för att fullfölja med nulägesrapporter på de verksamheter som i denna etapp inte tagits med.

att ge Kompassen vidgat mandat och resurser att även genomlysna fler verksamheter då vi kunnat konstatera väsentliga effektiviserings- och besparingspotentialer på de relativt små verksamheter som hittills har genomlysts.

att tillse att kostnader och besparingar för föreslagna åtgärder följs upp, utvärderas och klart och tydligt redovisas i ekonomirapporteringen till kommunstyrelsen.

Rekommendationer och förslag Nulägesrapporter

Utifrån Kompassens arbete och diskussioner samt genomgångar med berörda konsulter vill vi i detta skede lämna rekommendationer och förslag till kommunstyrelsen enligt nedan.

Administrativa tjänster och fordon

Vi rekommenderar kommunstyrelsen utifrån analys och förslag i bilagda rapporter ; **att** genomföra de i rapporterna föreslagna åtgärderna i syfte att sänka kostnader, effektivisera organisation och strama upp policier och rutiner.

Att omgående överföra det tekniska ansvaret för telefonisystem och därtill relaterade avtalsfrågor till IT-chefen samt tillse att telekommunikationsplattformen synkroniseras med IT-verksamheten.

Att där så är möjligt, förutsatt att ömsesidigt intresse finns, pröva genomsamma lösningar främst avseende telekommunikationer inom ramen för STO-samarbetet.

Att inom ramen för den upphandling som skett av berörd konsult uppdra åt dem att utifrån ett ramavtal bistå kommunledningen med att precisera, organisera och skyndsamt genomföra föreslagna förändringar.

Övriga rekommendationer - Avtal & upphandling

Vi rekommenderar kommunstyrelsen utifrån analys och förslag i bilagda rapporter ;

att tillse att förvaltningschefer och berörda tjänstemän kompetensutvecklas angående upphandling och konkurrensutsättning.

att inom ramen för STO samarbetet tillse att STO Upphandling arbetar aktivare med avtal och upphandlingar samt via samverkan kompletterar bristande kompetenser bl a avseende tjänsteupphandling och konkurrensutsättning av mjuka verksamheter. /. I en särskild bilaga förtecknas kommunstyrelsens behandling av förslag från Kompassen samt de uppdrag som sedan igångsatts efter Kommunstyrelsens beslut. Vid kommunstyrelsens sammanträde 2004-09-30 hade Kommunalt Alternativ, Folkpartiet och Moderaterna hade ett eget yrkande;

Rekommendationer och förslag

Att Kompassens uppdrag i och med överlämnandet av förslag till "Policy för konkurrensprövning av verksamheter i Tjörns kommun" anses avslutat.

Att ansvaret för entreprenader och upphandlingar överlämnas till kommunstyrelse och nämnder i enlighet med förslag i Policy för konkurrensprövning.

Att tillse att kostnader och besparingar för föreslagna åtgärder följs upp, utvärderas och klart och tydligt redovisas i ekonomirapporteringen till kommunstyrelsen.

Att arbetet med organisationsöversyn bör ske inom kommunstyrelsens ram då det kan anses vara en kommunstyrelsefråga. Arbetet bör ske i kommunstyrelsens arbetsutskott, förstärkt med de partier i kommunstyrelsen som där ej är representerade.

(dessa att-satser ersätter befintliga att-satser)

Kommunstyrelsen återremitterade ärendet då dessa yrkanden ej var beredda. Noteras skall att Folkpartiet och Moderaternas representanter i Kompassen ej framfört dessa synpunkter där utan stod bakom förslaget vid kommunstyrelsens sammanträde.

Kommunstyrelsen återupptog ärendet **2004-10-28 (KS § 210)** och beslutade då, efter votering, i enlighet med Kompassens förslag som var uppe vid KS 2004-09-30.

Kommunstyrelsen var således av åsikten:

att ge Kompassen vidgat mandat och resurser att även genomlysna fler verksamheter då vi kunnat konstatera väsentliga effektiviserings- och besparingspotentialer på de relativt små verksamheter som hittills har genomlysts.

Kommunfullmäktige 2004-11-11 (KF § 104). fastställde sedan kommunstyrelsens förslag och avvisade återigen oppositionens yrkanden angående Kompassen.

Kommunfullmäktige

2005-02-10

12

I **budget för 2005** anvisade således kommunfullmäktige ånyo medel (Kommungemensamt 650 Tkr) för Kompassens fortsatta arbete 2005.

Klart och tydligt mandat

Jag har här redogjort för de beslut kommunstyrelse och kommunfullmäktige har fattat och visat på det mandat som givits Kompassen. Att oppositionens ledamöter inte gillar majoritetsbesluten utan valt att ställa sig utanför Kompassens arbete är att beklaga men det får stå för oppositionen.

Det är majoritetens och fullmäktiges bestämda uppfattning att vi för att klara kärnverksamheterna och skapa en god ekonomisk hushållning måste:

- Fortsätta att genomlysa kommunala verksamheter och förvaltningsorganisation och öppet kunna pröva vilka driftsformer som är lämpligast.
- Själva och med extern hjälp genomföra fler nulägesanalyser enligt Kompassens modell och metodik.
- I beredningsfasen arbeta med stor öppenhet och i dialog med anställda, chefer och extern sakkunskap.
- Låta Kompassen förutsättningslöst genomlysa fler verksamheter för att på sådant sätt ge kommunstyrelsen nya underlag och förslag för beslut.

Som ytterligare ett uttryck för majoritetens vilja att förutsättningslöst kunna ompröva kommunala verksamheter är beslutet att **konkurrenspröva driftsentreprenad för äldreboende i Klövedal samt tillhörande hemtjänstområde.**

I budgeten gavs dessutom ett uppdrag åt **Socialnämnden att genomföra en genomlysning och nulägesanalys av IFO-verksamheten.**

Kompassens fortsatta arbete

Som en information till kommunfullmäktige vill jag nämna några av de uppgifter Kompassen kommer att arbeta med under 2005;

- Analys, dialog och ställningstaganden till de funktioner/tjänster (kringservice till kärnverksamheten) som ej gjordes genomlysning/ nulägesanalyser på under 2004.
- Uppföljning av organisation och hantering av olika funktioner avseende förslag från konsulter ang. fordonshantering, administrativ service mm för att se hur dessa organisatoriskt, driftmässigt och ekonomiskt kan hanteras framledes. Detta sker i valda delar i dialog med fastighets- och teknikförvaltningen.

Kommunfullmäktige

2005-02-10

13

- En förutsättningslös dialog kring hur olika slags servicetjänster/funktioner (kringservice till kärnverksamheterna) som idag har utspritt eller diffust ansvar skulle kunna samlas organisatoriskt i en slags "serviceförvaltning". Diskussioner förs även här i valda delar med fastighets- och teknikförvaltningen. Här handlar det om att urskilja ansvarsformer och olika utförandesätt (från egen regi till ramavtal med upphandlade entreprenörer).
- I samverkan med ekonomichef och nye kommunchefen penetrera implementeringen av kommunfullmäktiges tidigare beslut om **Lokalförsörjningsplan** i syfte att skapa tydligare planeringsunderlag och uppföljning för den kommunala budgetprocessen och därmed uppnå effektivare instrument för strategisk målstyrning.

Jag anser att jag med denna redovisning gett svar på interpellantens frågeställningar.

Kommunfullmäktiges beslut:

Med ovanstående skrivning är interpellationen besvarad.

_____

Kommunfullmäktige	2005-02-10	14
KF § 6	Dnr. 2003/89-539	H 05:1

FRAKTTAXA FÖR FÄRJETRAFIKEN

Ärendebeskrivning

Intäkter för frakterna med färjetrafiken har genom åren inte täckt de kostnader som varit, bland annat reparation av kranen på färjan Hakefjord.
Taxan för frakter med färjetrafiken har inte höjts sedan 1999.

Tidigare behandling

Fastighets- och tekniknämnden beslutade 2004-03-17, § 48, att föreslå kommunfullmäktige besluta om höjning av frakttaxan för färjetrafiken där beloppen från 1999 skulle indexuppräknas med 17%.

Kommunstyrelsen har därefter inte behandlat ärendet.

Fastighets- och teknikförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige antar tidigare föreslagen taxa med indexhöjning samt att faktureringsavgift tas ut med 50:- för de frakter som inte har upprättat fraktkonto.

Fastighets- och tekniknämnden beslutade 2004-11-17, § 163 att föreslå kommunfullmäktige att anta frakttaxa för färjetrafiken där beloppen från 1999 uppräknas med index för att komma till dagens nivå enligt tidigare förslag till kommunfullmäktige 2004-03-17, § 48.

Taxan justeras framledes varje årsskifte med hänsyn till förändringar i index som skett föregående år (oktober-september).

Fastighets- och tekniknämnden föreslår även en faktureringsavgift på 50:- för de frakter som inte har upprättat fraktkonto.

Kommunstyrelsen beslutade 2005-01-27, § 2 föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta frakttaxa för färjetrafiken där beloppen från 1999 uppräknas med index för att komma till dagens nivå enligt tidigare förslag till kommunfullmäktige 2004-03-17, § 48.

att taxan justeras framledes varje årsskifte med hänsyn till förändringar i index som skett föregående år (oktober-september).

att införa en faktureringsavgift på 50:- för de frakter som inte har upprättat fraktkonto.

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

15

Yrkanden

Eva Bertilsson-Styvén (s) yrkade bifall

Kommunfullmäktiges beslut:

Att anta frakttaxa för färjetrafiken där beloppen från 1999 uppräknas med index för att komma till dagens nivå enligt tidigare förslag till kommunfullmäktige 2004-03-17, § 48.

att taxan justeras framledes varje årsskifte med hänsyn till förändringar i index som skett föregående år (oktober-september).

att införa en faktureringsavgift på 50:- för de frakter som inte har upprättat fraktkonto.

_____

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige 2005-02-10 16

KF § 7 Dnr 2004/260-045 H 05:2

KOMMUNAL BORGEN TILL IFK VALLA

Ärendebeskrivning

IFK Valla ansöker om kommunal borgen för investeringar på föreningens anläggning i Fjällebro. Borgenssumman är på 1 375 000 kronor.

På kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2004-08-23 diskuterades ärendet. Då var den begärda borgenssumman 2 687 500 kronor. Nämnden beslutade då att:

- nämnden ställer sig positiv till kommunal borgen
- ärendet måste beredas ytterligare i fråga om borgenssummans storlek.

Representanterna för Moderata samlingspartiet och Kommunalt Alternativ yrkade avslag på punkt 1 i beslutet.

IFK Valla har omarbetat den ursprungliga ansökan och har bland annat delat in renoveringen i etapper. Föreningen har dessutom sedan tidigare ett ackumulerat kommunalt investeringsbidrag på 200 000 kronor, vilket sänkte borgenssumman med motsvarande belopp.

I och med renoveringen ökar IFK Vallas behov av driftsbidrag med ca 50 000 kronor per år.

Tidigare behandling

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2004-12-06, § 85 att föreslå kommunfullmäktige att bevilja borgen för IFK Valla med 1 375 000 kronor.

Kommunstyrelsen beslutade 2005-01-27, § 6 föreslå kommunfullmäktige besluta

att bevilja borgen, såsom för egen skuld, till IFK Valla för lån på 1 375 000 kronor. att borgen lämnas på maximalt 30 år och minskas i takt med att amortering sker. att en förutsättning för borgensåtagandet är att lånet upphandlas.

Yrkanden

Gjert Magnusson (s) yrkade bifall med tillägget att konsekvenserna för driften tas upp i samband med budgetarbetet för 2006.

Tage Nilsson (ka) yrkade bifall med tillägget att kommunfullmäktige inrättar ett driftsbidrag på 50 000 kr per år.

Proposition

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

17

Ordförande ställde proposition på de båda yrkandena och fann att kommunfullmäktige beslutat i enlighet med Gjert Magnussons tilläggsyrkande

Kommunfullmäktiges beslut:

Att bevilja borgen, såsom för egen skuld, till IFK Valla för lån på 1 375 000 kronor.

Att borgen lämnas på maximalt 30 år och minskas i takt med att amortering sker.

Att en förutsättning för borgensåtagandet är att lånet upphandlas.

Att konsekvenserna för driften tas upp i samband med budgetarbetet för 2006.

Kommunfullmäktige

2005-02-10

18

REVIDERING AV RENHÅLLNINGSORDNINGEN

Ärendebeskrivning

Fastighets- och teknikförvaltningen har i samråd med kommunens politiska avfallsgrupp gjort en översyn av renhållningsordningen för Tjörns kommun. Innehållet är avpassat med hänsyn tagen till den nya insamlingsentreprenaden som träder i kraft 2005-01-01.

Fastighets- och tekniknämnden beslutade 2004-10-20, § 153 att föreslå kommunfullmäktige att anta reviderad renhållningsordning att gälla fr o m 2005-01-01.

Förslag till ny renhållningsordning har varit utställt under perioden 041117-041215. Inga synpunkter har lämnats in under denna period.

Tidigare behandling

Kommunstyrelsen beslutade 2005-01-27, § 3 föreslå kommunfullmäktige besluta att anta reviderad renhållningsordning att gälla fr o m 2005-03-01 samt

att uppdra åt fastighets- och teknikförvaltningen att presentera ett förslag för kommunstyrelsen på hur förflyttning av miljöstationerna i hamnarna skall genomföras före renhållningsordningen träder i kraft.

Yrkanden

Torsten Gustafsson (s) yrkade bifall

Kommunfullmäktiges beslut:

Att anta reviderad renhållningsordning att gälla fr o m 2005-03-01 samt

Att uppdra åt fastighets- och teknikförvaltningen att presentera ett förslag för kommunstyrelsen på hur förflyttning av miljöstationerna i hamnarna skall genomföras före renhållningsordningen träder i kraft.

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige	2005-02-10	19
KF § 9	Dnr 2004/232-003	H 05:4

REGLEMENTE FÖR INTERN KONTROLL

Ärendebeskrivning

Ett förslag till Intern kontrollreglemente har upprättats. Reglementet syftar till att säkerställa att kommunstyrelsen och nämnderna upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, d v s de skall med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m m.

Tidigare behandling

Kommunstyrelsen beslutade 2004-11-25, § 240 att återremittera ärendet.

Kommunstyrelsen beslutade 2005-01-27, § 4 föreslå kommunfullmäktige besluta att anta reglementet för Intern kontroll.

Yrkanden

Eva Bertilsson-Styvén (s) yrkade bifall

Kommunfullmäktiges beslut:

Att anta reglementet för Intern kontroll.

Kommunfullmäktige

KF § 10

2005-02-10

Dnr 2004/211-214

20

DETALJPLAN FÖR LUNNEVÄGEN

Ärendebeskrivning

Planarbetet avser fastställa byggrätt för bostadshus inom fastigheten Nordvik 1:193 samt klarlägga trafiken på Lunnevägen, dess ut- och infarter till och från Hamngatan.

Planförutsättningar

För fastigheten gäller fastställd detaljplan för Nordvik 1:13, 1:14, 1:25 och Nötsäter 1:2, 1:3, 1:6, 1:7 m fl (2434).

Tidigare behandling***Del 1 avser detaljplanearbete för Nordvik 1:193 (Hindgård)***

Kommunstyrelsens arbetsutskott har enligt § 173/1999-09-02 lämnat plantillstånd för ändring av gällande detaljplan, så att en byggrätt för aktuellt bostadshus kan prövas.

Miljö- och byggnämnden bedömde enligt § 130/2001-05-14 att utformning av gång- och cykelväg längs Hamngatan liksom behovet av passage i Lunnevägens förlängning mot norr bör klarläggas. Planavgränsningen bör utredas. Eventuellt kan andra privata intressenter eller kommunen komma att ingå som parter i planarbetet. I så fall får sådant tillägg prövas av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Miljö- och byggnämnden beslutade enligt § 130/2001-05-14 följande:

1. Informationen noteras.
2. Under rubriken miljö- och byggnämndens bedömning redovisas synpunkter från miljö- och byggnämnden.

En trafikutredning har 2001-06-13 tagits fram av planarkitekt Stig Holmstrand, Kustens arkitektkontor, för att belysa och föreslå en lösning för den komplexa trafiksituation som råder kring aktuell fastighet.

Denna trafikutredning kan ses som ”programhandling”.

Miljö- och byggnämnden bedömde enligt § 195/2001-08-27 att frågor som kan behöva diskuteras är, utöver planändringen för fastigheten Nordvik 1:193, hur området vid livsmedelsbutiken med dess tillfart och parkeringsytor ska utformas, eventuell mark för ytterligare exploatering i området, återvinningsstationen, den planerade gång- och cykelvägens placering, tillfarten till bostadsbebyggelsen norr om Nordvik 1:193 m m.

Kommunfullmäktige

2005-02-10

21

Miljö- och byggnämnden har tagit del av framtagen trafikutredning och har i detta skede följande synpunkt: Den södra tillfarten väster om fastigheten Nordvik 1:193 bör, med tanke på att den norra tillfarten till Lunnevägen i gällande detaljplan endast har gång- och cykelvägsstatus, möjliggöras för dubbelriktad trafik.

Miljö- och byggnämnden bedömer att framtagen trafikutredning kan ligga till grund för fortsatt planarbete.

Miljö- och byggnämnden beslutade enligt § 195/2001-08-27:

1. Miljö- och byggnämnden remitterar ärendet till kommunstyrelsen för bedömning av frågan om planarbete för ett större delområde (bland annat finansiering).
2. Trafikutredningen kan med ovanstående justering, ligga till grund för fortsatt planarbete.

Samrådshandlingar har 2001-11-06 tagits fram av planarkitekt Stig Holmstrand, Kustens arkitektkontor.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade enligt § 156/2001-11-08 följande: Kommunstyrelsen instämmer i miljö- och byggnämndens bedömning att föreslagen planändring kan behöva ses i ett större sammanhang, eventuellt i ett separat program eller genom att föreslaget planområde utvidgas till att omfatta ett större område.

Miljö- och byggnämnden bedömde enligt § 89/2002-04-15 att den översiktliga planstudien, daterad 2002-04-01 över området, kan ligga till grund för områdets framtida utveckling. Miljö- och byggnämnden bedömer att etapp 2 och 3 i delområde 1 samt etapp 2 i delområde 2 är lämpligt att bygga vidare på.

Miljö- och byggnämnden anser det viktigt att fortsätta en utredning av hela området i en ny detaljplan och översänder därför den översiktliga planstudien till kommunstyrelsen för ställningstagande om ev. fortsatt planarbete.

Miljö- och byggnämnden bedömer det dock lämpligt att gå vidare med en mindre detaljplan för fastigheten Nordvik 1:193 med stöd av vad som framkommit i den översiktliga planstudien.

Miljö- och byggnämnden beslutade enligt § 89/2002-04-15 följande:

1. Den översiktliga planstudien över området, daterad 2002-04-01, ska ligga till grund för områdets framtida utveckling (delomr. 1, etapp 2 och 3, samt delomr. 2, etapp2).
2. Den översiktliga planstudien översändes till kommunstyrelsen för ställningstagande om ev. ny plan för hela området.
3. En mindre detaljplan för fastigheten Nordvik 1:193 ska tas fram med stöd av den översiktliga planstudien.

Kommunfullmäktige

2005-02-10

22

Nya samrådshandlingar, daterade 2002-04-30, har tagits fram av planarkitekt Stig Holmstrand, Kustens arkitektkontor för fastigheten Nordvik 1:193. De nya samrådshandlingarna bygger på den översiktliga planstudien, daterad 2002-04-01, som gjorts för området.

Miljö- och byggnämnden beslutade enligt § 127/2002-05-15: Detaljplaneförslaget godkännes för samråd.

Samrådet har genomförts under sommaren 2002. Inkomna synpunkter har sammanställts i en samrådsredogörelse daterad 2002-09-23.

Kompletterande överläggning (samråd) har skett 2002-10-04. Arkitekt Bo Harlén har upprättat en ny samrådsredogörelse daterad 2002-10-21.

Del 2 avser detaljplanearbete för hela Lunnevägen

Miljö- och byggnämnden bedömde enligt § 262 / 2002-10-21 att det inte går att nå en överenskommelse mellan berörda fastighetsägare i området och att detaljplanen därför bör utökas till att omfatta ett större område, enligt tidigare framtagen planstudie, för att lösa hela områdets problem.

Miljö- och byggnämnden beslutar enligt § 262 / 2002-10-21

1. Planområdet skall utökas.
2. Ärendet återremitteras till byggavdelningen så att detaljplanens ekonomi, handläggning mm. kan utredas.

Miljö- och byggnämnden bedömde enligt § 305/2002-12-09 att den föreslagna planavgränsningen kan ligga till grund för fortsatt planarbete. Plankostnadsavtal mellan kommunen och berörda fastighetsägare ska upprättas. Därefter är nämnden beredd att pröva permanent bygglov för fastigheten Nordvik 1:193.

Miljö- och byggnämnden beslutade enligt § 305/2002-12-09 följande:

1. Föreslagen planavgränsning ska ligga till grund för den nya detaljplanen.
2. Plankostnadsavtal ska upprättas.

Miljö- och byggnämnden gjorde enligt § 176/2003-06-16 följande bedömning: Miljö- och byggnämnden ställer sig bakom den modifierade kostnadsfördelningskalkyl som beredningen kom fram till. Nämnden bedömer i övrigt att genomförda kompletteringar i planförslaget är tillräckligt välgrundade för plansamråd.

Miljö- och byggnämnden beslutade enligt § 176/2003-06-16 att samråd kan ske enligt detaljplaneförslaget daterat 2003-05-05.

Kommunfullmäktige

2005-02-10

23

Ett särskilt samrådsmöte hölls 2004-02-04 med de mest berörda fastighetsägarna. Härvid diskuterades ett par förändringar i planbilden men även de uppkommande plankostnaderna för fastighetsägarna. Planändringarna redovisas utförligt i samrådsredogörelsen, bl a medges garagebyggnad på södra delen av Nordvik 1:172. Lunnevägen görs enkelriktad. Gunnarssons besvär över bygglov inom Nordvik 1:193 är återtaget. Protokoll från mötet, 2004-02-04, har godkänts av de närvarande.

Samrådsredogörelse daterad 2004-04-19 redovisar och kommenterar de synpunkter som inkom vid samrådsremissen. Vidare klargörs de påföljande överläggningarna med fastighetsägarna till Nordvik 1:193, 1:92 och 1:172 resp 1:191 och 1:81, vilka ställde sig beredda att på olika sätt delta i planarbetet och godkände det justerade planförslaget 2004-02-04.

Byggavdelningen sammanfattar läget att det alltså nu, 2004-14-19, finns förutsättningar för att återuppta den formella handläggningen av detaljplanen för Lunnevägen, genom att ställa ut förslaget.

Miljö- och byggnämnden konstaterar enligt § 74 2004-04-19, att de av planförslaget särskilt påverkade fastighetsägarna nu har fått sina synpunkter beaktade och att de dessutom visar sig beredda att lämna ersättning för planarbetet. Miljö- och byggnämnden bedömer att det nu föreligger förutsättningar för att kunna ställa ut planförslaget.

Miljö- och byggnämnden beslutade enligt § 74, 2004-04-19, att låta ställa ut detaljplaneförslag daterat 2004-02-04 och att efterlysa en redovisning av de totala kostnaderna för planarbetet.

Miljö- och byggnämnden beslutade enligt § 144/2004-06-14 att notera informationen om de sammanställda plankostnaderna.

Miljö- och byggnämnden beslutade enligt § 214/2004-09-20 följande:

1. Miljö- och byggnämnden godkänner utställningsutlåtande daterat 2004-09-20 och komplettera planen genom förtydliganden vad gäller sikt vid Nordvik 1:193 och en tydligare beskrivning av den ändrade gång-cykeltrafikeringen.
2. Miljö- och byggnämnden tillsammans med vägföreningen initierar projekteringen av gång-cykelbana längs Hamngatan.
3. Arbetet med projekteringen bör komma igång med det snaraste.

Planhandlingarna har nu kompletterats i enlighet med miljö- och byggnämndens beslut § 214/2004-09-20. Bl a har den förändrade trafikföringen förtydligats som del av planens syfte och hanteringen av siktproblemet vid Nordvik 1:193 har preciserats.

Miljö- och byggnämnden beslutade 2004-10-18, § 245 att godkänna planförslaget daterat 2004-02-04 och justerat 2004-09-20 för antagande.

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

24

Kommunstyrelsen beslutade 2004-11-25, § 241 föreslå kommunfullmäktige att anta planförslaget daterat 2004-02-04.

Kommunfullmäktiges beslut:

Att anta planförslaget daterat 2004-02-04 innehållande den justerade ändringen från 2004-09-20.

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige	2005-02-10	25
KF § 11	Dnr 2004/233-773	H 05:7

**ANTAGANDE AV VERKSAMHETSPLAN 2005 FÖR TJÖRNS
FOLKHÄLSORÅD****Ärendebeskrivning**

Tjörns Folkhälsoråd har utarbetad en verksamhetsplan för 2005.

Tidigare behandling

Kommunstyrelsen beslutade 2005-01-27, § 12 föreslå kommunfullmäktige besluta att anta verksamhetsplan 2005 för Tjörns folkhälsoråd.

Kommunfullmäktiges beslut:

Att anta verksamhetsplan 2005 för Tjörns folkhälsoråd.

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

26

KF § 12

Dnr. 2005/16-023

BEGÄRAN OM ENTLEDIGANDE FRÅN UPPDRAG SOM HUVUDMAN I
TJÖRNS SPARBANK

Ärendebeskrivning

Mikael Andersson (m) har begärt att få bli entledigad från sitt uppdrag som huvudman i Tjörns Sparbank.

Kommunfullmäktiges beslut:

Att entlediga Mikael Andersson (m) från sitt uppdrag som huvudman i Tjörns Sparbank.

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

KF § 13

2005-02-10

Dnr 2005/31-023

27

ENTLEDIGANDE AV ERSÄTTARE I VALBEREDNINGEN

Ärendebeskrivning

Magne Hallberg (sb) har begärt att få bli entledigad från sitt uppdrag som ersättare valberedningen

Kommunfullmäktiges beslut:

Att entlediga Magne Hallberg från sitt uppdrag som ersättare i valberedningen

---

KF § 14

Dnr 2005/32-023

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

28

ENTLEDIGANDE AV ERSÄTTARE SOM REVISOR

Ärendebeskrivning

Jan-Olof Balkerd (m) har begärt att få bli entledigad från sitt uppdrag som ersättande revisor

Kommunfullmäktiges beslut:

Att entlediga Jan-Olof Balkerd från sitt uppdrag som ersättande revisor

_____

KF § 15

Dnr 2005/34-111

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

29

VAL AV LEDAMOT SOM HUVUDMAN I TJÖRNS SPARBANK

Ärendebeskrivning

Mikael Andersson (m) har begärt att få bli entledigad från sitt uppdrag som huvudman i Tjörns Sparbank.

Ny huvudman skall därför väljas

Kommunfullmäktiges beslut:

Att välja Lars Thorsson som ny huvudman i Tjörns Sparbank

_____

KF § 16

VAL AV ERSÄTTARE I VALBEREDNINGEN

TJÖRNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

2005-02-10

30

Ärendebeskrivning

Magne Hallberg (sb) har begärt att få bli entledigad från sitt uppdrag som ersättare i valberedningen

Ny ersättare skall därför väljas

Kommunfullmäktiges beslut:

Att välja Rolf Nordfeldt som ny ersättare i valberedningen

Ny styrmodell

Tidplan för budgetarbetet 2027
och en tänkbar plan för 2028

Beslut budget 2027 (utifrån ny styrmodell)

- > Fullmäktiges budgetbeslut i november innefattar
  - > Investeringsbudget 2027 samt plan för investeringar 2028-2031
  - > Ekonomiska ramar 2027 samt preliminära ramar 2028-2029
  - > Gemensamma inriktningar 2027-2030
  - > Nämndernas och styrelsernas inriktning 2027-2030
  - > Nämndernas och styrelsernas mål (tidsperspektivet kan variera, 1-4 år)
  - > Eventuella uppdrag för nämnderna och styrelserna (tidsperspektivet kan variera, 1-4 år)
- > Nämndernas och styrelsernas budgetbeslut (senast februari 2027) innefattar
  - > Fördelning av ekonomiska ramar utifrån fullmäktiges budgetbeslut
  - > Eventuellt tillkommande uppdrag för nämnden/styrelsen (tidsperspektivet kan variera, 1-4 år)

Tidplan för budgetarbetet med budget 2028

(budgetår 1 i mandatperioden)

År 1 av ny mandatperiod tar vi fram

> **Gemensamma inriktningar**

- > Gäller en hel mandatperiod och för samtliga nämnder och styrelser
- > Beslutas av kommunfullmäktige

> **Nämndens/styrelsens inriktning**

- > Gäller en hel mandatperiod och för den specifika nämnden och styrelsen
- > Beslutas av kommunfullmäktige

> **Nämndens/styrelsens mål**

- > Kan gälla 1-4 år beroende på komplexitet
- > Beslutas av kommunfullmäktige

> **Uppdrag**

- > Kan beslutas av såväl kommunfullmäktige som nämnd/styrelse

Möten med budgetberedningen

- > *Workshop om omvärldsanalys 3/2*
- > *Budgetdialog (budgetuppstart) 5/2*
- > **Budgetdialog 5/5**
  - > Budgetberedningen, kommundirektör, ekonomichef och speciellt kallade tjänstepersoner
  - > Lokalförsörjningsplan, investeringar, planeringsförutsättningar, omvärldsanalys.
- > **Budgetdialog 15/6**
  - > Budgetberedning, kommundirektör, förvaltningschefer, VD och speciellt kallade tjänstepersoner
  - > Samtal om förvaltningar och bolags förslag på nämnd/styrelses inriktning och mål. Vid mötet ska FC och VD presentera sitt förslag och budgetberedningen har möjlighet att ställa frågor.
- > **Budgetdialog 10/9**
  - > Budgetberedning, kommundirektör, ekonomichef och speciellt kallade tjänstepersoner.
  - > Presentation av uppdaterade planeringsförutsättningar, fånga upp eventuella frågor från politiken.

Förvaltningarna arbetar fram förslag till inriktningar och mål (mars-maj)

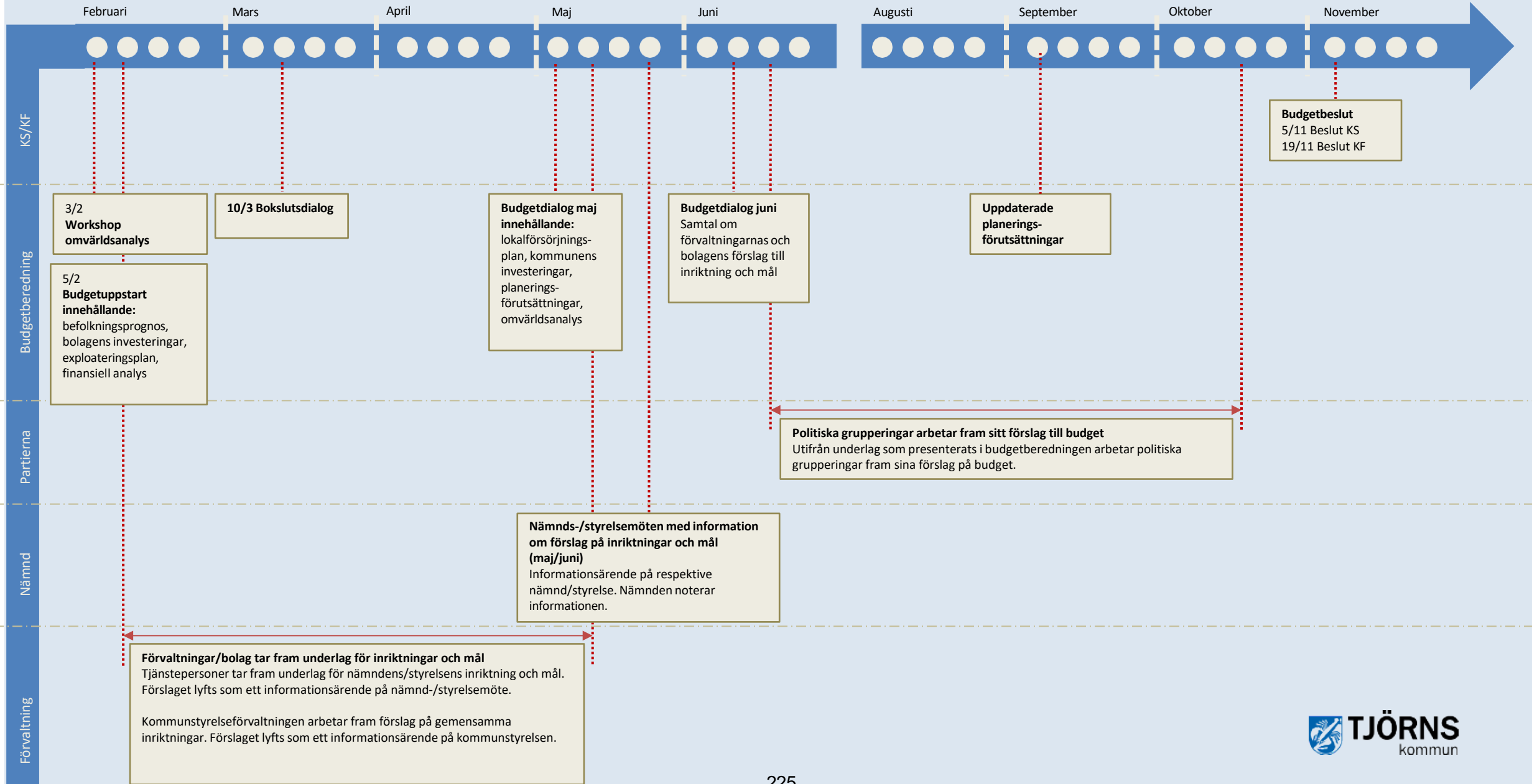
- > Synkning i kommunledning för att säkerställa att:
  - > underlagen inte är i konflikt med varandra
  - > hänsyn tagits till helhetsperspektivet
  - > underlagen är liknande i form (till exempel gällande omfattning och detaljnivå)
- > Dialog i kommunledning sker:
  - > 31 mars (KFG)
  - > 14 april (Koncernledningen)
  - > 28 april (KFG)
- > Förvaltningar och bolags förslag till inriktningar och mål ska presenteras för nämnd/styrelse (maj/juni) samt budgetberedningen (15 juni).
- > Underlagen ska omfatta:
  - > Föreslagen inriktning för nämnd/styrelse
  - > Föreslagna mål för nämnd/styrelse
  - > Bakgrund till varför det är denna inriktning och dessa mål som föreslås (t ex trender och utmaningar, hur går det idag, förändrade behov hos målgrupperna, förändrad lagstiftning etc)

Politikens arbete

– särskilt intensiv under hösten

- > När förvaltningar och bolag presenterat underlag för inriktningar och mål har politiken det mesta av det underlag som de behöver för att kunna arbeta fram ett förslag på budget.
  - > Det som kvarstår för förvaltningen (ekonomiavdelningen) därefter är att överlämna är de uppdaterade planeringsförutsättningarna som kommer i början av september.
- > 2026-10-23 Färdiga budgethandlingar från politiken (inriktningar, mål och ekonomi)
  - > 2026-11-05 Budgetbeslut KS
  - > 2026-11-19 Budgetbeslut KF
  - > 2027-02-28 (senast) Beslut om detaljbudget nämnder och styrelser

Tidplan arbete med budget 2027

Tidplan för budgetarbetet med budget 2028

(budgetår 2, 3 och 4 i mandatperioden)

År 2, 3 och 4 av mandatperioden tar vi fram

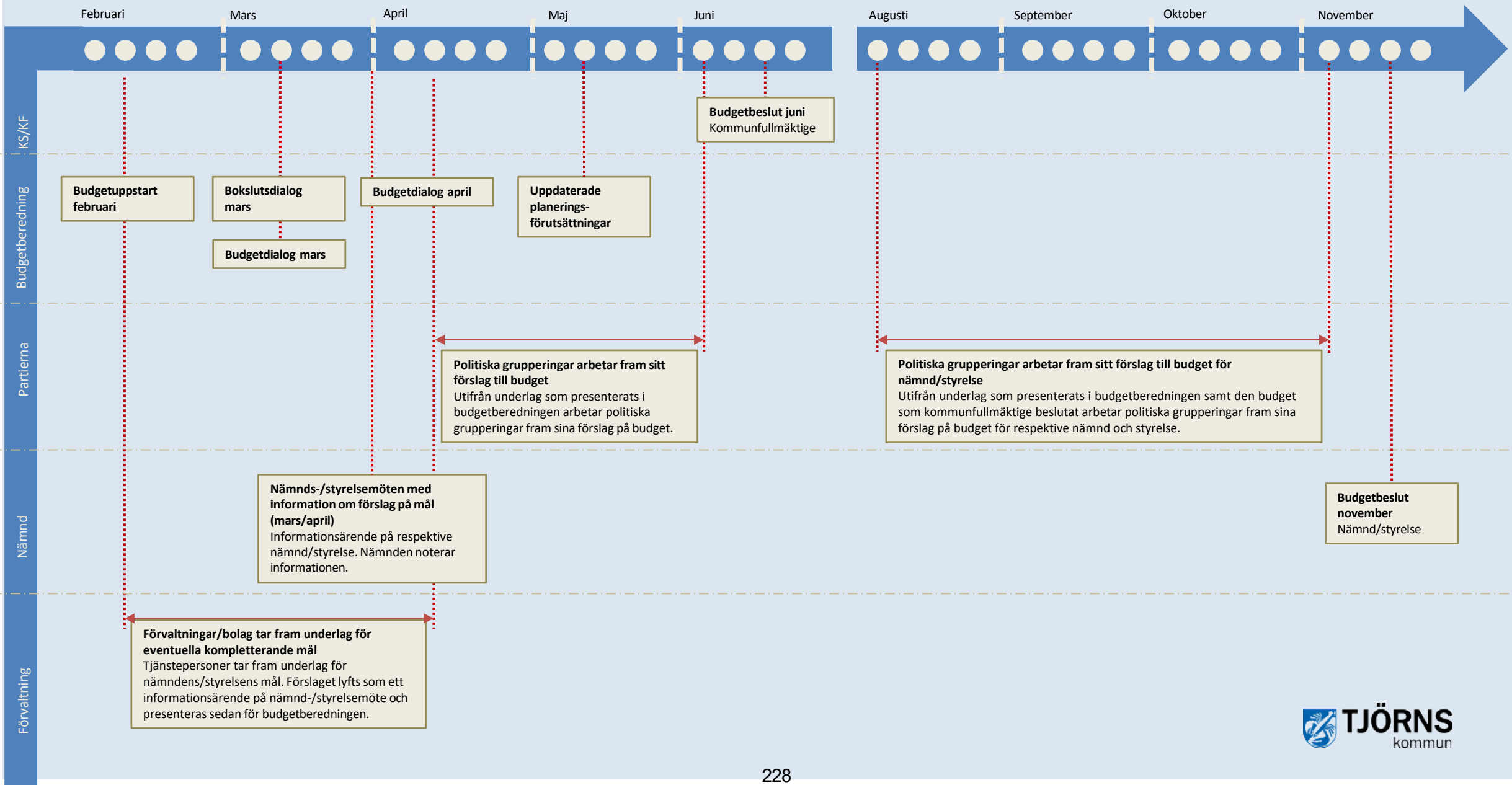
> Nämndens/styrelsens mål

- > Kan lägga till nya mål vid behov under hela mandatperioden
- > Tidsperspektiv 1-3 år beroende på komplexitet
- > Beslutas av kommunfullmäktige

> Uppdrag

- > Kan beslutas av såväl kommunfullmäktige som nämnd/styrelse

Tänkbar tidplan för arbete med budget 2028

Motion om pendelparkering/evenemangsparkering i korsväg Sundsbyvägen - Länsväg 160.

Att minska klimatpåverkan och utnyttja kollektivtrafiken är något som blir alltmer viktigt i dagens samhälle, än större är behovet här på Tjörn där vi har bron som har svårt att svälja den ökade mängden av biltrafik. Dock är det ibland svårt att göra detta då man bor på platser där pendelparkeringar och regelbunden kollektivtrafik inte alltid är lättillgängligt.

Längs med väg 160 går regelbundna bussar till Stenungsund-Kungälv-Göteborg samt till Uddevalla och en pendelparkering placerad vid Sundsby korsväg skulle innebära att dessa lättare går att utnyttja för de som är boende på Mjörn och Hjärteby med omnejd.

Sundsby säteri är också en betydelsefull del av Tjörns historia, men både historiska byggnader, kulturella evenemang och anslutning till vandringsleder. En större parkering i detta område skulle också underlätta för Sundsby säteris populära evenemang, som i dagens läge ofta skapar trafik kaos och inte kan ta emot alla de besökare som önskar komma dit vid till exempel Margaretadag och Höstmarknad. En större parkering i detta område skulle kunna innebära ett sätt att utöka aktiviteterna på säteriet och göra dessa ännu mer attraktiva.

Förslag till beslut:

- Att kommunfullmäktige tar beslut om att utreda möjligheten att anlägga en pendelparkering i Sundsby korsväg i samband med byggnationen av GC- väg utmed länsväg 160.

Emma Lennholm & Göran Hermanson

Motion ställd till Kommunfullmäktige i Tjörns kommun den 26/3–2026

Upphandla anropsstyrd närtrafik till delar av Tjörn som kommer sakna kollektivtrafik från december 2026.

Den 1 december 2026 träder det nya 10-åriga trafikavtalet inom kollektivtrafiken med Västtrafik och Bivab (Buss i Väst AB) i kraft på Tjörn. Det innebär förändringar som är både positiva och negativa för invånarna. Kollektivtrafiken begränsas till områden och tider där underlaget motiverar en regelbunden trafik. Intentionen är att fler skall välja kollektivtrafiken och då framför allt de som pendlar in och ut från Tjörns kommun.

Under den innevarande avtalsperioden har vi på Tjörn haft anropsstyrd närtrafik. Det har inneburit att man vid behov ringt anrop senast en timma före avfärd (enligt tidtabell) och en taxi har då hämtat passagerare vid angiven plats(hållplats) och kört till hållplats där anslutning funnits enligt sträckan/turen. Denna form av kollektivtrafik har då gjort att bussar inte behövts på turen men servicen för invånarna har bibehållits. I det nya avtalet med Västtrafik har anropsstyrd närtrafik tagits bort.

Anropsstyrd närtrafik är en vanlig form av kollektivtrafik som finns och kommer finnas i våra kranskommuner för att serva invånare som bor där linjetrafik saknas. Närtrafiken kör dig som invånare mellan en valfri adress och någon av din kommuns Närtrafikållplatser. Resorna körs inom givna intervaller. Biljettpriset är detsamma som på linjetrafiken inom kommunen/zonen.

Med en intension om att få fler invånare att åka med kollektivtrafiken, så är denna form väl värd att bevara och utöka.

Jag yrkar på att:

Kommunen utreder vad en upphandling av en tilläggstjänst med Västtrafik, för anropsstyrd trafik i samtliga delar av Tjörn som saknar linjetrafik/kollektivtrafik kostar.

Ledamot av Kommunfullmäktige

Anette Johannessen (S)

Granskning av samhällsbyggnads- nämnden

Tjörns kommun 2025

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Shape the future
with confidence

Innehåll

1.	Samlad bedömning	2
1.1	Bedömning utifrån revisionsfrågorna	2
1.2	Slutsatser	3
2.	Inledning	5
2.1	Bakgrund	5
2.2	Syfte och revisionsfrågor	5
2.3	Revisionskriterier	6
2.4	Metod och genomförande	6
3.	Stickprov avseende myndighetsbeslut	7
3.1	Bedömning	8
4.	Iakttagelser från intervjuer och dokumentstudier	10
4.1	Arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning reglerades främst i nämndens delegationsordning	10
4.2	Arbetsordning reglerar nämndens arbete och ärendeberedning	11
4.3	Samverkan mellan nämnd och förvaltning	11
4.4	Bedömning	11
	Bilaga 1. Revisionskriterier	13
	Bilaga 2. Källförteckning	15

1. Samlad bedömning

1.1 Bedömning utifrån revisionsfrågorna

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tjörns kommun har EY genomfört en fördjupad granskning av samhällsbyggnadsnämnden. Granskningens syfte har varit att bedöma om samhällsbyggnadsnämnden hade säkerställt och sedan utövade en tillfredsställande arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning.

Revisionsfrågor	Bedömning
<p>Hade samhällsbyggnadsnämnden säkerställt korrekt beslutsfattande, bland annat genom beslut av behörig funktion och med tillräckligt underlag?</p>	<p>Nej. Beslut i genomfört stickprov är i huvudsak utformade i enlighet med gällande mallar och med tydligt redovisat beslutsunderlag.</p> <p>Nämnden hade dock i drygt hälften av besluten frångått gällande delegationsordning och fattat beslut i ärenden som enligt delegationsordningen varit delegerade till förvaltningen. Vi noterar att det uppges ha funnits en viss otydlighet avseende nämndens delegationsordning vad gäller beslut om avslag på bygglovsansökningar. Vår tolkning är dock att delegationsordningen inte var otydlig i avseendet att förvaltningen fick lov att besluta om avslag på ansökningar om bygglov utan att det skulle tillställas nämnd.</p> <p>Vidare visar granskningen att det inte är tydligt på vilka grunder förvaltningen har lyft delegationsärenden till nämnd. Enligt uppgift har flera ärenden som lyfts till nämnd varit av större vikt eller principiell beskaffenhet, vilket delegationsordningen ger stöd för att lyfta till nämnd. Det går dock inte att spåra i dokumentation för aktuella ärenden att detta är skälet till att ärendet lyfts till nämnd. Andra intervjuade menar att det har funnits ett arbetssätt mellan förvaltning och nämnd som inneburit att fler ärenden har lyfts för beslut i nämnd än vad delegationsordningen föreskrev.</p> <p>Nämnden kan visserligen ta beslut i ärenden som enligt delegationsordning hade kunnat fattas av förvaltning, men då det i granskningen visar sig vara en återkommande företeelse menar vi att det hade varit lämpligt att revidera delegationsordningen i syfte att bättre återspegla nämndens arbetssätt. Alternativt bör det tydliggöras i tjänsteutlåtande och beslut att ärendet är av större vikt eller principiell beskaffenhet.</p> <p>Det finns också brister i dokumentation och motivering i de fall nämnden fattade beslut som gick emot förvaltningens förslag. Nämnden har i flera granskade fall inte på ett tydligt och underbyggt sätt motiverat sin avvikande bedömning. Enligt Förvaltningslagen 32 § ska beslut som påverkar någons situation innehålla en klargörande motivering. Nämndens agerande när de förbisåg förvaltningens avslag och beslutade om bifall utan vidare motivering bidrog enligt vår mening till en otydlighet och försämrade transparens gentemot både förvaltning och medborgare.</p>

<p>Hade samhällsbyggnadsnämnden säkerställt en tydlig arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning?</p>	<p>Nej. Arbets- och ansvarsfördelningen mellan nämnd och förvaltning reglerades i nämndens delegationsordning. I delegationsordningen framgick de ärenden som nämnden hade delegerat samt de ärenden inom vilka beslutanderätten inte kunde delegeras. Fördelningen av ansvar har upplevts tydlig av både representanter från nämnd och förvaltning. Samtidigt tycks det ha funnits ett arbetssätt där fler ärenden har lyfts till nämnd än vad delegationsordningen föreskrev och det är som ovan nämnts inte spårbart varför vissa ärenden lyfts.</p> <p>I granskningen framkommer också olika uppgifter om huruvida ansvaret utifrån delegationsordning faktiskt var tydligt i alla avseenden, främst kopplat till avslag av bygglovsansökningar. Vi menar att delegationsordningen gav förvaltningen lov att besluta om avslag på ansökningar om bygglov. Ändock har flera av dessa ärenden lyfts till nämnd.</p> <p>Av granskningens stickprov av myndighetsbeslut framkommer att nämnden frångick delegationsordningen och beslutade i ärenden som i delegationsordning hade delegerats till förvaltningen, utan att tydligt klargöra varför frågan lyfts till nämnd. I granskningen framkommer också att ansvarsdragningen mellan nämndens styrande och förvaltningens utförande roll i praktiken överträdde vid behandlingen av vissa frågor.</p>
<p>Hade samhällsbyggnadsnämnden säkerställt en tillfredställande samverkan mellan nämnd och förvaltning?</p>	<p>Nej. Samverkan mellan politik och förvaltning bedrevs genom veckovisa möten mellan nämndens ordförande och förvaltningschef där information om verksamhet och ekonomi delades. Samverkan har upplevts fungera bra av intervjuade representanter från både nämnd och förvaltning. Det fanns dock ingen dokumenterad rutin för hur samverkan skulle bedrivas mellan nämnden och förvaltningen. Därtill har avsteg från delegationsordningen gjorts i flera fall utan att det tydligt framgår orsak till det.</p>

1.2 Slutsatser

Vår sammanfattande bedömning är att samhällsbyggnadsnämnden inte hade säkerställt och utövat en tillfredsställande arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning.

Vi grundar vår bedömning på att den dokumenterade processen för arbets- och ansvarsfördelning genom delegationsordning och arbetsordning förvisso tydliggjorde nämnds och förvaltnings respektive ansvar. Det fanns också samverkansforum mellan nämndens ordförande och förvaltning.

Vi noterar däremot att nämnden frångick gällande delegationsordning och fattade beslut i ärenden som var delegerade till förvaltning. Vi noterar att det finns olika förklaringar till vad detta berodde på. Nämnden har också i flera fall brustit i att på ett tydligt och underbyggt sätt motivera sin avvikande bedömning i de fall nämnden fattade beslut som avvek från förvaltningens förslag. Detta bidrog enligt vår mening till en otydlighet och försämrade transparens gentemot både förvaltning och medborgare.

Vidare noterar vi också att det har funnits fall där enstaka nämndsledamöter i viss mån har

rört sig i gränslandet mellan "vad" och "hur"- frågor. Dessa företeelser kan enligt vår mening, trots dokumenterad ansvarsfördelning, bidra till att skapa en otydlighet avseende arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning. Det faktum att förvaltningen utan tydlig dokumenterad motivering har lyft ärenden till nämnd som enligt delegationsordning varit delegerade till förvaltning kan enligt vår mening också bidragit till en otydlig ansvarsfördelning. Vi bedömer dock att eventuella otydligheter som uppstått i roller och ansvar inte har orsakats av otydliga styrdokument.

Slutligen noterar vi att det inte fanns någon dokumenterad rutin för hur samverkan mellan nämnd och förvaltning skulle ske. Rutinmässiga möten hölls endast mellan nämndens ordförande och förvaltningschef.

Då samhällsbyggnadsnämnden sedan 31 augusti 2025 har avvecklats lämnas inga rekommendationer till nämnden. Däremot översänds granskningsrapporten för kännedom till kommunstyrelsen mot bakgrund av att kommunstyrelsen tagit över ansvaret från samhällsbyggnadsnämnden.

Göteborg 16 mars 2026

Karin Knutsson Friberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Fanny Nilsson
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Mikaela Gretzer
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

2. Inledning

2.1 Bakgrund

Under 2025 beslutade kommunfullmäktige, efter beredning av kommunstyrelsen, om en omorganisation i den politiska organisationen i Tjörns kommun. Samhällsbyggnadsnämnden avvecklades och nämndens tidigare ansvarsområden överfördes till kommunstyrelsen per den 1 september 2025. I samband med nämndens avveckling inrättades en ny nämnd, myndighetsnämnden, vilken ansvarar för myndighetsfrågor i de ärenden där kommunstyrelsen utgör part. Därtill uppdrogs kommunstyrelsen att i övrigt fatta de beslut som krävs för nämndorganisationens genomförande.

Innan beslutet om avveckling anlät kommunstyrelsens arbetsutskott en extern konsult för att identifiera åtgärder och förhållningssätt som kunde möjliggöra effektivare och ändamålsenliga politiska processer för samhällsbyggnadsnämnden och dess förvaltning. Rapportens slutsatser belyste utmanande förutsättningar inom samhällsbyggnadsnämnden och dess förvaltning.

Revisionen ska enligt kommunallagen och God revisionsred årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Enligt kommunallagen ansvarar nämnder för att verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt.

Revisionen har bedömt det som väsentligt att genomföra en fördjupad granskning av samhällsbyggnadsnämnden och dess arbets- och ansvarsfördelning under den del av 2025 som nämnden var verksam. Detta för att ge revisorerna tillräckligt underlag inför ansvarsprövningen.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om samhällsbyggnadsnämnden hade säkerställt och sedan utövade en tillfredställande arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning.

Granskningen syftar inte till att ta ställning i frågan om avvecklingen av samhällsbyggnadsnämnden. Granskningen avgränsas till att avse nämndens arbete under den del av 2025 som nämnden var verksam.

Granskningen inriktas på följande revisionsfrågor:

- ▶ Hade samhällsbyggnadsnämnden säkerställt korrekt beslutsfattande, bland annat genom beslut av behörig funktion och med tillräckligt underlag?
- ▶ Hade samhällsbyggnadsnämnden säkerställt en tydlig arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning?
- ▶ Hade samhällsbyggnadsnämnden säkerställt en tillfredställande samverkan mellan nämnd och förvaltning?

2.3 Revisionskriterier

Revisionskriterier avser bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna i denna granskning utgörs av:

- ▶ Kommunallag (2017:725) om styrelses och nämnders ansvar
- ▶ Förvaltningslagen (2017:900) om motivering av beslut
- ▶ Reglemente för samhällsbyggnadsnämnden
- ▶ Allmän stadga för kommunstyrelsen och nämnder i Tjörns kommun
- ▶ Delegationsbestämmelser samhällsbyggnadsnämnden

Revisionskriterierna beskrivs i bilaga 1.

2.4 Metod och genomförande

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, intervjuer och stickprov. Samtliga intervjuade har getts möjlighet att sakfelskontrollera rapporten. Källförteckning framgår av bilaga 2.

Stickprovet har genomförts på 15 myndighetsbeslut. Stickprovet har syftat till att kontrollera tillämpning av rutiner och delegation kopplat till handläggningen av de valda myndighetsärendena. Stickprovet syftar inte till att bedöma beslutet i sig. Stickprovet har genomförts gentemot på förhand uppsatta kontrollpunkter. En utförligare beskrivning av stickprovet och dess kontrollpunkterna framgår i kapitel 3 i rapporten.

3. Stickprov avseende myndighetsbeslut

Inom ramen för granskningen har stickprov av myndighetsbeslut genomförts. Totalt har femton myndighetsbeslut fattade under 2025 valts ut genom ett strategiskt urval. Urvalet resulterade i att tio beslut fattade av nämnd och fem beslut fattade på delegation av förvaltning granskats.

Stickprovet har syftat till att kontrollera tillämpning av rutiner och delegation kopplat till handläggningen av de valda myndighetsärendena. Stickprovet syftar inte till att bedöma beslutet i sig.

De valda myndighetsbesluten har kontrollerats gentemot följande kontrollpunkter:

- ▶ Har beslut utformats i enlighet med gällande mallar?
- ▶ Finns underlag till beslut tydligt redovisat?
- ▶ Har beslutet fattats med följsamhet till delegationsordning?
- ▶ Har nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag?
- ▶ Finns tydlig motivering och underlag i de fall nämndens beslut går emot förvaltningens förslag?

I nedan tabell redovisas resultatet av stickprovet.

	Kontrollpunkter				
	Har beslut utformats i enlighet med gällande mallar?	Finns underlag till beslut tydligt redovisat?	Har beslut fattats med följsamhet till delegationsordning?	Har nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag?	Finns tydlig motivering i de fall nämndens beslut går emot förvaltningens förslag?
Nämndbeslut 1	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Nämndbeslut 2	Ja	Ja	Nej*	Nej	Nej
Nämndbeslut 3	Ej granskat	Ja	Ja	Ja	ET
Nämndbeslut 4	Ja	Ja	Nej	Ja	ET
Nämndbeslut 5	Ja	Ja	Nej	Ja	ET
Nämndbeslut 6	Ja	Ja	Nej	Ja	ET
Nämndbeslut 7	Delvis	Ja	Nej*	Nej	Ja
Nämndbeslut 8	Ja	Ja	Nej*	Nej	Ja
Nämndbeslut 9	Delvis	Ja	Nej*	Nej	Nej
Nämndbeslut 10	Delvis	Ja	Nej	Ja	ET
Delegationsbeslut 1	Ja	Ja	Ja	ET	ET
Delegationsbeslut 2	Ja	Ja	Ja	ET	ET
Delegationsbeslut 3	Ja	Ja	Ja	ET	ET
Delegationsbeslut 4	Ja	Ja	Ja	ET	ET
Delegationsbeslut 5	Ja	Ja	Ja	ET	ET

Ej granskat = Beslut är enligt uppgift utformat utifrån en kombination av två standardmallar från ärendehanteringssystemet. Beslutet innehåller element från båda mallarna varpå vi inte tar ställning i frågan om beslutet är utformat enligt mall.

ET = Ej tillämpligt

Nej* = Det uppges ha funnits en viss otydlighet avseende delegationen på dessa ärenden då de rör förslag på avslag i bygglovsärenden. I delegationsordningen framgår följande delegation till förvaltningschef: "Bifalla ansökan om bygglov för att uppföra byggnad med rätt att avslå ansökan".

Stickprovet visar att:

- ▶ Beslut har i huvudsak utformats enligt gällande mallar. I tre fall noteras att det i beslut saknas information om planförutsättningar och ärendebeskrivning.
- ▶ I samtliga beslut finns beslutsunderlag tydligt redovisat.
- ▶ Nämnden har i åtta av tio stickprov av nämndbeslut frångått gällande delegationsordning och fattat beslut i ärenden som varit delegerade till förvaltning.
- ▶ Fyra av dessa åtta stickprov rör bygglovsärenden där nämndens beslut avser en ändring från förvaltningens förslag om avslag till att i stället besluta om bifall. Enligt uppgift kan delegationsordningen ha uppfattats som otydlig huruvida dessa ärenden skulle beslutas av nämnd eller på delegation. Vår tolkning är dock att delegationsordningen inte var otydlig.
- ▶ Det är inte tydligt på vilka grunder förvaltningen har lyft ärenden till nämnd som enligt delegationsordning har varit delegerade till förvaltningen. I delegationsordningen framgår att "delegat ska hänskjuta ärenden av större vikt eller principiell beskaffenhet till nämnd". Enligt uppgift har flera granskade ärenden som lyfts till nämnd varit av större vikt eller principiell beskaffenhet. Det går dock inte att spåra i ärendedokumentation att så är fallet och att det är anledningen till att ärendet lyfts. Enligt andra intervjuade tycks det ha funnits ett arbetssätt mellan förvaltning och nämnd som inneburit att fler ärenden har lyfts av förvaltningen för beslut i nämnd än vad delegationsordningen föreskrev.
- ▶ I fem av tio stickprov av nämndbeslut har nämnden fattat ett annat beslut än förvaltningens förslag. I tre av dessa fem fall finns ingen tydlig och underbyggd motivering till ändringen av beslutet.

3.1 Bedömning

Vi bedömer att samhällsbyggnadsnämnden inte hade säkerställt korrekt beslutsfattande.

Nämndens delegationsordning reglerar arbets- och ansvarsfördelningen mellan nämnd och förvaltning. I delegationsordningen framgår de ärenden som nämnden har delegerat samt de ärenden inom vilka beslutanderätten inte kan delegeras.

Vår bedömning grundar sig på att beslut i genomfört stickprov visserligen i huvudsak är utformade i enlighet med gällande mallar och med tydligt redovisat beslutsunderlag. Nämnden har dock i drygt hälften av de femton besluten frångått gällande delegationsordning och fattat beslut i ärenden som varit delegerade till förvaltningen. Vi noterar att det uppges ha funnits en viss otydlighet avseende nämndens delegationsordning. Vår tolkning är dock att delegationsordningen gav förvaltningen lov att avslå ansökningar om bygglov. I de fall vi bortser från dessa ärenden har nämnden ändå i fyra av tio granskade nämndbeslut frångått delegationsordningen. Det är heller inte tydligt på vilka grunder förvaltningen har lyft delegationsärenden till nämnd. Vi noterar att det i delegationsordningen framgår att delegat ska hänskjuta ärenden av större vikt eller principiell beskaffenhet till nämnd. Enligt uppgift har flera granskade ärenden som lyfts till nämnd varit av större vikt eller principiell beskaffenhet. Det går dock inte att spåra i

dokumentation att så är fallet och att det är anledningen till att ärendet lyfts.

Det står visserligen inom nämndens befogenheter att ta beslut i ärenden som enligt delegationsordning hade kunnat fattas av förvaltning, men då det i granskningen visar sig vara en återkommande företeelse menar vi att det hade varit lämpligt att revidera delegationsordningen i syfte att bättre återspegla nämndens arbetsätt. I granskningen framkommer att nämnd eller förvaltning inte hade initierat en revidering av delegationsordning. Alternativt bör det tydliggöras i tjänsteutlåtande och beslut att ärendet är av större vikt eller principiell beskaffenhet.

I hälften av nämndens beslut har nämnden också frångått förvaltningens förslag till beslut. I tre av dessa fall har nämnden inte på ett tydligt och underbyggt sätt motiverat sin avvikande bedömning. Olika typer av beslut är enligt vår mening olika lämpade att fattas av nämnd eller på delegation. Beslut om bygglov är en typ av beslut som enligt vår tolkning av delegationsordning ska fattas av förvaltning. Detta är vanligt i kommuner då beslut om bygglov ofta kräver tekniskt kunnande, tjänstemannaöverväganden och tydliga motiveringar för att säkra transparensen och trovärdigheten gentemot den sökande. Stickprov visar att nämnden i flera fall har fattat beslut i bygglovsärenden.

När nämnden har frångått förvaltningens förslag på beslut har den i flera fall inte heller på ett tydligt och underbyggt sätt motiverat sin avvikande bedömning. Enligt Förvaltningslagen 32 § ska beslut som påverkar någons situation innehålla en klagörande motivering. Nämndens agerande när de förbisåg förvaltningens avslag och beslutade om bifall utan vidare motivering bidrog enligt vår mening till en otydlighet och försämrad transparens gentemot både förvaltning och medborgare. Vi noterar också att nämnden inte heller hade initierat en revidering av styrdokument eller riktlinjer i syfte att tydligare styra förvaltningen i nämndens viljeriktning.

4. Iakttagelser från intervjuer och dokumentstudier

4.1 Arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning reglerades främst i nämndens delegationsordning

Regler om delegering av ärenden inom en nämnds ansvarsområde framgår i kommunallagen. Bestämmelserna ger nämnder möjlighet att delegera sin beslutanderätt. Nämnden avgör själv i vilken utsträckning de vill använda sig av sin delegeringsrätt och bestämmer vilka ärenden som ska delegeras och till vem. Nämnden får delegera beslutanderätten till ett presidium, ett utskott, en ledamot, en ersättare eller en automatiserad beslutsfunktion i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta. Väsentligt är att delegeringsmöjligheten inte används på ett sådant sätt att nämnden fråntar sig ledningen av och ansvaret för de principiellt viktiga frågorna.

I samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning beslutad 2024 framgick de beslut som hade delegerats till annan part än nämnd, i huvudsak till förvaltningschef. I delegationsordningen framgick också de ärenden inom vilka beslutanderätten inte kunde delegeras.

I intervjuer framgår att ansvarsfördelningen mellan nämnd och förvaltning i huvudsak reglerades av nämndens delegationsordning. Det fanns inga andra dokumenterade rollbeskrivningar eller rutiner som reglerade ansvar mellan nämnd och förvaltning. Ansvarsfördelningen och delegationsordningen upplevdes av de intervjuade som tydlig i sin utformning. Delegationsordningen tydliggjorde förvaltningschefens ansvar samt även vilka beslut förvaltningschef hade rätt att vidaredelegera till avdelningschefer.

I intervju framgår vidare att nämnden bröt mot delegationsordningen när nämnden fattat beslut i ärenden som enligt delegationsordning skulle ha fattats av förvaltningen. Dessa intervjuuppgifter bekräftas av iakttagelser i genomfört stickprov.

De intervjuade uppger vidare att det också funnits enstaka fall där enskilda nämndsledamöter i viss utsträckning frångick sin styrande roll och närmade sig förvaltningens utförande roll i specifika frågor. Det uppges ha stört både nämndens och förvaltningens arbete. Denna företeelse omnämns också i den konsultrapport som lades fram under början av 2025. Det framgår inte i intervjuer att någon särskild åtgärd vidtogs för att komma till rätta med beteendet.

Dessa exempel på avsteg från rollbeskrivningar uppges dock inte vara företeelser som orsakats av otydlighet i dokumenterad ansvarsfördelning.

4.2 Arbetsordning reglerar nämndens arbete och ärendeberedning

Samhällsbyggnadsnämndens arbetsordning innehöll bland annat bestämmelser om hur ärenden skulle beredas, beredningsgrupp samt reglering om ledamöternas initiativrätt.

I arbetsordningen framgick att det inom nämnden skulle finnas en beredningsgrupp, även kallad presidieutskott, bestående av nämndens ordförande, förste vice-, samt andre vice ordförande. Samhällsbyggnadsnämndens presidieutskott beredde samtliga nämndens ärenden.¹

I intervjuer framgår att det fanns en rutin där presidiet tillsammans med verksamhetschef träffades inför varje sammanträde för att bereda aktuella ärenden. Hela presidiet var dock inte alltid närvarande. Från intervju framgår att de ståndpunkter som diskuterades och delades på beredningsmötena inte alltid var densamma när beslut sedan fattades i frågan under nämndsammanträdet. Det uppges också ha funnits tillfällen då ledamöter i nämnden initierade ärenden på nämndsammanträden utan föreliggande skriftlig anmälan och beredning. Dessa företeelser uppges i enstaka fall ha lett till förseningar i processer och beslut vilket kan ha påverkat förvaltningens arbete med den aktuella frågan. De intervjuade uppger dock att den främsta konsekvensen var att den politiska processen och beslutsgången kunde upplevas rörig från förvaltningens perspektiv.

4.3 Samverkan mellan nämnd och förvaltning

De intervjuade uppger att organiserad samverkan mellan politik och förvaltning skedde genom veckovisa möten mellan ordföranden i samhällsbyggnadsnämnden och förvaltningschef. På mötena delade förvaltningschef information om både ekonomi och aktuella frågor inom verksamheten.

Från intervju framgår att samverkan mellan nämnd och förvaltning fungerade bra. De intervjuade uppger också att tjänstepersoner från förvaltningen vid flera tillfällen deltog på nämndmöten för att informera om olika sakfrågor.

Det fanns ingen fastställd dokumenterad rutin för hur samverkan mellan nämnd och förvaltning bedrevs.

4.4 Bedömning

Vi bedömer att samhällsbyggnadsnämnden inte hade säkerställt en tydlig arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning.

Dokumenterad arbets- och ansvarsfördelningen mellan nämnd och förvaltning framgick i nämndens delegationsordning. I delegationsordningen framgick de ärenden som nämnden delegerat samt de ärenden inom vilka beslutanderätten inte kunde delegeras. Den dokumenterade fördelningen av ansvar har upplevts tydlig av både representanter från nämnd och förvaltning. Granskningens stickprov visar dock att nämnden har gjort avsteg från gällande delegationsordning samt att ansvarsfördelningen mellan nämndens beslutande och förvaltningens utförande roll i praktiken har frångåtts vid behandling av vissa frågor.

---

¹ Med undantag för ärenden som VA-utskottet ska bereda.

Vi bedömer att samhällsbyggnadsnämnden inte hade säkerställt en tillfredställande samverkan mellan nämnd och förvaltning.

Samverkan mellan nämnd och förvaltning skedde i första hand genom veckovisa möten mellan nämndens ordförande och förvaltningschef på vilka information om verksamhet och ekonomi delades. Förvaltningen deltog på nämndsammanträden och informerade nämnden om olika sakfrågor med jämna mellanrum. Det fanns ingen fastställd dokumenterad rutin för hur samverkan mellan nämnden och förvaltning bedrevs. Därtill har avsteg från delegationsordningen gjorts i flera fall utan att det tydligt framgår orsak till det.

Bilaga 1. Revisionskriterier

Kommunallag (2017:725) om styrelses och nämnders ansvar

Av 6 kap. 6 § KL framgår att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

Förvaltningslag (2017:900)

I förvaltningslagen 32 § framgår att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klagande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Reglemente för samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör de uppgifter som enligt lag eller annan författning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet; dock med undantag för planläggning som ankommer på kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvaret för tillstånd, dispenser eller tillsyn inom miljöbalkens område som överförts till kommunen från länsstyrelsen eller annan statlig myndighet.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör de uppgifter som enligt lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag ankommer på kommun.

Allmän stadga för kommunstyrelsen och nämnder i Tjörns kommun

Nämnd ska med uppmärksamhet främja och följa utvecklingen i de frågor som ingår i nämndens verksamhetsområde, ta de initiativ och framlägga de förslag som nämnden finner påkallade.

Nämnd ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Delegationsbestämmelser samhällsbyggnadsnämnden

Nämnden får delegera beslutanderätten till ett presidium, ett utskott, en ledamot, en ersättare eller en automatiserad beslutsfunktion i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta enligt 7 kap. 5–8 §§. Väsentligt är att delegeringsmöjligheten inte används på ett sådant sätt att nämnden avhänder sig ledningen av och ansvaret för de principiellt viktiga frågorna.

Beslutanderätt kan inte delegeras när det gäller:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller

5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Beslutanderätten får inte heller delegeras till en automatiserad beslutsfunktion när det gäller ärenden där beslut överklagas enligt bestämmelserna i KL 13 kapitel, ärenden där beslut enligt lag eller annan författning inte får överklagas, ärenden om upphandling eller ärenden om valfrihetssystem.

I huvudsak gäller samma formregler för delegationsbeslut som för nämndbeslut. Detta innebär att det alltid måste finnas någon form av skriftlig dokumentation. Detta är även en förutsättning för återrapportering till nämnden. Som minimikrav ska den skriftliga dokumentationen över ett delegationsbeslut innehålla uppgift om:

- vem som fattat beslutet,
- när och vilket beslut som fattats, samt
- vad beslutet avser.

Bilaga 2. Källförteckning

Intervjuer

- ▶ Tidigare ordförande i samhällsbyggnadsnämnden, 2026-01-23
- ▶ Tidigare förvaltningschef i samhällsbyggnadsförvaltningen, 2026-01-14
- ▶ Kommundirektör, 2026-02-04
- ▶ Kommunstyrelsens ordförande, 2026-02-06

Dokument

- ▶ Reglemente samhällsbyggnadsnämnden
- ▶ Detaljbudget för samhällsbyggnadsnämnden 2025
- ▶ Samhällsbyggnadsnämndens arbetsordning
- ▶ Samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning
- ▶ Mallar för myndighetsbeslut
- ▶ 10 nämndbeslut inkl. beslutsunderlag 2025
- ▶ 5 delegationsbeslut inkl. beslutsunderlag 2025

2026-03-16

Kommunrevisionen

Till:

För kännedom till Kommunstyrelsen

För kännedom till Kommunfullmäktige

Följebrev till granskning av samhällsbyggnadsnämnden 2025

EY har på uppdrag av kommunrevisionen genomfört en granskning av samhällsbyggnadsnämnden. Syftet med granskningen har varit att bedöma om samhällsbyggnadsnämnden hade säkerställt och sedan utövade en tillfredställande arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning.

Den sammanfattande bedömningen är att samhällsbyggnadsnämnden inte hade säkerställt och utövat en tillfredsställande arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning.

Bedömningen grundas på att den dokumenterade processen för arbets- och ansvarsfördelning genom delegationsordning och arbetsordning förvisso tydliggjorde nämnds och förvaltnings respektive ansvar. Vi noterar att det har funnits fall där enstaka nämndsledamöter i viss mån har rört sig i gränslandet mellan "vad" och "hur"- frågor. Dessa företeelser kan enligt vår mening, trots dokumenterad ansvarsfördelning, bidra till att skapa en otydlighet avseende arbets- och ansvarsfördelning mellan nämnd och förvaltning. Granskningen visar också att förvaltningen utan tydlig dokumenterad motivering har lyft ärenden till nämnd som enligt delegationsordning varit delegerade till förvaltning. Detta kan enligt vår mening också bidragit till en otydlig ansvarsfördelning. Slutligen fanns det inte någon dokumenterad rutin för hur samverkan mellan nämnd och förvaltning skulle ske. Rutinmässiga möten hölls endast mellan nämndens ordförande och förvaltningschef.

Då samhällsbyggnadsnämnden sedan 31 augusti 2025 har avvecklats lämnas inga rekommendationer till nämnden. Däremot översänds granskningsrapporten för kännedom till kommunstyrelsen mot bakgrund av att kommunstyrelsen tagit över ansvaret från samhällsbyggnadsnämnden.

2026-03-16

Dnr -

För kommunens revisorer

Anders Forsman

Ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ANDERS FORSMAN

Undertecknare

Serienummer: 69c5f5b6bc051d[...]419adeb0bc8cb

IP: 81.230.xxx.xxx

2026-03-17 11:10:23 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

ÅRSREDOVISNING

FÖR

SOLTAK AB

Org.nr 556939 - 1187

Styrelsen och verkställande direktören får härmed avlämna årsredovisning för
räkenskapsåret 2025-01-01 – 2025-12-31

Innehåll	Sida
- Förvaltningsberättelse	2
- Resultaträkning	8
- Balansräkning	9
- Noter	12
- Underskrifter	18

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE SOLTAK AB

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Styrelsen och verkställande direktören för SOLTAK AB, org.nr 556939 - 1187, får härmed avge årsredovisning för år 2025. Bolaget etablerades år 2013.

SOLTAK AB ägs till 25 % vardera av Kungälv kommun, Stenungsund kommun, Lilla Edets kommun samt Tjörns kommun.

VERKSAMHET

SOLTAK AB:s vision och affärsidé

SOLTAK AB skall vara det självklara valet inom administrativa tjänster.

Kommunernas administrativa tjänster är SOLTAK AB:s kärnverksamhet. Genom samverkan, gemensamma processer, enhetliga system och kompetenta medarbetare får ägarkommunerna mer värde för pengarna. "Samverkan för effektivare tjänster!"

Bolagets värdeord

De tre värdeorden Engagemang–Kompetens–Tillsammans definierar och sätter grunden till hur bolaget uppfattas. De skall genomsyra bolagets vardag, alla medarbetare och allt bolaget gör på alla nivåer för att skapa trovärdighet, stärka vi-känslan och bolagets varumärke.

Organisation och tjänster

Bolagets leverans av tjänster till kunderna är organiserad i fyra verksamhetsområden – ekonomitjänster, lönetjänster, IT-tjänster samt projekt och innovation för tillkommande uppdrag. Bolagets ekonomifunktion och affärsstöd utgör ansvarsområden som stödjer verksamheten.

Verksamhetsområde Ekonomi

Inom verksamhetsområde Ekonomi hanteras tre huvudfunktioner – leverantörsreskontra, kundreskontra och kassafunktioner. Affärsområdet består också utav systemförvaltare för ekonomisystemet UNIT4 ERP, ett modernt ekonomisystem, vilket bolaget äger och förvaltar.

Verksamhetsområde Lön

Verksamhetsområde Lön ansvarar för löneadministration vilket omfattar utbetalningar och administration av löner, arvode och ersättningar för mer än 12 000 personer. Affärsområdet består också av pensionshandläggare samt systemförvaltare för lönesystemet Personec P, ett modernt lönesystem, vilket bolaget äger och förvaltar.

Verksamhetsområde IT

Verksamhetsområde IT svarar för drift och support av de samverkande kommunernas centrala IT-miljöer, verksamhetssystem och applikationer. Totalt hanterar bolaget 450 till 500 IT-system, varav över 200 är olika verksamhetssystem.

Verksamhetsområde Projekt och Innovation

Verksamhetsområde Projekt och Innovation hanterar verksamhetsprojekt och tillkommande uppdrag.

Företagets säte är Kungälv.

Flerårsjämförelse*

	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	230 913 774	209 809 015	218 542 981	182 628 121	169 084 194
Res. efter finansiella poster	1 544 254	97 215	1 127 895	2 615 939	3 088 434
Res. i % av nettoomsättningen	0,67	0,05	0,52	1,43	1,83
Balansomslutning	101 022 732	105 401 097	144 622 621	130 763 639	148 527 280
Soliditet (%)	19,9	17,9	13,0	13,7	10,8
Kassalikviditet (%)	134,9	168,9	172,5	243,9	224,3

*Definitioner av nyckeltal, se noter

RESULTAT

Bolagets resultat efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till ett överskott på 1 544 KSEK (97 KSEK år 2024.)

Bolagets resultat visar med sitt överskott ett resultat som ligger bättre än det budgeterade resultatet. Bolaget har under året haft ökade volymer inom vissa tjänster. Detta i kombination med ett lägre kostnadsutfall inom vissa poster, har gjort det möjligt att justera ner priset på ett antal av bolagets tjänster under innevarande år. Detta har skett inom verksamhetsområdena ekonomi, lön samt IT.

Bolaget agerar inköpscentral för sina partnerkommuner avseende IT-utrustning, vilket förklarar en del av omsättningsökningen mellan 2024 och 2025.

Investeringar

Bolagets investeringar har uppgått till 7 309 KSEK.

Årets investeringar ligger totalt sett något lägre än budget. Hårdvaruinköpen ligger på en något högre nivå än budgeterat.

De materiella investeringarna under året uppgår till sammanlagt 7 168 KSEK och avser främst nätverksutrustning.

FINANSIELL STÄLLNING OCH LIKVIDITET

Finansiering av bolaget har skett genom månatlig fakturering i efterskott till de fyra samverkande kommunerna. Faktureringen är baserad på köpta tjänster i kombination med bolagets antagna finansieringsmodell. Finansiering av bolagets investeringar har skett genom upplåning via Kommuninvest AB, med kommunala borgensutfästelser som säkerhet.

Risker**Finansiella risker**

Bolagets tillgångar är till 19,9 % finansierade av eget kapital och resterande del med lånat kapital. Bolaget har därför hög exponering vad gäller ränteförändringar. Risken elimineras dock av att bolaget har en god likviditet och på det sättet kan hantera eventuella ränteförändringar.

Bolaget har totalt 31 000 KSEK i lån. Lånen upptagna med fast ränta med löptider mellan ett och två år. Under året har återbetalning av lån gjorts med 12 900 KSEK.

Övriga risker

Bolaget skall driva förändringar mot gemensamma system, processer och lösningar. Kommunernas möjligheter och förmåga till samordnad förändring är avgörande för bolagets förmåga att leverera mervärde och ökad produktivitet.

ORGANISATION OCH PERSONAL

Kompetenshöjning och personalomsättning

SOLTAK AB har haft en personalomsättning 4 % 2025 (14 % 2024).

Bolaget har 116 anställda per 2025-12-31. Fördelningen är 61 kvinnor och 55 män. Fyra av de anställda är anställda med lönebidrag.

Sjukfrånvaron har minskat till 4,5% jämfört med 2024 då sjukfrånvaron 6,4%. (2023: 5,3 %).

Av detta var långtidssjukskrivningen 2025 37,7% jämfört med 2024 58,6 % (2023: 47 %).

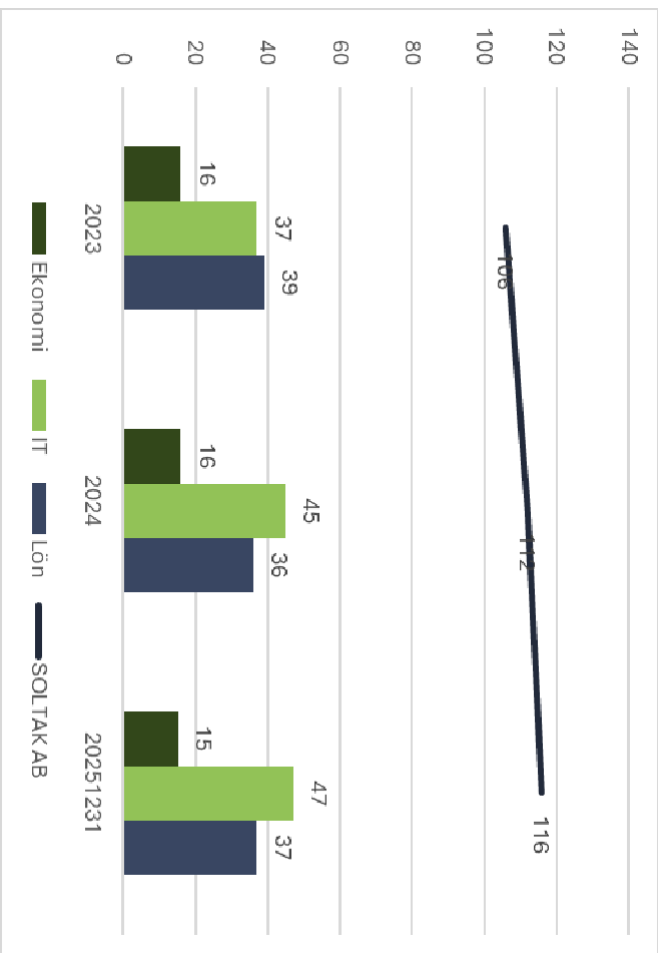
Korttidssjukfrånvaron under året var 2,8%, målet för året var att nå under 2,5% korttidssjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron bland männen låg på 3,3 %. Sjukfrånvaron bland kvinnorna på 5,6%. Minskningen i år beror bland annat på färre långtidssjukskrivningar där personerna varit frånvarande på heltid.

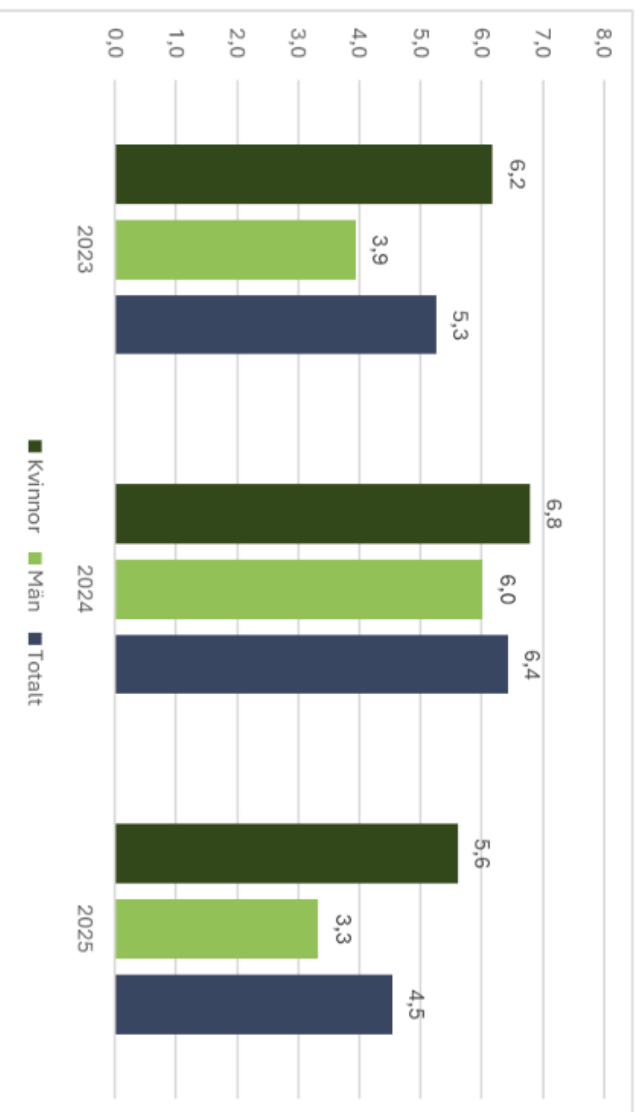
Rekrytering

- SOLTAK AB har haft 3 annonser på offentligjobb.se.
- Drygt 300 ansökningar har kommit in via offentligjobb.se och runt 70 spontanansökning.
- Rekrytering har även skett via spontanansökningar, och anställningar efter LIA perioder.

Antal anställda 2023-12-31, 2024-12-31 samt 2025-12-31

Sjukfrånvaro i %

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

2025 var bolagets första hela verksamhetsår i de nya lokalerna på Kongahälla Center. Bolaget kan konstatera att effekten av nya lokaler har varit till gagn för verksamheten. En ökad trivsel, mer närvaro på kontoret och nöjdare personal.

Säkerhet och digitalisering har under året fortsatt varit i fortsatt fokus. Samarbetet inom säkerhet tillsammans med kommunerna sker i olika forum och utvecklas löpande gemensamt i dialog och samverkan. I bolagets strategiska plan är säkerhet och digitalisering fortsatta fokusområden för att möta den omvärld som bolaget och verksamheten idag verkar inom.

Inom verksamhetsområde Lön har en större upphandling skett gällande lön- och bemanningssystem. Ett system som används av samtliga medarbetare i ägarkommunernas olika verksamheter. Arbetet har drivits framgångsrikt tillsammans med hjälp av en styrgrupp och fokusgrupper med representanter både från SOLTAK AB och från samtliga ägarkommuner. Avtal skrevs under december månad och implementation påbörjas under 2026.

En extern genomlysning med fokus på bolagets effektivitet, kostnad och kvalitet har pågått under året. Ett steg i att stärka bolaget, bolagsstyrningen och vidareutveckla den samverkan som bolaget har med ägarkommunerna och deras olika verksamheter.

Bolagets leveranser av tjänster inom verksamhetsområde IT har ökat under året genom att en av ägarkommunerna åter valt att införskaffa sitt behov av skoldatorer via bolaget, vilket ger ytterligare skalfördelar och samordningsvinster.

Inom verksamhetsområde Ekonomi har arbete startat med att få in ytterligare ett kommunalt bolag som användare i bolagets leverans av affärssystem till ägarkommunerna. Under året har en upphandling av banktjänster genomförts och förberedelser gjorts inför förändringen av leveransen inom verksamhetsområde Ekonomi till molntjänster.

Arbetet med förankringen av bolagets tre värdeord Engagemang – Kompetens – Tillsammans hos alla medarbetare har fortgått under året. Värdeorden skall genomsyra bolagets vardag, alla medarbetare och allt bolaget gör på alla nivåer för att skapa trovärdighet, stärka vi-känslan och bolagets varumärke. Arbetet med att förankra de tre värdeorden är ett löpande arbete över lång tid.

Bolaget har under året fortsatt arbetet med att bli en attraktiv arbetsgivare. Ett digitalt verktyg för pulsmätning i realtid av temperaturen i organisationen finns sedan tidigare. Mätverktyget utvecklas löpande, ger möjlighet att se förändringar och vid behov snabbt kunna vidta åtgärder, samt se effekterna av dessa.

En användarundersökning har genomförts under november månad med en användarnöjdhet i nivå med eller bättre än föregående år. Användarundersökningar har genomförts sedan 2019.

Bolaget har under året fortsatt vara en aktiv del av olika utvecklingsprojekt inom Internet of Things (IoT), Artificiell Intelligens (AI), beslutsstöd och integrationer. Ett arbete tillsammans med ägarkommunerna som över tid skapar förutsättningar och ger möjligheter till en fortsatt vidareutveckling av befintliga tjänster och att erbjuda nya tillkommande tjänster. I bägge fall till stor nytta och mervärde för samtliga ägarkommuner. I detta arbete har bolaget varit representant även på nationell nivå då de initiativ som tagits och genomförts tillsammans med ägarkommunerna och deras verksamheter gett ringar på vattnet.

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

FRAMTIDA UTVECKLING

SOLTAK AB:s fokus framåt är att fullfölja de uppdrag bolaget fått från kommunerna. Arbetet med ständig förbättring för att vidareutveckla verksamheten och de tjänster bolaget levererar fortsätter.

SOLTAK AB är en naturlig arena för kommunal samverkan och vi ser många verksamhetsområden som skulle kunna samordnas inom ramen för SOLTAK AB. Samtliga befintliga samarbetsområden har utvecklats mycket väl.

SOLTAK AB är ett erkänt starkt bolag redo att utöka samarbetet och verksamheten med fler tjänster till befintliga kundkommuner, fler samarbetsområden och fler kundkommuner.

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

Förändringar i eget kapital

	Aktiekapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	70 000	17 274 433	147 241	17 491 675
Resultatdisposition enl. beslut av årsstämma		147 241	-147 241	0
Årets vinst			12 174	12 174
Belopp vid årets utgång	70 000	17 421 675	12 174	17 503 849

Villkorat aktieägarlsskott uppgår till 6 000 000 kr (föregående år 6 000 000 kr).

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Förslag till disposition av bolagets vinst

Till årsstämmans förfogande står	
balanserad vinst	17 421 675
Årets vinst	<u>12 174</u>
	17 433 849
Styrelsen föreslår att	
i ny räkning överföres	<u>17 433 849</u>
	17 433 849

Beträffande bolagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

RESULTATRÄKNING

		2025	2024
	Not		
Rörelsens intäkter m.m.			
Nettoomsättning	2,3	230 913 774	209 809 015
Övriga rörelseintäkter		<u>773 695</u>	<u>754 746</u>
		231 687 469	210 563 761
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	4,5,6	-136 637 157	-123 021 947
Personalkostnader	7	-84 786 053	-81 710 826
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		<u>-8 895 310</u>	<u>-6 473 577</u>
		-230 318 520	-211 206 350
Rörelseresultat		1 368 949	-642 590
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		372 354	1 127 614
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-197 049</u>	<u>-387 810</u>
		175 305	739 805
Resultat efter finansiella poster		1 544 254	97 215
Bokslutsdispositioner			
Förändring av avskrivningar utöver plan		<u>-1 490 000</u>	<u>157 723</u>
		-1 490 000	157 723
Resultat före skatt		54 254	254 938
Skatt på årets resultat	8	-42 080	-107 695
Årets resultat		<u>12 174</u>	<u>147 242</u>

BALANSRÄKNING

		2025-12-31	2024-12-31
	Not		
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	9	4 725 028	612 398
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande arbeten	10	245 334	769 596
Pågående projekt avseende immateriella anläggningstillgångar	11	0	5 400 307
		<u>4 970 362</u>	<u>6 782 301</u>
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgift på annans fastighet	12	438 443	463 368
Inventarier, verktyg och installationer	13	22 141 492	22 748 527
Pågående projekt materiella anläggningstillgångar	14	1 456 960	599 496
		<u>24 036 895</u>	<u>23 811 391</u>
Summa anläggningstillgångar		29 007 258	30 593 692
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		25 066 421	22 603 144
Övriga fordringar		5 524 122	4 073 297
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	14 074 860	16 100 540
		<u>44 665 403</u>	<u>42 776 981</u>
Kassa och bank			
Kassa och bank		<u>27 350 071</u>	<u>32 030 424</u>
Summa kassa och bank		27 350 071	32 030 424
Summa omsättningstillgångar		72 015 474	74 807 405
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>101 022 732</u>	<u>105 401 097</u>

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

BALANSRÄKNING

		2025-12-31	2024-12-31
	Not		
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	17	70 000	70 000
		<u>70 000</u>	<u>70 000</u>
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		17 421 675	17 274 433
Årets resultat		12 174	147 242
		<u>17 433 849</u>	<u>17 421 675</u>
Summa eget kapital		<u>17 503 849</u>	<u>17 491 675</u>
Obeskattade reserver			
Akkumulerade avskrivningar utöver plan		3 302 277	1 812 277
Summa obeskattade reserver		<u>3 302 277</u>	<u>1 812 277</u>
Avsättningar			
Avsatt till pension		11 844 201	10 800 737
Summa avsättningar		<u>11 844 201</u>	<u>10 800 737</u>
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	17	15 000 000	31 000 000
Summa långfristiga skulder		<u>15 000 000</u>	<u>31 000 000</u>
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		16 000 000	12 900 000
Leverantörsskulder		27 221 973	18 994 880
Aktuell skatteskuld		6 506	0
Övriga skulder	18	2 641 477	3 581 495
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	7 502 449	8 820 032
Summa kortfristiga skulder		<u>53 372 405</u>	<u>44 296 408</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>101 022 732</u>	<u>105 401 097</u>

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

KASSAFLÖDESANALYS

	2025	2024
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Rörelseresultat	1 368 949	-642 590
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet;		
Avskrivningar och nedskrivningar	8 895 310	6 473 577
Avsättningar	<u>1 043 464</u>	<u>1 529 664</u>
	11 307 723	7 360 652
Erhållen ränta	372 354	1 127 614
Erlagd ränta	-197 049	-387 810
Betald inkomstskatt	<u>-35 575</u>	<u>-1 267 099</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelseresultat	11 447 453	6 833 357
<i>Förändring i rörelsekapital</i>		
Förändring av rörelsefordringar	-1 888 422	17 987 685
Förändring av rörelseskulder	<u>5 969 492</u>	<u>-25 381 303</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	15 528 523	-560 261
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-7 168 102	-11 564 835
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	<u>-140 773</u>	<u>-5 299 764</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-7 308 874	-16 864 598
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Amortering av lån	<u>-12 900 000</u>	<u>-14 200 000</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-12 900 000	-14 200 000
Årets kassaflöde	-4 680 352	-31 624 859
Likvida medel vid årets början	32 030 424	63 655 284
Likvida medel vid årets slut	27 350 071	32 030 424

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Företaget redovisar därför inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om ersättningen erhålls i likvida medel direkt vid leverans. Avdrag görs för lämnade rabatter.

Vid försäljning av varor redovisas normalt inkomsten som intäkt när de väsentliga förmåner och risker som är förknippade med ägandet av varan har överförts från företaget till köparen.

Tjänster

Tjänsteuppdrag till fastpris redovisas som intäkt i takt med att arbete utförs, så kallad successiv vinstavräkning. När utfallet av ett uppdrag går att bedöma på ett tillförlitligt sätt redovisas uppdragsinkomsten och hänförliga utgifter enligt färdigställandegraden av aktiviteterna i avtalet på balansdagen. Intäkterna värderas till verkligt värde för ersättning som har erhållits eller kommer att erhållas i förhållande till färdigställandegraden.

När utfallet av ett uppdrag inte går att bedöma på ett tillförlitligt sätt redovisas intäkten bara i den mån uppdragsutgifter har uppkommit och kan återvinnas. Uppdragsutgifter redovisas i den period de uppkommer.

När det är sannolikt att de totala uppdragsutgifterna kommer att överstiga den totala uppdragsinkomsten, redovisas den befarade förlusten omgående i resultatet. I bokslutet per 2025-12-31 återfinns inga beräknade förlustuppdrag.

Tjänsteuppdrag på löpande räkning redovisas enligt huvudregeln.

Leasingavtalet

Företaget som leasegivare

Då de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med tillgången inte har övergått till leasetagaren klassificeras leasingen som operationell leasing. De tillgångar som företaget är leasegivare av redovisas som anläggningstillgång eller som omsättningstillgång beroende på när leasingperioden förfaller. Leasingavgiften fastställs årligen och redovisas linjärt över perioden.

Företaget som leasetagare

Företaget redovisar samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella, som operationella leasingavtal. Operationella leasingavtal redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Ersättning till anställda

Ersättning till anställda avser alla typer av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Företagets ersättningar innefattar bland annat löner, betald semester, betald frånvaro och ersättningar efter avslutad anställning (pensioner). Redovisningen sker i takt med intjänandet. Ersättningar till anställda efter avslutad anställning avser avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser, vare sig legala eller formella, att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda pensionsplaner. Företaget har inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod förutom mark som inte skrivs av. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

Installationer på annans fastighet	20 år
Inventarier, verktyg och maskiner	3 – 5 år

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Pågående projekt skrivs inte av utan nedskrivning prövas årligen. I bruk tagna immateriella tillgångar skrivs av linjärt enligt nedan.

Balanserade utgifter för utvecklingsarbete och liknande arbeten	5 – 6 år
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter	3 – 5 år

Inkomstskatt

Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Aktuell skatt värderas till det sannolika beloppet enligt de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen.

Övriga avsättningar

Avsättningar redovisas när bolaget har en formell eller informell förpliktelse som en följd av tidigare händelser och det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Avsättningen värderas till den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera förpliktelsen. Om effekten av tid när betalning sker är väsentlig nuvärdesberäknas förpliktelsen.

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

Not 2	Nettoomsättningens fördelning	2025	2024
	Nettoomsättningen fördelar sig på verksamhetsgrenarna enligt följande:		
	Grundavgift	6 500 004	6 000 000
	Verksamhetsområde Ekonomi	20 371 678	18 541 886
	Verksamhetsområde Lön	39 743 120	40 429 312
	Verksamhetsområde IT	161 972 067	143 005 348
	Verksamhetsområde Projekt	<u>2 326 906</u>	<u>1 832 469</u>
		230 913 774	209 809 015
Not 3	Leasingavtal - leasegivare	2025	2024
	Intäktsförda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal		
	Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal		
	Inom 1 år	17 192 816	12 387 591
	Senare än 1 år men inom 5 år	15 083 883	16 244 515
	Senare än 5 år	<u>0</u>	<u>0</u>
		32 276 699	28 632 105
	Företaget har ingått följande väsentliga leasingavtal, vilka redovisas som operationella leasingavtal: Leasade tillgångar avser IT-utrustning. 2025 uppgick intäkten för leasingavtalen till 17 229 355 kr (16 376 624 kr 2024.)		
Not 4	Arvode till revisorer	2025	2024
	Revisionsuppdraget	97 500	95 000
	Annan revisionsverksamhet	<u>37 480</u>	<u>37 759</u>
		134 980	132 759
Not 5	Leasingavtal - leasetagare	2025	2024
	Kostnadsförda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal		
	Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal		
	Inom 1 år	20 697 694	16 127 963
	Senare än 1 år men inom 5 år	27 670 203	29 558 533
	Senare än 5 år	<u>3 471 475</u>	<u>6 248 655</u>
		51 839 372	51 935 150
	Företaget har ingått följande väsentliga leasingavtal, vilka redovisas som operationella leasingavtal: Hyresavtal för fastighet, hyresavtal för serverhallar samt hyresavtal för datorer. 2025 uppgick kostnaderna för leasingavtalen till 20 734 233 kr (20 116 996 kr 2024.)		
Not 6	Övriga externa kostnader	2025	2024
	Konsultkostnader	18 580 584	17 717 619
	Inköp av IT-utrustning	28 959 942	21 079 819
	IT-licenser	14 798 439	12 694 481
	Lokalhyra	3 057 091	3 284 913
	Serviceavtal	39 982 253	38 586 359
	Övriga kostnader	<u>31 258 848</u>	<u>29 658 755</u>
		136 637 157	123 021 947

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

Not 7	Anställda och personalkostnader	2025	2024
	<i>Medelantal anställda</i>		
	Män	55	51
	Kvinnor	<u>61</u>	<u>61</u>
		116	112
	<i>Löner och andra ersättningar</i>		
	Styrelse och verkställande direktör	2 282 909	2 189 004
	Övriga anställda	<u>57 593 004</u>	<u>52 388 138</u>
		59 875 913	54 577 142
	Tantiem till styrelse och verkställande direktör utgår ej.		
	<i>Pensions- och övriga sociala kostnader</i>		
	Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	439 716	420 111
	Pensionskostnader för övriga anställda	5 634 722	5 946 209
	Övriga sociala kostnader enligt lag och avtal	<u>19 303 677</u>	<u>18 536 417</u>
		25 378 115	24 902 737
	<i>Avtal om avgångsvederlag</i>		
	För avtal med VD gäller en uppsägningstid om 12 månader för bolagets del.		
	Avgångsvederlag utgår om VD sägs upp med motsvarande 6 månadslöner.		
	<i>Könsfördelning bland ledande befattningshavare</i>		
	Andel kvinnor i styrelsen	20%	20%
	Andel män i styrelsen	80%	80%
	Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	40%	40%
	Andel män bland övriga ledande befattningshavare	60%	60%
Not 8	Skatt på årets resultat	2025	2024
	Aktuell skatt	42 080	0
	Förändring av uppskjuten skattefordran avseende nedskrivningar	<u>0</u>	<u>107 695</u>
	Summa redovisad skatt	42 080	107 695
	Genomsnittlig effektiv skattesats	78%	42%
	Avstämning av effektiv skattesats		
	Redovisat resultat före skatt	54 254	254 938
	Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (20,6%):	-11 176	-52 517
	Skatteeffekten av:		
	Övriga ej avdragsgilla kostnader	-40 253	-69 536
	Övriga ej avdragsgilla intäkter	9 350	14 358
	Redovisad skatt	-42 080	-107 695
	Skattereduktion 2023 för nedskrivning av anläggningstillgångar, för vilken avdragsrätt erhålls vid utrangering 2024.		
Not 9	Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	2025-12-31	2024-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	92 887 776	92 887 776
	Omklassificeringar	5 541 080	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	98 428 856	92 887 776
	Ingående avskrivningar	-92 275 378	-91 740 613
	Årets avskrivningar	<u>-1 428 449</u>	<u>-534 765</u>
	Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-93 703 827</u>	<u>-92 275 378</u>
	Utgående redovisat värde	4 725 029	612 398
	Varav restvärde aktiverat arbete	0	0

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

Not 10 Koncessioner, patent, licenser, varumärken m. m.	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 800 865	5 800 865
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	5 800 865	5 800 865
Ingående avskrivningar	-5 031 269	-4 445 694
Årets avskrivningar	-524 262	-585 575
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 555 531	-5 031 269
Utgående redovisat värde	245 334	769 596
Not 11 Pågående projekt avseende immateriella anläggningstillgångar	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 400 307	100 544
Inköp	0	5 299 764
Omklassificeringar	-5 400 307	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	5 400 307
Utgående redovisat värde	0	5 400 307
Not 12 Förbättringsutgift på annans fastighet	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 328 096	829 598
Inköp	0	498 498
Utrangering	-829 598	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	498 498	1 328 096
Ingående avskrivningar och nedskrivningar	-864 728	-829 598
Utrangering nedskrivet objekt	829 598	0
Årets avskrivningar	-24 925	-35 131
Utgående ackumulerade avskrivningar	-60 055	-864 728
Utgående redovisat värde	438 443	463 368
Not 13 Inventarier, verktyg och installationer	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	64 496 253	50 939 406
Inköp	6 310 639	6 519 902
Omklassificeringar	0	7 036 945
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	70 806 892	64 496 253
Ingående avskrivningar	-41 747 726	-36 429 622
Årets avskrivningar	-6 917 674	-5 318 104
Utgående ackumulerade avskrivningar	-48 665 400	-41 747 726
Utgående redovisat värde	22 141 492	22 748 527
Not 14 Pågående projekt avseende materiella anläggningstillgångar	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärde	599 496	3 090 007
Inköp	857 462	7 036 945
Omklassificeringar	0	-9 527 456
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 456 958	599 496
Utgående redovisat värde	1 456 960	599 496
Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2025-12-31	2024-12-31
Periodiserade hyres-och licensavtal IT mm.	13 452 294	14 723 117
Övriga förutbetalda kostnader	194 566	1 377 422
Upplupna intäkter	428 000	0
	14 074 860	16 100 540

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

Not 16	Antal aktier	2025-12-31	2024-12-31
	Aktier	<i>Kvotvärde</i>	<i>Kvotvärde</i>
		<u>100</u>	<u>100</u>
		<i>Antal</i>	<i>Antal</i>
		<u>700</u>	<u>700</u>
		700	700
Not 17	Långfristiga skulder	2025-12-31	2024-12-31
	Förfaller senare än 5 år efter balansdagen		
	Skulder till kreditinstitut		0
	Förfaller mellan 1 och 5 år efter balansdagen		
	Skulder till kreditinstitut	<u>15 000 000</u>	<u>31 000 000</u>
		15 000 000	31 000 000
Not 18	Övriga skulder	2025-12-31	2024-12-31
	Personalskatt	1 187 927	1 361 247
	Lagstadgade sociala avgifter	1 453 550	1 585 429
	Mervärdesskatt	<u>0</u>	<u>634 819</u>
		2 641 477	3 581 495
Not 19	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2025-12-31	2024-12-31
	Lön	7 346 430	7 503 119
	Räntor	23 760	33 304
	Övriga upplupna kostnader	<u>132 258</u>	<u>1 283 609</u>
		7 502 449	8 820 032
Not 20	Ställda säkerheter		
	Inga ställda säkerheter förekommer.		
Not 21	Eventualförpliktelser		
	Inga eventualförpliktelser förekommer.		
Not 22	Disposition av vinst eller förlust	2025-12-31	2024-12-31
	Förslag till resultatdisposition		
	Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel		
	Balanserat resultat	17 421 675	17 274 433
	Årets resultat	<u>12 174</u>	<u>147 242</u>
		17 433 849	17 421 675
	disponeras så att		
	i ny räkning överföres	<u>17 433 849</u>	<u>17 421 675</u>
		17 433 849	17 421 675
Not 23	Definition av nyckeltal		
	Soliditet		
	Justerat eget kapital i procent av balansomslutning		
	Kassalikviditet		
	Omsättningstillgångar exkl. varulager i procent av kortfristiga skulder		

Addo Sign ID-nummer: 7b973148-4c5f-4bfe-89aa-f8802c5697e8

SOLTAK AB

Org. nr 556939 – 1187

Årsredovisningen beslutades den 17 februari 2026.

[Kungälv](#) datum som framgår av elektronisk underskrift

Åke Sparringsjö

Robert Mattsson

Pertti Heina
Verkställande direktör

Carlos Rebelo Da Silva

Mats Gjertz

Peter Harrysson

[Vår revisionsberättelse har lämnats den](#) datum som framgår av elektronisk underskrift
Ernst & Young AB

Bjarne Fredriksson

Huvudansvarig auktoriserad revisor

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Addo Sign säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Dokument i försändelsen

Årsredovisning SOLTAK AB 2025-12-31.pdf

SHA256: b53b859539f97c7805b33fe9dd071312dbdcb6fe3f7231e718a455dc1498358d

Addo Sign ID-nummer: 7b973148-4c5f-4bfe-89aa-f8802c5697e8

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Addo Sign. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet
Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Addo Sign signeringstjänst.

GRANSKNTNGSRAPPORT

Till bolagsstämman i SOLTAK AB
Till kommunfullmäktigeförsamlingarna i:
Tjörns kommun
Lilla Edets kommun
Kungälv's kommun
Stenungsunds kommun

Org.nr 556939-1187

Vi har granskat bolagets verksamhet under år 2025. Granskningen har utförts i enlighet med bestämmelserna i aktiebolagslagen, kommunallagen och god sed. Det innebär att vi planerat och genomfört granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Vi bedömer att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Någon grund för anmärkning mot styrelsens och verkställande direktörens förvaltning föreligger inte.

En sammanfattande redogörelse för utförd granskning finns upprättad i en granskningsredogörelse som överlämnats till bolagets styrelse.

Datum enligt digitala underskrifter

Anita Denten
Lekmannarevisor

Anders Forsman
Lekmannarevisor

Jakob Hallman
Lekmannarevisor

Peder Engdahl
Lekmannarevisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ANITA DENTÉN

Undertecknare

Serienummer: 43712e210025f1[...]63081ea0d2fcf

IP: 2.248.xxx.xxx

2026-02-19 14:16:23 UTC

PEDER ENGDAHL

Undertecknare

Serienummer: eb976a266d969e[...]461c4f1fd1c8d

IP: 104.28.xxx.xxx

2026-02-19 16:02:22 UTC

ANDERS FORSMAN

Undertecknare

Serienummer: 69c5f5b6bc051d[...]419adeb0bc8cb

IP: 90.230.xxx.xxx

2026-02-19 23:47:27 UTC

Klas Jakob Hallman

Undertecknare

Serienummer: 5559be2361acfc[...]5e7c8206c43ce

IP: 98.128.xxx.xxx

2026-02-22 20:51:45 UTC

Penneo dokumentnyckel: 1WF4R-AVTY5-YB4KO-JV52W-XD7M-4DIAM

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://euti.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i SOLTAK AB, org.nr 556939-1187

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för SOLTAK AB för räkenskapsåret 2025-01-01 – 2025-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av SOLTAK ABs finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions sed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SOLTAK AB enligt god revisions sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådan upplysning är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehåll i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av SOLTAK AB för räkenskapsåret 2025-01-01 – 2025-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SOLTAK AB enligt god revisionsssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Uddevalla den dag som framgår av vår elektroniska underskrift
Ernst & Young AB

Ivar Bjarne Fredriksson

Ivar Bjarne Fredriksson
Auktoriserad revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Ivar Bjarne Fredriksson (SSN-validerad)

Signing Partner

Serienummer: 01ee18a944dc5[...]75d84f4552018

IP: 147.161.xxx.xxx

2026-02-19 14:20:56 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.